2024/1252

3.5.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2024/1252,

annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024,

puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([1]),

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([2]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Raaka-aineiden saanti on olennaisen tärkeää unionin taloudelle ja sisämarkkinoiden toiminnalle. Kriittisinä raaka-aineina pidetään tiettyjä muuhun kuin energia- tai maatalouskäyttöön tarvittavia raaka-aineita, jotka ovat taloudellisesti erittäin merkittäviä ja joihin kohdistuu suuri toimitusvarmuuteen liittyvä riski usein siksi, että niiden tarjonta keskittyy pieneen määrään kolmansia maita. Koska monet tällaisista kriittisistä raaka-aineista ovat avainasemassa vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamisessa ja kun otetaan huomioon niiden käyttö puolustus-, ilmailu- ja avaruusalan sovelluksissa, niiden kysyntä todennäköisesti moninkertaistuu lähivuosikymmeninä. Samalla kasvaa toimitushäiriöiden riski, kun geopoliittiset jännitteet kasvavat ja luonnonvaroista käydään kilpailua. Jos kriittisten raaka-aineiden kysynnän kasvua ei hallita asianmukaisesti, sillä voi olla myös ympäristöön ja yhteiskuntaan kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

(2) Kriittisten raaka-aineiden arvoketjut ovat monimutkaisia ja ylikansallisia, ja tämän vuoksi koordinoimattomat kansalliset toimenpiteet kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi uhkaavat heikentää sisämarkkinoiden toimintaa. Kriittisiä raaka-aineita louhitaan usein tietyissä maissa tai tietyillä alueilla sen mukaan, miten asiaankuuluvat varannot ovat jakautuneet maantieteellisesti, ne kuljetetaan jatkojalostusta varten muualle, ja niitä myydään sen jälkeen kaikkialla sisämarkkinoilla käytettäväksi asiaankuuluvissa tuotteissa. Jalostusvaiheessa kriittisiä raaka-aineita usein tuodaan ja viedään useita kertoja sisämarkkinoilla ennen käyttöä loppusovelluksessa. Vastaavasti asiaankuuluvien tuotteiden kierrätys elinkaaren lopussa kriittisten raaka-aineiden hyödyntämiseksi voi tapahtua eri maassa tai eri alueella kuin siellä, missä jäte kerätään, ja tuloksena olevat uusioraaka-aineet todennäköisesti jälleenviedään jatkojalostusta ja -käyttöä varten. Lisäksi kriittisiä raaka-aineita tarvitaan monien teollisuuden arvoketjujen alussa ja ne ovat usein välttämättömiä tuotantopanoksia monenlaisilla strategisilla aloilla, joita ovat muun muassa uusiutuva energia, digitaaliteollisuus sekä ilmailu- ja avaruusala ja puolustusala. Sen vuoksi niillä on keskeinen rooli taloudellisen toiminnan tukemisessa sisämarkkinoilla ja toimitushäiriöillä saattaa olla merkittävä rajatylittävä vaikutus jäsenvaltioiden välillä.

(3) Tämän vuoksi jäsenvaltioiden koordinoimattomat toimet uhkaavat vääristää kilpailua ja tuoda hajanaisuutta sisämarkkinoille esimerkiksi siten, että markkinatoimijoita säännellään eri tavalla, toimitusvarmuuteen liittyvien riskien seurantaa varten tarjotaan eritasoisia mahdollisuuksia, kansallisille hankkeille annetaan eritasoista tukea tai luodaan esteitä jäsenvaltioiden väliselle kriittisten raaka-aineiden tai niihin liittyvien tavaroiden rajatylittävälle kaupalle, mikä luo esteitä sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle. Lisäksi jäsenvaltioiden yksittäiset toimet

([1]) EUVL C 349, 29.9.2023, s. 142.
([2]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 12. joulukuuta 2023 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 18. maaliskuuta 2024.

saattavat olla riittämättömiä estämään tehokkaasti kriittisten raaka-aineiden toimitushäiriöiden esiintymistä tai ne voivat olla tämän tavoitteen saavuttamisen kannalta tehottomampia.

(4) Sisämarkkinoiden toiminnan turvaamiseksi olisi siksi luotava unionin yhteiset puitteet, joilla varmistetaan kriittisten raaka-aineiden turvattu ja kestävä tarjonta ja turvataan unionin taloudellinen häiriönsietokyky ja avoin strateginen riippumattomuus.

(5) Tällaisissa puitteissa olisi ensinnäkin määriteltävä raaka-aineet, joita on pidettävä strategisina ja kriittisinä, ja vahvistettava kyseisten raaka-aineiden toimitusketjujen häiriönsietokykyä unionissa, muun muassa yksilöimällä tiettyjä raaka-ainehankkeita ja tukemalla niitä sekä tunnustamalla ne strategisiksi hankkeiksi, jäljempänä ”strategiset hankkeet”, ja toteuttamalla toimia, joilla kannustetaan teknologiseen kehitykseen ja resurssitehokkuuteen, jotta voidaan hillitä kriittisten raaka-aineiden kulutuksen odotettua kasvua unionissa. Toiseksi on tarpeen säätää toimenpiteistä, joilla vahvistetaan unionin kykyä valvoa ja hallita toimitusvarmuuteen liittyviä nykyisiä ja tulevia riskejä. Kolmanneksi puitteisiin olisi sisällytettävä toimenpiteitä, joilla lisätään unionissa kulutettavien kriittisten raaka-aineiden kiertotaloutta ja kestävyyttä.

(6) Jotta varmistetaan, että tässä asetuksessa vahvistetuissa toimenpiteissä keskitytään kaikkein merkityksellisimpiin raaka-aineisiin, olisi laadittava strategisten raaka-aineiden luettelo ja kriittisten raaka-aineiden luettelo. Näiden luetteloiden olisi perustuttava selkeisiin menetelmiin, joiden soveltamisesta komission olisi tiedotettava avoimesti ja läpinäkyvästi. Näiden luetteloiden avulla olisi myös voitava ohjata ja koordinoida jäsenvaltioiden toimia, joilla edistetään tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista. Strategisten raaka-aineiden luetteloon olisi sisällytettävä raaka-aineet, joilla on suuri strateginen merkitys sisämarkkinoiden toiminnan kannalta, kun otetaan huomioon niiden käyttö vihreää ja digitaalista siirtymää tukevissa strategisissa teknologioissa taikka puolustus- tai ilmailu- ja avaruusalan sovelluksissa, joille on tyypillistä potentiaalisesti huomattavan suuri ero maailmanlaajuisen tarjonnan ja ennustetun kysynnän välillä ja joiden kohdalla tuotannon lisääminen on melko vaikeaa esimerkiksi tuotantokapasiteettia kasvattavien uusien hankkeiden pitkien toteutumisaikojen vuoksi. Jotta mahdolliset teknologiset ja taloudelliset muutokset voidaan ottaa huomioon, strategisten raaka-aineiden luetteloa olisi säännöllisesti tarkasteltava ja tarvittaessa saatettava ajan tasalle. Jotta varmistetaan, että toimissa, joilla pyritään lisäämään unionin kapasiteettia arvoketjun kaikissa vaiheissa, vahvistamaan unionin valmiuksia valvoa ja hallita toimitusvarmuuteen liittyviä riskejä ja monipuolistamaan tarjonnan lähteitä, keskitytään niihin raaka-aineisiin, joiden osalta toimien tarve on suurin, tiettyjä asiaankuuluvia toimenpiteitä olisi sovellettava ainoastaan strategisten raaka-aineiden luetteloon. Jäsenvaltioita ei saisi estää laatimasta lisäksi kansallisiin erityistarpeisiin perustuvia luetteloita tai ryhtymästä asianmukaisiin toimenpiteisiin kansallisella tasolla.

(7) Kriittisten raaka-aineiden luetteloon olisi sisällytettävä kaikki strategiset raaka-aineet sekä muita unionin koko taloudelle erittäin merkittäviä raaka-aineita, joiden osalta sellaisten toimitushäiriöiden riskit, jotka todennäköisesti vääristävät kilpailua ja tuovat hajanaisuutta sisämarkkinoille, ovat suuria. Strategisten teknologioiden lisäksi myös muihin aloihin saattaa kohdistua tulevaisuudessa suuria toimitusvarmuuteen liittyviä riskejä. Jotta mahdolliset teknologiset ja taloudelliset muutokset voidaan ottaa huomioon, komission olisi jatkettava nykyistä käytäntöä, jonka mukaan useiden eri raaka-aineiden tuotantoa, kauppaa, sovelluksia, kierrätystä ja korvaamista koskevien tietojen perusteella toteutetaan säännöllisesti arviointi, jotta strategisten ja kriittisten raaka-aineiden luettelot voidaan saattaa ajan tasalle niin, että ne ilmentävät raaka-aineiden taloudellisessa merkityksessä ja niiden toimitusvarmuuteen liittyvissä riskeissä tapahtunutta kehitystä sisämarkkinoilla. Kriittisten raaka-aineiden luetteloon olisi sisällytettävä sellaiset raaka-aineet, jotka ovat saavuttaneet tai ylittäneet sekä taloudellista merkitystä että toimitusvarmuuteen liittyvää riskiä kuvaavan kynnysarvon, kuitenkaan asettamatta asiaankuuluvia raaka-aineita niiden kriittisyyden mukaiseen järjestykseen. Arvioinnin olisi perustuttava viimeisimmältä viiden vuoden jaksolta saatavilla olevien tietojen keskiarvoon. Tässä asetuksessa säädettyjä toimenpiteitä, jotka liittyvät keskitettyyn asiointipisteeseen, suunnitteluun, etsintään, seurantaan, kiertotalouteen ja kestävyyteen, olisi sovellettava kaikkiin kriittisiin raaka-aineisiin.

(8) Strategisten ja kriittisten raaka-aineiden luetteloissa olisi käytettävä luetteloon sisältyvien raaka-aineiden vakiintuneita nimityksiä. Strategisten raaka-aineiden luettelon osalta nimityksissä olisi tarvittaessa mainittava, minkä laatuiseksi raaka-aine on jalostettava, jotta sitä voidaan käyttää strategisten teknologioiden valmistuksessa. Viittauksia strategisiin ja kriittisiin raaka-aineisiin olisi pidettävä viittauksina kyseisten raaka-aineiden koko arvoketjuun, myös niiden jalostamattomassa muodossa ja tarvittaessa kaikissa määritettyyn laatuluokkaan johtavissa jalostusvaiheissa. Alumiinin arvoketjua olisi poikkeuksellisesti selvennettävä mainitsemalla alumiinin lisäksi sen tärkein malmi bauksiitti ja sen välijalostusmuoto alumiinioksidi. Strategiset ja kriittiset raaka-aineet louhitaan, jalostetaan tai kierrätetään monesti muiden pääasiallisten louhinta-, jalostus- ja kierrätysprosessien sivutuotteina. Sen vuoksi raaka-aineiden sivutuoteluonne ei saisi vaikuttaa niiden sisällyttämiseen luetteloon tai niiden kuulumiseen tämän asetuksen asiaankuuluvien säännösten soveltamisalaan.

(9) Olisi perustettava Euroopan kriittisiä raaka-aineita käsittelevä toimikunta, jäljempänä ”toimikunta”, jotta voidaan tukea strategisten hankkeiden kehittämiseen ja niiden rahoitukseen, etsintäohjelmiin, seurantavalmiuksiin tai strategisiin varastoihin liittyvien tehtävien toteuttamista ja antaa komissiolle asianmukaisia neuvoja. Toimikunnan olisi koostuttava jäsenvaltioiden ja komission edustajista, ja olisi voitava varmistaa muiden osapuolten, erityisesti Euroopan parlamentin, osallistuminen siihen tarkkailijoina. Jotta voidaan kehittää tarvittavaa asiantuntemusta tiettyjen tehtävien suorittamiseksi, toimikunnan olisi perustettava rahoitusta, yleistä hyväksyntää, etsintää, seurantaa ja strategisia varastoja käsittelevät pysyvät alaryhmät sekä kiertotaloutta, resurssitehokkuutta ja korvaamista käsittelevä pysyvä alaryhmä, joiden olisi toimittava verkostona kokoamalla yhteen asianomaiset kansalliset viranomaiset ja kuulemalla tarvittaessa teollisuutta, tiedeyhteisöä, kansalaisyhteiskuntaa ja muita asianomaisia sidosryhmiä. Toimikunnan neuvojen ja lausuntojen olisi oltava ei-sitovia, eikä tällaisen neuvon tai lausunnon puuttuminen saisi estää komissiota hoitamasta tämän asetuksen mukaisia tehtäviään.

(10) On tarpeen ottaa käyttöön asianmukaisia toimenpiteitä yhteisen lähestymistavan vahvistamiseksi unionissa toteutettaville strategisille hankkeille, joissa harjoitetaan strategisten raaka-aineiden louhintaa, jalostusta tai kierrätystä tai joilla edistetään asiaankuuluvien korvaavien raaka-aineiden tuotantoa. Kyseisillä strategisilla hankkeilla olisi yhdessä jäsenvaltioiden toimien kanssa edistettävä kapasiteetin lisäämistä strategisten raaka-aineiden turvatun tarjonnan varmistamiseksi. Myös muilla, erityisesti etsintään tai kiertotalouteen liittyvillä toimenpiteillä on tarkoitus edistää arvoketjun eri vaiheiden vahvistamista.

(11) Jotta voidaan vähentää unionin kasvavaa sellaisten toimitushäiriöiden riskiä, jotka todennäköisesti vääristävät kilpailua ja tuovat hajanaisuutta sisämarkkinoille, komission ja jäsenvaltioiden olisi vahvistettava strategisten raaka-aineiden arvoketjun eri vaiheita niin, että voidaan edistää unionin kapasiteettiin ja tarjonnan lähteiden monipuolistamiseen liittyvien vertailuarvojen saavuttamista. Tällaisten vertailuarvojen avulla olisi ohjattava toimia, joilla vahvistetaan unionin kapasiteettia strategisten raaka-aineiden arvoketjun kaikissa vaiheissa, mukaan lukien louhinta, jalostus ja kierrätys, ja monipuolistetaan strategisten raaka-aineiden ulkoisten toimittajien valikoimaa. Tavoitteena pitäisi olla kapasiteetin lisääminen kunkin strategisen raaka-aineen jokaisessa arvoketjun vaiheessa ja samalla kokonaiskapasiteettia koskevien vertailuarvojen saavuttaminen unionin tasolla strategisten raaka-aineiden louhinnassa, jalostuksessa ja kierrätyksessä. Unionin olisi strategisten raaka-aineiden osalta ensinnäkin lisättävä omien geologisten luonnonvarojensa käyttöä ja kasvatettava kapasiteettia siten, että se mahdollistaa tarvittavien raaka-aineiden louhinnan, jolla katetaan vähintään 10 prosenttia unionin strategisten raaka-aineiden kulutuksesta. Koska louhintakapasiteetti on suuresti riippuvainen unionin geologisten luonnonvarojen saatavuudesta, tämän vertailuarvon saavuttaminen on riippuvainen tällaisesta saatavuudesta. Toiseksi kokonaisen arvoketjun rakentamiseksi ja mahdollisten pullonkaulojen estämiseksi välivaiheissa unionin jalostuskapasiteettia olisi lisäksi kasvatettava, ja unionin olisi voitava tuottaa vähintään 40 prosenttia strategisten raaka-aineiden vuotuisesta kulutuksestaan. Kolmanneksi on odotettavissa, että tulevina vuosikymmeninä yhä suurempi osuus unionin strategisten raaka-aineiden kulutuksesta voidaan kattaa uusioraaka-aineilla, mikä parantaisi sekä unionin raaka-aineiden toimitusvarmuutta että tarjonnan kestävyyttä. Tämän vuoksi unionin kierrätyskapasiteetilla olisi voitava tuottaa vähintään 25 prosenttia unionin strategisten raaka-aineiden vuotuisesta kulutuksesta ja unionin olisi voitava kierrättää merkittävästi suurempia määriä kutakin jätteestä saatavaa strategista raaka-ainetta. Niille jätevirroille ja strategisille raaka-aineille, joiden osalta on saatavilla riittävästi tietoa unionin kierrätyskapasiteetin arvioimiseksi osuutena kyseisiin jätevirtoihin sisältyvistä strategisista raaka-aineista, olisi lisäksi asetettava jätepohjainen vertailuarvo. Täydentävät toimet, joilla pyritään parantamaan resurssitehokkuutta tutkimuksen ja innovoinnin, korvaamisen, tiedotuksen ja muiden asiaankuuluvien toimenpiteiden avulla, helpottavat myös näiden vertailuarvojen saavuttamista. Kyseiset vertailuarvot koskevat vuoteen 2030 ulottuvaa ajanjaksoa, ja ne ovat linjassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1119 ([3]) vahvistettujen unionin ilmasto- ja energiatavoitteiden sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä (EU) 2022/2481 ([4]) vahvistettujen digitalisaatiota koskevien tavoitteiden kanssa ja samalla myös tukevat näitä tavoitteita. Laadukkailla työpaikoilla, mukaan lukien taitojen kehittäminen ja työpaikasta toiseen siirtyminen, puututaan lisäksi riskeihin, jotka liittyvät alakohtaisiin työmarkkinoihin, ja autetaan turvaamaan unionin kilpailukyky. Komission ja jäsenvaltioiden olisi myös kannustettava teknologiseen kehitykseen ja resurssitehokkuuteen, jotta voidaan hillitä kriittisten raaka-aineiden kulutuksen odotettua kasvua unionissa siten, että se jää asianomaisten viite-ennusteiden alapuolelle. Komission olisi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/125/EY ([5]) mukaisia täytäntöönpanotoimenpiteitä valmistellessaan otettava huomioon ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten mahdollinen vaikutus tässä asetuksessa vahvistettujen unionin painopisteiden saavuttamiseen.

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/2481, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman perustamisesta (EUVL L 323, 19.12.2022, s. 4).

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/125/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista (EUVL L 285, 31.10.2009, s. 10).

(12) Joidenkin raaka-aineiden toimituksissa unioni on lähes täysin riippuvainen yhdestä ainoasta maasta. Tällaisista riippuvuuksista aiheutuu suuri sellaisten toimitushäiriöiden riski, jotka todennäköisesti vääristävät kilpailua ja tuovat hajanaisuutta sisämarkkinoille. Tällaisen potentiaalisen riskin rajoittamiseksi ja unionin taloudellisen häiriönsietokyvyn parantamiseksi olisi vuoteen 2030 mennessä pyrittävä varmistamaan, että unionin minkään strategisen raaka-aineen saanti ei jalostamattomana eikä missään jalostusvaiheessa ole yli 65-prosenttisesti riippuvainen yhdestä ainoasta kolmannesta maasta, kuitenkin siten, että erityisesti otetaan huomioon ne maat, joiden kanssa unioni on vahvistanut strategisen kumppanuuden, tehnyt vapaakauppasopimuksen tai aloittanut muunlaisen yhteistyön, joka kattaa raaka-aineet, sillä ne pienentävät toimitusvarmuuteen liittyviä riskejä.

(13) Jotta voidaan varmistaa, että vertailuarvot saavutetaan ajallaan, komission olisi toimikunnan avulla seurattava edistymistä vertailuarvojen saavuttamisessa ja kysynnän hillitsemisessä ja raportoitava siitä. Jos raportoitu edistyminen vertailuarvojen saavuttamisessa ja kysynnän hillitsemisessä on yleisesti ottaen riittämätöntä, komission olisi arvioitava mahdollisuuksia toteuttaa lisätoimenpiteitä ja tällaisten toimenpiteiden oikeasuhteisuutta. Puutteellinen edistyminen vain yhden raaka-aineen tai strategisten raaka-aineiden pienen joukon osalta ei lähtökohtaisesti anna aihetta unionin lisätoimille.

(14) Komission olisi toimikunnan tuella yksilöitävä unionissa toteutettavia hankkeita, joiden tarkoituksena on strategisten raaka-aineiden louhinnan, jalostuksen tai kierrätyksen aloittaminen tai laajentaminen tai sellaisten raaka-aineiden tuotannon ja mittakaavan laajentamisen aloittaminen tai laajentaminen, joilla voidaan korvata strategisia raaka-aineita strategisissa teknologioissa, tällaisten hankkeiden tunnustamiseksi strategisiksi hankkeiksi. Strategisille hankkeille annettavalla tehokkaalla tuella voidaan parantaa strategisten raaka-aineiden saatavuutta tuotantoketjun loppupään toimialoilla ja luoda taloudellisia mahdollisuuksia koko arvoketjussa, myös pienille ja keskisuurille yrityksille, jäljempänä ”pk-yritykset”, sekä edistää työpaikkojen luomista. Näin ollen, jotta voidaan varmistaa strategisten hankkeiden kehittäminen kaikkialla unionissa, tällaisissa hankkeissa olisi voitava hyödyntää yksinkertaistettuja ja ennakoitavia lupamenettelyjä ja hankkeiden rahoituksen saantia olisi tuettava Tällaisilla toimenpiteillä voitaisiin myös innostaa parannuksiin muissa lupamenettelyissä ja rahoituksen saannissa kriittisiin tai muihin raaka-aineisiin liittyvien hankkeiden osalta. Tuen keskittämiseksi ja hankkeiden lisäarvon varmistamiseksi hankkeet olisi ennen tällaisen tuen myöntämistä arvioitava tiettyjen perusteiden mukaan. Tällaista tukea olisi voitava myöntää myös raaka-ainehankkeisiin, joissa strategiset raaka-aineet ovat sivutuotteena, myös rautaromusta saatavana, jos ne täyttävät kaikki asiaankuuluvat perusteet. Jotta hankkeet voitaisiin tunnustaa unionissa toteutettaviksi strategisiksi hankkeiksi, niillä olisi vahvistettava unionin strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuutta. Hankkeiden olisi myös oltava teknisesti riittävässä määrin toteutettavia, mukaan lukien strategisten raaka-aineiden tai korvaavien raaka-aineiden odotettu määrä, jolla ne lisäävät unionin kapasiteettia, lukuun ottamatta tutkimustarkoituksiin tuotettuja raaka-aineita; toteutettava ympäristön ja yhteiskunnan kannalta kestävällä tavalla; ja tarjottava etuja, jotka ulottuvat asianomaisen jäsenvaltion rajojen yli, mukaan lukien heijastusvaikutukset arvoketjun myöhemmissä vaiheissa. Jos komissio arvioi näiden perusteiden täyttyvän, sen olisi julkaistava päätös, jossa hanke tunnustetaan strategiseksi hankkeeksi. Koska nopea tunnustaminen on avain unionin toimitusvarmuuden tehokkaaseen tukemiseen, arviointiprosessin olisi pysyttävä kevyenä eikä se saisi aiheuttaa kohtuutonta rasitusta.

(15) Arvioitaessa, parantaako kolmannessa maassa taikka merentakaisessa maassa tai merentakaisella alueella toteutettava hanke unionin toimitusvarmuutta, olisi erityisesti otettava huomioon merentakaisten maiden ja alueiden unionin oikeuden mukainen asema. Merentakaiset maat ja alueet voivat edistää strategisten ja kriittisten raaka-aineiden turvallisen ja kestävän tarjonnan saatavuutta unionissa erityisesti strategisten kumppanuuksien puitteissa.

(16) Komission olisi toimikunnan tuella yksilöitävä kolmansissa maissa tai merentakaisissa maissa ja merentakaisilla alueilla strategisia hankkeita, joiden tarkoituksena on strategisten raaka-aineiden louhinnan, jalostuksen tai kierrätyksen aloittaminen tai laajentaminen tai sellaisten raaka-aineiden tuotannon aloittaminen tai laajentaminen, joilla voidaan korvata strategisia raaka-aineita strategisissa teknologioissa. Jotta varmistetaan tällaisten strategisten hankkeiden tehokas täytäntöönpano, niiden rahoituksen saantia olisi parannettava esimerkiksi siten, että ne hyötyvät investointiriskien vähennysmekanismeista. Hankkeiden lisäarvon varmistamiseksi niitä olisi arvioitava tiettyjen perusteiden mukaan. Kuten unionissa toteutettavilla strategisilla hankkeilla, myös kolmansissa maissa toteutettavilla strategisilla hankkeilla olisi vahvistettava unionin strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuutta ja niiden olisi oltava teknisesti riittävässä määrin toteutettavia. Sekä unionissa toteutettavissa strategisissa hankkeissa että kolmansissa maissa tai merentakaisissa maissa ja merentakaisilla alueilla toteutettavissa strategisissa hankkeissa olisi noudatettava samaa sosiaalisen ja ekologisen kestävyyden tasoa. Tullakseen strategiseksi hankkeeksi kehittyvillä markkinoilla ja kehittyvässä taloudessa toteutettavan hankkeen olisi hyödytettävä sekä unionia että kyseessä olevaa kolmatta maata ja tuotettava lisäarvoa kyseisessä maassa, kun otetaan huomioon myös hankkeen yhdenmukaisuus unionin yhteisen kauppapolitiikan kanssa. Tällainen arvo voi syntyä siitä, että hanke vaikuttaa useampaan kuin yhteen arvoketjun vaiheeseen ja että hanke tuo laajempia taloudellisia ja yhteiskunnallisia hyötyjä, esimerkiksi luomalla kansainvälisten normien mukaisia työpaikkoja. Jos komissio arvioi näiden perusteiden täyttyvän, sen olisi julkaistava päätös, jossa hanke tunnustetaan strategiseksi hankkeeksi.

(17) Jotta voidaan varmistaa kasvavan kriittisten raaka-aineiden tuotannon kestävyys, uudet kriittisiä raaka-aineita koskevat hankkeet olisi suunniteltava ja toteutettava kestävällä tavalla siten, että katetaan kaikki sellaiset kestävyysnäkökohdat, jotka tuodaan esiin komission 11 päivänä syyskuuta 2021 päivätyssä julkaisussa ”Kestäviä raaka-aineita koskevat EU:n periaatteet”, mukaan lukien ympäristönsuojelun varmistaminen, sosiaalisesti haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja minimointi noudattamalla sosiaalisesti kestäviä käytäntöjä, joihin kuuluu ihmisoikeuksien, kuten naisten oikeuksien, kunnioittaminen, sekä avoimet liiketoimintakäytännöt. Olisi lisäksi varmistettava, että hankkeissa toimitaan vilpittömässä mielessä ja että asianomaisten sidosryhmien, kuten paikallisyhteisöjen ja alkuperäiskansojen, kanssa järjestetään kattavat ja tasapuoliset kuulemiset. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, kun hankkeeseen liittyy mahdollinen uudelleenasuttaminen. Jotta hankkeen toteuttajat voisivat toimia selkeästi ja tehokkaasti tämän perusteen mukaisesti, olisi pidettävä riittävänä, että hankkeiden toteuttajat noudattavat asiaa koskevaa unionin oikeutta tai kansallista lainsäädäntöä sekä kansainvälisiä normeja, suuntaviivoja ja periaatteita tapauksen mukaan tai osallistuvat tämän asetuksen nojalla tunnustettuun sertifiointijärjestelmään.

(18) Ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti komission ei pitäisi tunnustaa strategiseksi hankkeeksi syvänmeren kaivoshankkeita ennen kuin syvänmeren kaivostoiminnan vaikutuksia meriympäristöön, biologiseen monimuotoisuuteen ja ihmisen toimintaan on tutkittu riittävästi, riskit on ymmärretty ja teknologian ja operatiivisten käytäntöjen osalta voidaan osoittaa, ettei ympäristölle aiheudu vakavaa haittaa.

(19) Strategisia raaka-aineita koskevissa hankkeissa hankkeen toteuttajan olisi aina voitava hakea komissiolta hankkeensa tunnustamista strategiseksi hankkeeksi. Hakemukseen olisi sisällytettävä näihin perusteisiin liittyviä asiaankuuluvia asiakirjoja ja näyttöä. Jotta voidaan paremmin arvioida hankkeen sosiaalista, ympäristöön liittyvää ja taloudellista elinkelpoisuutta, hankkeen toteutettavuutta sekä esitettyjen arvioiden luotettavuutta, hankkeen toteuttajan olisi myös esitettävä Yhdistyneiden kansakuntien luonnonvarojen puiteluokituksen mukainen hankkeen luokitus. Hankkeen toteuttajan olisi esitettävä hakemuksen tueksi luokitusta tukevaa asiaankuuluvaa näyttöä, jotta kyseinen luokitus voidaan objektiivisin perustein validoida. Hakemukseen olisi myös liitettävä hankkeen aikataulu, jotta voidaan arvioida, milloin hanke voisi edistää unionin sisäistä kapasiteettia tai tarjonnan monipuolistamista koskevien vertailuarvojen saavuttamista. Koska kaivoshankkeiden tehokkaan toteuttamisen vuoksi on tärkeää, että hankkeella on takanaan yleinen hyväksyntä, hankkeen toteuttajan olisi myös esitettävä suunnitelma, joka sisältää toimenpiteitä tällaisen hyväksynnän saamiseksi. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä työmarkkinaosapuoliin, kansalaisyhteiskuntaan ja muihin valvontaa harjoittaviin elimiin. Hankkeen toteuttajan olisi myös toimitettava liiketoimintasuunnitelma, jossa annetaan tietoa hankkeen taloudellisesta elinkelpoisuudesta ja esitetään yleiskatsaus rahoituksesta, omistusrakenteesta ja jo varmistuneista ostosopimuksista sekä arvio hankkeen mahdollisesti synnyttämistä työpaikoista ja ammattitaitoisen työvoiman tarpeesta, mukaan lukien täydennys- ja uudelleenkoulutus. Hakumenettelyn yhdenmukaistamiseksi komission olisi esitettävä yhtenäinen hakemusmalli.

(20) Sellaisiin hankkeisiin liittyvien hakemusten osalta, jotka voivat vaikuttaa alkuperäiskansoihin, olisi sisällyttävä myös suunnitelma, joka sisältää toimenpiteitä, jotka koskevat vaikutusten kohteena olevien alkuperäiskansojen merkityksellistä kuulemista, kyseisiin alkuperäiskansoihin kohdistuvien haittavaikutusten ehkäisemistä ja minimointia sekä tarvittaessa oikeudenmukaista korvausta. Jos näitä seikkoja käsitellään hankkeeseen sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä, suunnitelmassa voitaisiin sen sijaan kuvailla näitä toimenpiteitä. Sellaisten kolmansissa maissa toteutettavien hankkeiden osalta, joihin liittyy louhintaa ja jotka eivät kuulu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/21/EY ([6]) soveltamisalaan, hankkeen toteuttajan olisi myös esitettävä suunnitelma kyseisten alueiden ympäristön tilan parantamiseksi kaivannaistoiminnan päättymisen jälkeen. Jos hanke sijaitsee suojelualueella, hankkeen toteuttajan olisi arvioitava teknisesti tarkoituksenmukaisia vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja ja kuvattava ne suunnitelmassa, jossa mainitaan myös syyt, joiden vuoksi niiden ei katsota soveltuvan hankkeen sijaintipaikaksi.

(21) Menettelyn jäsentämiseksi komission olisi järjestettävä avoin ehdotuspyyntö, jolla on toimikunnan kokouspäiviä vastaavat säännölliset määräajat, joita hankkeen toteuttajien on noudatettava hakiessaan hankkeilleen strategisia hankkeita koskevaa tunnustusta. Jotta hankkeen toteuttajille voidaan tarjota selkeyttä strategisia hankkeita koskevien hakemustensa osalta, komission olisi noudatettava määräaikaa tehdessään päätöksen siitä, tunnustetaanko hanke strategiseksi hankkeeksi. Jotta voidaan ottaa huomioon erityisen monimutkaiset tapaukset tai se, että yhtenä määräpäivänä on suuri määrä hakemuksia, komission olisi voitava pidentää tätä määräaikaa kerran. Sen olisi toimitettava arviointinsa toimikunnalle ennen sen kokousta ja otettava toimikunnan lausunto huomioon strategisen hankkeen tunnustamista koskevassa päätöksessään.

(22) Koska sen jäsenvaltion yhteistyö, jonka alueella strateginen hanke toteutetaan, on tarpeen hankkeen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi, kyseisellä jäsenvaltiolla olisi oltava oikeus vastustaa sitä ja siten myös estää se, että hanke tunnustetaan strategiseksi hankkeeksi vastoin kyseisen jäsenvaltion tahtoa. Jos asianomainen jäsenvaltio tekee näin, sen olisi esitettävä vastustukselleen perustelut, joissa viitataan tässä asetuksessa säädettyihin perusteisiin. Unionin ei myöskään pitäisi tunnustaa strategiseksi hankkeeksi hanketta, kun jonkin kolmannen maan on määrä

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/21/EY, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2006, kaivannaisteollisuuden jätehuollosta ja direktiivin 2004/35/EY muuttamisesta (EUVL L 102, 11.4.2006, s. 15).

toteuttaa se, vastoin maan oman hallituksen tahtoa, ja tämän vuoksi unionin olisi pidättäydyttävä toimimasta näin, jos kolmannen maan hallitus sitä vastustaa.

(23) Jotta estettäisiin strategisen hankkeen aseman väärinkäyttö, komission olisi voitava peruuttaa strategisen hankkeen tunnustaminen, jos se esittää tätä koskevat perustelut kuultuaan toimikuntaa ja asiasta vastaavaa hankkeen toteuttajaa, jos hanke ei enää täytä edellytyksiä tai jos tunnustaminen perustui valintaperusteiden arvioinnin kannalta merkityksellisiä virheellisiä tietoja sisältäneeseen hakemukseen. Pitkän aikavälin investointien houkuttelemiseksi ja oikeudellisen ennakoitavuuden varmistamiseksi strategisen hankkeen olisi edelleen säilytettävä asemansa kohtuullisen ajan peruuttamisen jälkeen, kun liitteessä oleva strategisten raaka-aineiden luettelo saatetaan ajan tasalle.

(24) Koska strategiset hankkeet ovat tärkeitä strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuuden ja sisämarkkinoiden toiminnan turvaamisen kannalta, ne olisi katsottava yleisen edun mukaisiksi. Strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuuden turvaaminen on ratkaisevan tärkeää vihreän ja digitaalisen siirtymän onnistumisen sekä puolustus-, ilmailu- ja avaruusalan häiriönsietokyvyn kannalta. Edistääkseen strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuutta unionissa jäsenvaltioiden olisi voitava säätää kansallisten lupamenettelyjen tuesta, jolla nopeutetaan strategisten hankkeiden toteuttamista unionin oikeuden mukaisesti.

(25) Kansallisella lupamenettelyllä varmistetaan, että kriittisiä raaka-aineita koskevat hankkeet ovat turvallisia ja valvottuja ja että ne ovat ympäristö-, sosiaali- ja turvallisuusvaatimusten mukaisia. Unionin ympäristölainsäädännössä vahvistetaan yhteiset edellytykset kansallisen lupamenettelyn sisällölle. Näin varmistetaan ympäristönsuojelun korkea taso ja mahdollistetaan unionin potentiaalin kestävä hyödyntäminen raaka-aineiden arvoketjussa. Tämän vuoksi sen, että hankkeita on tunnustettu strategiseksi hankkeeksi, ei saisi vaikuttaa asiaankuuluviin hankkeisiin sovellettaviin lupaehtoihin, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2011/92/EU ([7]), neuvoston direktiivissä 92/43/ETY ([8]), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/60/EY ([9]), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2010/75/EU ([10]), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/35/EY ([11]), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/147/EY ([12]) sekä direktiivissä 2006/21/EY vahvistetut lupaehdot.

(26) Samalla kuitenkin kansallisten lupamenettelyjen ennakoimattomuus, monimutkaisuus ja toisinaan liian pitkä kesto heikentävät strategisten raaka-ainehankkeiden tehokkaan kehittämisen edellyttämää investointivarmuutta. Myös asiaankuuluvien hankkeiden lupamenettelyn rakenne ja kesto voivat vaihdella suuresti eri jäsenvaltioissa. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi strategisten hankkeiden tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi ja nopeuttamiseksi sovellettava niihin yksinkertaistettuja ja ennakoitavia lupamenettelyjä. Tätä varten strategisille hankkeille olisi annettava kansallisella tasolla etusija, jotta varmistetaan niiden nopea hallinnollinen käsittely ja tällaisten hankkeiden käsittely kiireellisinä kaikissa niihin liittyvissä oikeudellisissa ja riitojenratkaisumenettelyissä. Tällä asetuksella ei pitäisi estää toimivaltaisia viranomaisia yksinkertaistamasta lupamenettelyjä muissa kriittisten raaka-aineiden arvoketjuun liittyvissä hankkeissa, jotka eivät ole strategisia hankkeita.

(27) Kun otetaan huomioon strategisten hankkeiden merkitys strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuuden turvaamisessa unionissa ja niiden antama panos unionin avoimeen strategiseen riippumattomuuteen sekä vihreään ja digitaaliseen siirtymään, vastuussa olevan lupaviranomaisen olisi katsottava strategisten hankkeiden olevan yleisen edun mukaisia. Strategiset hankkeet, joilla on haitallisia vaikutuksia ympäristöön, olisi voitava hyväksyä siinä määrin kuin ne kuuluvat direktiivin 2000/60/EY, 92/43/ETY tai 2009/147/EY tai maa-, rannikko- ja makeanveden ekosysteemien ennallistamista koskevien unionin säädösten soveltamisalaan, jos vastuussa oleva lupaviranomainen toteaa tapauskohtaisen arviointinsa perusteella, että hankkeen tuottama yleinen etu on merkittävämpi kuin nämä vaikutukset, sillä edellytyksellä, että kaikki kyseisissä säädöksissä säädetyt asiaankuuluvat edellytykset täyttyvät. Tapauskohtaisessa arvioinnissa olisi otettava asianmukaisesti huomioon louhintapaikkojen geologinen erityisyys, joka rajoittaa sijoittamispäätöksiä, koska louhintapaikoille ei ole vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja.

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1).

([8]) Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1).

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17).

([11]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/35/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja korjaamisen osalta (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 56).

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7.).

(28) Lupamenettelyn yksinkertaistamiseksi ja tehostamiseksi ja sen avoimuuden lisäämiseksi kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden hankkeen toteuttajien olisi voitava olla yhteydessä keskitetyn asiointipisteen kanssa, joka vastaa koko lupamenettelyn helpottamisesta ja koordinoinnista. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi perustettava tai nimettävä yksi tai useampi keskitetty asiointipiste varmistaen samalla, että hankkeen toteuttajien tarvitsee olla vuorovaikutuksessa vain yhden keskitetyn asiointipisteen kanssa. Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää, onko keskitetty asiointipiste myös lupapäätöksiä tekevä viranomainen. Keskitettyjen asiointipisteiden tehtävien tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi osoitettava niille riittävästi henkilöstöä ja resursseja. Lisäksi hankkeen toteuttajalla olisi oltava mahdollisuus ottaa yhteyttä keskitettyyn asiointipisteeseen kuuluvaan asianomaiseen hallinnolliseen yksikköön sen varmistamiseksi, että hankkeen toteuttajalla on helposti tavoitettavissa oleva yhteystaho.

(29) Jäsenvaltioiden olisi voitava sisäisen organisaationsa huomioon ottaen valita, perustavatko tai nimeävätkö ne keskitetyt asiointipisteensä paikallisella, alueellisella tai kansallisella tasolla tai millä tahansa muulla asiaankuuluvalla hallinnollisella tasolla. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi voitava valitsemallaan hallintotasolla perustaa tai nimetä eri keskitettyjä asiointipisteitä, jotka keskittyvät ainoastaan tiettyyn arvoketjun vaiheeseen eli louhintaan, jalostukseen tai kierrätykseen liittyviin kriittisiä raaka-aineita koskeviin hankkeisiin. Toisaalta hankkeen toteuttajien olisi voitava helposti tunnistaa keskitetty asiointipiste, joka vastaa näiden hankkeesta. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että maantieteellisellä alueella, joka vastaa hallinnollista tasoa, jolla ne ovat päättäneet perustaa tai nimetä keskitetyn asiointipisteensä, ei ole enempää kuin yksi tällainen keskitetty asiointipiste kutakin asiaankuuluvaa arvoketjun vaihetta varten. Koska monet kriittisiä raaka-aineita koskevat hankkeet kattavat useamman kuin yhden arvoketjun vaiheen, jäsenvaltioiden olisi sekaannusten välttämiseksi varmistettava, että tällaisia hankkeita varten nimetään oikea-aikaisesti yksi keskitetty asiointipiste.

(30) Jotta voidaan varmistaa selkeys strategisten hankkeiden lupa-asemasta ja rajoittaa mahdollisten perusteettomien oikeudenkäyntien vaikutusta heikentämättä kuitenkaan tehokasta tuomioistuinvalvontaa, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että strategisten hankkeiden lupamenettelyjä koskevat riidat ratkaistaan oikea-aikaisesti. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että hakijoilla ja hankkeen toteuttajilla on mahdollisuus käyttää yksinkertaisia riitojenratkaisumenettelyjä ja että strategisia hankkeita käsitellään kiireellisinä kaikissa niihin liittyvissä oikeudellisissa ja riitojenratkaisumenettelyissä, jos ja siinä määrin kuin kansallisessa lainsäädännössä säädetään tällaisesta kiireellisestä menettelystä.

(31) Jotta kansalaiset ja yritykset voisivat hyötyä suoraan sisämarkkinoiden eduista ilman tarpeetonta hallinnollista lisärasitetta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1724 ([13]), jolla perustettiin yhteinen digitaalinen palveluväylä, säädetään yleisistä säännöistä, jotka koskevat sisämarkkinoiden toiminnan kannalta merkityksellisten tietojen, menettelyjen ja neuvontapalvelujen tarjoamista verkossa. Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tietovaatimusten ja menettelyjen olisi oltava asetuksen (EU) 2018/1724 vaatimusten mukaisia. Erityisesti olisi varmistettava, että asetuksen (EU) 2018/1724 6 artiklan 1 kohdan ja liitteen II mukaisesti strategisten hankkeiden hankkeen toteuttajat voivat hoitaa kaikki lupamenettelyt täysin sähköisesti.

(32) Jotta hankkeen toteuttajille ja muille sijoittajille voidaan tarjota strategisten hankkeiden kehittämisen edellyttämä turvallisuus ja selkeys, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tällaisiin hankkeisiin liittyvä lupamenettely ei ylitä ennalta asetettuja määräaikoja. Strategisissa hankkeissa, joihin liittyy ainoastaan jalostusta tai kierrätystä, lupamenettelyn kesto ei saisi ylittää 15:tä kuukautta. Sellaisissa strategisissa hankkeissa, joihin liittyy louhintaa, lupamenettelyn kesto ei saisi ylittää 27:ää kuukautta, kun otetaan huomioon mahdollisten vaikutusten monimutkaisuus ja laajuus. Direktiivin 2011/92/EU mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laatiminen on kuitenkin hankkeen toteuttajan vastuulla, eikä se saisi olla osa jäsenvaltioita sitovia määräaikoja. Tätä varten keskitetyn asiointipisteen olisi ilmoitettava päivämäärä, johon mennessä hankkeen toteuttajan on toimitettava ympäristövaikutusten arviointiselostus, ja ilmoitetun päivämäärän ja selostuksen varsinaisen toimittamisen välistä ajanjaksoa ei pitäisi ottaa huomioon määräaikaa laskettaessa. Samaa periaatetta olisi sovellettava silloin, kun keskitetty asiointipiste ilmoittaa vaadittujen kuulemisten jälkeen hankkeen toteuttajalle mahdollisuudesta toimittaa lisätietoja ympäristövaikutusten arviointiselostuksen täydentämiseksi. Jäsenvaltioiden olisi voitava pidentää määräaikoja poikkeustapauksissa, jotka liittyvät ehdotetun hankkeen luonteeseen, monimutkaisuuteen, sijaintiin tai kokoon. Tällaisia poikkeustapauksia voivat olla esimerkiksi ennakoimattomat olosuhteet, joiden vuoksi hankkeeseen liittyviä ympäristöarviointeja on laadittava lisää tai niitä on täydennettävä.

([13]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1724, annettu 2 päivänä lokakuuta 2018, tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja saataville tarjoavan yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 1).

(33) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että vastuussa olevilla viranomaisilla on riittävät resurssit ja henkilöstö, jotta kyseiset viranomaiset voivat tosiasiassa saavuttaa niille määrätyt määräajat. Komission olisi tuettava jäsenvaltioita niiden pyynnöstä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/240 ([14]) perustetun teknisen tuen välineen kautta uudistusten suunnittelussa, kehittämisessä ja täytäntöönpanossa, mukaan lukien kansalliseen lupamenettelyyn liittyvien hallinnollisten valmiuksien, kuten keskitetyn asiointipisteen, vahvistaminen.

(34) Unionin lainsäädännössä edellytetyt ympäristöarvioinnit ja -luvat, myös veden, maaperän, elinympäristöjen ja lintujen osalta, ovat erottamaton osa raaka-ainehankkeen lupamenettelyä ja olennainen suojatoimi, jolla varmistetaan kielteisten ympäristövaikutusten torjuminen tai minimointi. Strategisten hankkeiden lupamenettelyjen ennakoitavuuden ja oikea-aikaisuuden varmistamiseksi olisi kuitenkin hyödynnettävä kaikki mahdollisuudet yksinkertaistaa vaadittuja arviointeja ja lupia heikentämättä ympäristönsuojelun tasoa tai arviointien laatua. Tätä varten olisi varmistettava, että vaadittavat arvioinnit yhdistetään yhteisen tai yhteen sovitetun menettelyn avulla tarpeettoman päällekkäisyyden välttämiseksi. Lisäksi hankkeen toteuttajien ja vastuussa olevien viranomaisten olisi nimenomaisesti sovittava yhdistetyn arvioinnin soveltamisalasta ennen sen täytäntöönpanoa, jotta vältetään tarpeettomat jatkotoimet. Lisäksi hankkeen toteuttajien olisi voitava olla kyseisessä yhteisessä tai yhteen sovitetussa menettelyssä vuorovaikutuksessa yhden ainoan viranomaisen kanssa.

(35) Maankäyttöön liittyvät ristiriidat voivat luoda esteitä kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden käyttöönotolle. Hyvin laaditut suunnitelmat, mukaan lukien maankäytön suunnittelu ja kaavoitus, joissa otetaan huomioon mahdollisuudet toteuttaa kriittisiä raaka-aineita koskevia hankkeita ja joiden mahdolliset ympäristövaikutukset arvioidaan, voivat auttaa löytämään tasapainon julkisten hyödykkeiden ja yleisen edun välillä, vähentämään konfliktien mahdollisuutta ja nopeuttamaan kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden kestäväpohjaista käyttöönottoa unionissa. Kansallisten, alueellisten ja paikallisten vastuussa olevien viranomaisten olisi sen vuoksi harkittava asiaankuuluvia suunnitelmia laatiessaan, voitaisiinko niihin sisällyttää kriittisiä raaka-aineita koskevia hankkeita koskevia määräyksiä. Tämä ei vaikuta olemassa oleviin vaatimuksiin, jotka koskevat tällaisten suunnitelmien mahdollisten ympäristövaikutusten arviointia, eikä tällaisilta arvioinneilta vaadittavaan laatuun.

(36) Kriittisiä raaka-aineita koskevilla hankkeilla on unionissa usein vaikeuksia rahoituksen saannissa. Kriittisten raaka-aineiden markkinoille on usein ominaista hintojen suuri epävakaus, pitkät toteutumisajat, voimakas keskittyminen ja läpinäkymättömyys. Lisäksi alan rahoitus edellyttää korkeatasoista asiantuntijatietoa, jota rahoituslaitoksilta usein puuttuu. Kyseisten tekijöiden ratkaisemiseksi ja strategisten raaka-aineiden vakaan ja luotettavan tarjonnan varmistamiseksi jäsenvaltioiden ja komission olisi tuettava rahoituksen ja hallinnollisen tuen saantia.

(37) Vahva eurooppalainen arvoketju on tarpeen toimitusvarmuuden varmistamiseksi, jotta voidaan turvata sisämarkkinoiden toiminta, ja kapasiteetin lisääminen voidaan saavuttaa vain riittävin taloudellisin varoin, joista osa voidaan saada olemassa olevista unionin rahastoista. Kriittisiä raaka-aineita koskevat hankkeet, strategiset hankkeet mukaan lukien, voisivat saada tukea tällaisista rahastoista, jos asiaankuuluvien ohjelmien esimerkiksi maantieteellistä sijaintia, ympäristöä tai innovoinnin edistämistä koskevat vaatimukset täyttyvät. Asiaankuuluvat rahastot koostuvat koheesiopolitiikan ohjelmista, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1058 ([15]) perustetusta Euroopan aluekehitysrahastosta, josta myönnettävät avustukset alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseen voivat auttaa pk-yrityksiä kehittämään innovatiivisia hankkeita, jotka liittyvät esimerkiksi energiankulutuksen vähentämiseen raaka-aineiden jalostuksessa. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1056 ([16]) perustettua oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa voitaisiin myös käyttää tämäntyyppisten hankkeiden tukemiseen siltä osin kuin ne auttavat vähentämään vihreän siirtymän aiheuttamia sosiaalisia ja taloudellisia kustannuksia. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/241 ([17]) perustettua elpymis- ja palautumistukivälinettä ja erityisesti sen REPowerEU-lukua, jossa keskitytään energiaturvallisuuteen ja energiahuollon monipuolistamiseen, voitaisiin käyttää sellaisten hankkeiden tukemiseen, jotka liittyvät esimerkiksi

([14]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/240, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, teknisen tuen välineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 1).

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 60).

([16]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1).

([17]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

raaka-aineiden kierrätykseen tai hyödyntämiseen. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella 2003/87/EY ([18]) perustetusta innovaatiorahastosta, jonka tavoitteena on erityisesti edistää puhtaiden ja innovatiivisten teknologioiden tuomista markkinoille, voitaisiin myöntää avustuksia muun muassa vähähiilisiin teknologioihin liittyvien raaka-aineiden kierrätyskapasiteetin kehittämiseksi. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/523 ([19]) perustettu InvestEU on unionin lippulaivaohjelma, jolla edistetään investointeja erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään tarjoamalla rahoitusta ja teknistä apua. Yhdistämismekanismien avulla InvestEU-ohjelma auttaa houkuttelemaan lisää julkista ja yksityistä pääomaa. Komissio pyrkii yhdessä InvestEU-ohjelman toteutuskumppaneiden kanssa lisäämään asiaankuuluvien hankkeiden tukea ja investointeja niihin asetuksessa (EU) 2021/523 ja tässä asetuksessa vahvistettujen yhteisten tavoitteiden mukaisesti. Kolmansissa maissa toteutettavia hankkeita, joilla edistetään unionin tarjonnan monipuolistamista, voitaisiin puolestaan tukea asiaankuuluvista rahastoista, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/947 ([20]) perustetusta naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä ja Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussasta.

(38) Komission, jäsenvaltioiden ja kehityspankkien olisi koordinoitava toimintaansa entistä paremmin ja luotava synergiaetuja unionin ja kansallisen tason nykyisten rahoitusohjelmien kesken sekä varmistettava parempi koordinointi ja yhteistyö elinkeinoelämän ja yksityisen sektorin keskeisten sidosryhmien kanssa, jotta voidaan poistaa rajoitukset, jotka johtuvat tällä hetkellä usein hajanaisista julkisista ja yksityisistä investointitoimista, ja tukea integraatiota ja investointien tuottoa. Tätä varten olisi perustettava toimikunnan erityinen alaryhmä, jossa kootaan yhteen jäsenvaltioiden ja komission sekä asiaankuuluvien julkisten rahoituslaitosten asiantuntijat. Alaryhmän olisi keskusteltava yksittäisten strategisten hankkeiden rahoitustarpeista ja niiden nykyisistä rahoitusmahdollisuuksista, jotta hankkeen toteuttajille voidaan tarjota ehdotus siitä, miten olemassa olevia rahoitusmahdollisuuksia voitaisiin parhaiten hyödyntää. Keskustellessaan ja antaessaan suosituksia strategisten hankkeiden rahoittamisesta kolmansissa maissa toimikunnan olisi erityisesti otettava huomioon komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 1 päivänä joulukuuta 2021 antamassa yhteisessä tiedonannossa ”Global Gateway” esitetty Global Gateway -strategia.

(39) Yritysten, rahoitussijoittajien ja tuotettavan raaka-aineen ostajien yksityiset sijoitukset ovat olennaisen tärkeitä. Jos yksityiset sijoitukset eivät yksin riitä, hankkeiden tehokas käynnistäminen kriittisten raaka-aineiden arvoketjussa voi edellyttää julkista tukea esimerkiksi takauksina, lainoina tai oman pääoman ehtoisina ja oman pääoman luonteisina sijoituksina. Tämä julkinen tuki voi olla valtiontukea. Tällaisella valtiontuella olisi oltava kannustava vaikutus, ja sen olisi oltava tarpeellinen, asianmukainen ja oikeasuhteinen. Voimassa olevat valtiontuen suuntaviivat, joita on hiljattain tarkistettu perusteellisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteiden mukaisesti, tarjoavat tietyin edellytyksin runsaasti mahdollisuuksia kriittisten raaka-aineiden arvoketjuun tehtävien investointien tukemiseen.

(40) Julkista tukea käytetään markkinoiden tiettyjen yksilöityjen toimintapuutteiden tai epäoptimaalisten investointitilanteiden korjaamiseen oikeasuhteisella tavalla, eivätkä toimet saisi olla päällekkäisiä yksityisen rahoituksen kanssa tai syrjäyttää sitä tai vääristää kilpailua sisämarkkinoilla. Toimilla olisi tuotettava selvää lisäarvoa unionille.

(41) Useiden strategisten raaka-aineiden hinnat ovat epävakaita, ja tilannetta pahentaa se, että hintojen suojaamiseen futuurimarkkinoilla on vain rajallisesti keinoja. Tämä heikentää hankkeen toteuttajien mahdollisuuksia saada rahoitusta strategisille raaka-ainehankkeille ja haittaa loppupään kuluttajia, jotka haluavat varmistaa keskeisten tuotantopanosten vakaat ja ennakoitavissa olevat hinnat. Jotta voidaan vähentää strategisten raaka-aineiden tuleviin hintoihin liittyvää epävarmuutta ja näin rajoittaa toimitusvarmuuteen liittyvää riskiä sisämarkkinoiden toiminnan turvaamiseksi, on tarpeen säätää sellaisen järjestelmän perustamisesta, jonka avulla sekä kiinnostuneet ostajat että strategisten hankkeiden hankkeen toteuttajat voivat ilmoittaa osto- tai myyntitarjouksensa ja ottaa yhteyden toisiinsa, jos tarjoukset ovat mahdollisesti yhteensopivia.

([18]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

([19]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30).

([20]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1).

(42) Unionin raaka-aine-esiintymiä koskeva nykyinen tietämys ja niiden kartoitus ovat peräisin ajalta, jolloin kriittisten raaka-aineiden saannin varmistaminen strategisten teknologioiden kehittämistä varten ei ollut etusijalla. Kriittisiä raaka-aineita koskevien ajantasaisten geologisten tietojen puute unionissa voisi haitata louhintahankkeiden kehittämistä ja heikentää siten pyrkimyksiä vähentää toimitusvarmuuteen liittyvää riskiä ja turvata sisämarkkinoiden toiminta. Kriittisten raaka-aineiden esiintymiä koskevien tietojen hankkimiseksi ja päivittämiseksi jäsenvaltioiden olisi laadittava kriittisten raaka-aineiden ja tärkeimpien niiden kanssa louhittavien mineraalien yleistä etsintää koskevia kansallisia kartoitusohjelmia, jos se on geologiset olosuhteet huomioon ottaen aiheellista. Niihin olisi sisällyttävä sellaisia toimenpiteitä kuin geologinen kartoitus, geokemialliset ohjelmat, geotieteelliset tutkimukset ja olemassa olevien geotieteellisten tietoaineistojen uudelleenkäsittely. Tämä lisää uusien esiintymien löytämisen todennäköisyyttä, minkä puolestaan pitäisi kannustaa etsintään tehtäviin investointeihin. Etsintäohjelmissa olisi myös harkittava sellaisten uusien etsintätekniikoiden käyttöä, joiden avulla esiintymiä voidaan tunnistaa syvemmältä kuin perinteisillä tekniikoilla. Louhintahankkeiden kehittämisen helpottamiseksi jäsenvaltioiden olisi asetettava tietyt kansallisen etsintäohjelmansa aikana saadut perustiedot julkisesti saataville käyttäen tarvittaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2007/2/EY ([21]) perustettua paikkatietoinfrastruktuuria ja tarjottava pyynnöstä yksityiskohtaisempia tietoja. Komission olisi voitava antaa ohjeita etsintäohjelmien yhdenmukaistetun muodon edistämiseksi.

(43) Maanhavainnoinnista saatavalla avaruusdatalla ja siihen perustuvilla palveluilla voidaan tukea toimia, joiden tavoitteena on kriittisten raaka-aineiden kestävät arvoketjut, sillä ne tarjoavat jatkuvasti tietoa, josta voisi olla hyötyä sellaisissa toimissa kuin kaivosalueiden seuranta ja hallinta, ympäristövaikutusten ja sosioekonomisten vaikutusten arviointi tai mineraalivarojen etsintä. Koska maanhavainnointi voi myös tuottaa tietoa syrjäisistä ja vaikeapääsyisistä alueista, jäsenvaltioiden olisi mahdollisuuksien mukaan otettava se huomioon laatiessaan ja pannessaan täytäntöön kansallisia etsintäohjelmiaan.

(44) Vaikka unionin kriittisten raaka-aineiden arvoketjun vahvistaminen on tarpeen toimitusvarmuuden parantamiseksi, kriittisten raaka-aineiden toimitusketjut ovat silti edelleen globaaleja ja alttiita ulkoisille tekijöille. Viimeaikaiset tai meneillään olevat tapahtumat, covid-19-kriisistä aina provosoimattomaan ja perusteettomaan hyökkäykseen Ukrainaa vastaan, ovat korostaneet joidenkin unionin toimitusketjujen haavoittuvuutta häiriöille. Jotta voidaan varmistaa, että unioni ja jäsenvaltioiden teollisuus pystyvät ennakoimaan toimitushäiriöitä ja valmistautumaan niiden seurauksiin, olisi suunniteltava toimenpiteitä, joilla vahvistetaan seurantakapasiteettia, koordinoidaan strategisia varastoja ja vahvistetaan yritysten valmiutta.

(45) Jäsenvaltioilla ei ole keskenään samanlaisia valmiuksia riskitietoisuuden ja ennakoinnin suhteen, eivätkä kaikki jäsenvaltiot ole kehittäneet erityisiä rakenteita, joilla seurataan kriittisten raaka-aineiden toimitusketjuja ja voitaisiin tiedottaa yrityksille toimitushäiriöiden mahdollisista riskeistä. Vastaavasti vaikka jotkin yritykset ovat investoineet toimitusketjujensa seurantaan, toisilla ei ole tähän valmiuksia. Kun otetaan huomioon kriittisten raaka-aineiden toimitusketjujen maailmanlaajuinen ulottuvuus ja niiden monimutkaisuus, komission olisikin suunniteltava erityinen seurantaväline, jolla arvioidaan kriittisten raaka-aineiden toimitusvarmuuteen liittyviä riskejä ja varmistetaan, että kerätyt tiedot ovat viranomaisten ja yksityisten toimijoiden saatavilla, mikä lisää jäsenvaltioiden välisiä synergiaetuja. Jotta varmistetaan, että unionin arvoketjut ovat riittävän hyvin varautuneet esimerkiksi geopoliittisista konflikteista johtuviin mahdollisiin toimitushäiriöihin, jotka todennäköisesti vääristävät kilpailua ja tuovat hajanaisuutta sisämarkkinoille, komission olisi tehtävä stressitestejä, joilla arvioidaan strategisten raaka-aineiden toimitusketjujen haavoittuvuutta ja niiden alttiutta toimitusvarmuuteen liittyville riskeille. Jäsenvaltioiden olisi osallistuttava tähän toteuttamalla mahdollisuuksien mukaan tällaisia stressitestejä kriittisiä raaka-aineita käsittelevien kansallisten hankinta- ja tiedotuselintensä kautta. Toimikunnan olisi varmistettava, että komissio ja jäsenvaltiot koordinoivat stressitestien täytäntöönpanoa. Jos yhdelläkään jäsenvaltiolla ei ole valmiuksia suorittaa tietyltä strategiselta raaka-aineelta edellytettyä stressitestiä, komission olisi tehtävä se itse. Komission olisi myös ehdotettava mahdollisia strategioita, joita viranomaiset ja yksityiset toimijat voivat ottaa käyttöön toimitusvarmuuteen liittyvien riskien hallintaa varten, kuten strategisten varastojen kerääminen tai hankintamahdollisuuksien monipuolistaminen entisestään. Seuranta- ja stressitestitoimenpiteiden toteuttamiseen tarvittavien tietojen keräämiseksi komission olisi koordinoitava toimintaansa toimikunnan asiaankuuluvan pysyvän alaryhmän kanssa ja jäsenvaltioiden olisi tunnistettava keskeiset markkinatoimijat ja seurattava niitä.

(46) Strategiset varastot ovat merkittävä keino hallita toimitushäiriöitä, erityisesti raaka-aineiden osalta. Vaikka ehdotettu sisämarkkinoiden hätätilaväline, sellaisena kuin komissio on sitä ehdottanut, tekisi tällaisten strategisten varastojen kehittämisen mahdolliseksi, jos sisämarkkinoiden valppaustila aktivoidaan, jäsenvaltiot ja yritykset eivät ole velvollisia kasvattamaan omia strategisia varastojaan ennen toimitushäiriötä. Unionissa ei myöskään ole koordinointijärjestelyä, jonka avulla voitaisiin laatia yhteinen arvio ja analyysi mahdollisista päällekkäisyyksistä ja

([21]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/2/EY, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2007, Euroopan yhteisön paikkatietoinfrastruktuurin (INSPIRE) perustamisesta (EUVL L 108, 25.4.2007, s. 1).

synergiaeduista. Kun otetaan huomioon, että asiaankuuluvista tiedoista on nyt puutetta, jäsenvaltioiden olisi tämän vuoksi ensivaiheessa toimitettava komissiolle tietoja mahdollisista strategisista varastoista ja, jos varastoja on, siitä, pitävätkö niitä viranomaiset vai talouden toimijat jäsenvaltioiden puolesta. Näihin tietoihin olisi sisällyttävä käytettävissä olevien strategisten varastojen taso strategista raaka-ainetta kohden aggregoidussa muodossa, strategisten varastojen kehitysnäkymät sekä näihin strategisiin varastoihin sovellettavat säännöt ja menettelyt. Kaikkien pyyntöjen olisi oltava oikeasuhteisia, niissä olisi otettava huomioon tietojen saataville asettamisesta aiheutuvat kustannukset ja työtaakka sekä vaikutus kansalliseen turvallisuuteen, ja niissä olisi asetettava asianmukaiset määräajat pyydettyjen tietojen toimittamiselle. Jäsenvaltioiden olisi voitava lisätä analyysiin tietoja talouden toimijoiden strategisista varastoista, vaikka kyseessä ei ole niitä koskeva tietopyyntö. Komission olisi käsiteltävä tietoja turvallisesti ja julkaistava tiedot vain aggregoidussa muodossa. Toisessa vaiheessa komission olisi saatujen tietojen perusteella laadittava luonnos vertailuarvoksi sille, mitä olisi pidettävä unionin strategisten varastojen turvallisena tasona, kun otetaan huomioon kyseisten strategisten raaka-aineiden vuotuinen kokonaiskulutus unionissa. Nykyisten strategisten varastojen ja koko unionin strategisten raaka-aineiden strategisten varastojen yleisen tason vertailun perusteella toimikunnan olisi yhteisymmärryksessä komission kanssa voitava antaa jäsenvaltioille ei-sitovia lausuntoja siitä, miten lähentymistä voidaan lisätä, ja kannustaa jäsenvaltioita keräämään omia strategisia varastojaan. Toimikunnan olisi tässä yhteydessä otettava huomioon se, että on tarpeen säilyttää strategisia raaka-aineita käyttäviä yksityisiä tai julkisia toimijoita koskevat kannustimet strategisten varastojen kehittämiseksi.

(47) Jotta voidaan edistää tiiviimpää koordinointia, komission olisi varmistettava jäsenvaltioiden tarvittavien kuulemisten järjestäminen, erityisesti toimikunnan pysyvän alaryhmän välityksellä, ennen jäsenvaltioiden osallistumista kansainvälisiin foorumeihin, joilla tällaisista strategisista varastoista voidaan keskustella. Tämän asetuksen ja muiden horisontaalisten tai aihekohtaisten välineiden keskinäisen täydentävyyden lisäämiseksi komission olisi myös varmistettava, että kerätyt ja aggregoidut tiedot välitetään vaaratilanteiden tai kriisien hallintajärjestelmien käyttöön, kuten ehdotetulle sisämarkkinoiden hätäapuvälineen neuvoa-antavalle ryhmälle, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/1781 ([22]) perustetulle Euroopan puolijohdeneuvostolle, komission päätöksellä 2021/C 393 I/02 ([23]) perustetulle HERAn johtokunnalle tai neuvoston asetuksella (EU) 2022/2372 ([24]) perustetulle terveyskriisineuvostolle.

(48) Suuryritysten, jotka tuottavat unionissa strategisia teknologioita ja käyttävät tähän strategisia raaka-aineita, olisi suoritettava toimitusketjujensa riskinarviointi, jotta voidaan varmistaa, että tällaiset yritykset ovat riittävän valmistautuneita toimitushäiriöihin. Näin varmistetaan, että ne ottavat huomioon strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuuteen liittyvät riskit ja laativat tarvittaessa asianmukaisia riskinhallintastrategioita ollakseen paremmin valmistautuneita mahdollisiin toimitushäiriöihin. Tällaisten suuryritysten olisi osana tätä riskinarviointia kartoitettava strategisten raaka-aineidensa alkuperä, analysoitava tekijöitä, jotka voisivat vaikuttaa niiden toimituksiin, ja arvioitava haavoittuvuuttaan toimitushäiriöille. Jos haavoittuvuuksia havaitaan, tunnistettujen suuryritysten olisi pyrittävä hallitsemaan niitä. Kyseisen riskinarvioinnin olisi perustuttava yritysten toimittajiltaan hankkimiin tietoihin ja, jos tällaisia tietoja ei ole saatavilla, sen olisi perustuttava julkisesti saatavilla oleviin tai komission julkaisemiin tietoihin siinä määrin kuin on mahdollista. Jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus edellyttää, että suoritettua riskinarviointia koskeva raportti toimitetaan yritysten hallitukselle. Jotta voidaan ottaa huomioon tarve suojella liikesalaisuuksia ja rajoittaa yritysten haavoittuvuuksien julkituloa, kyseistä raporttia ei saisi julkistaa. Näiden toimenpiteiden olisi johdettava siihen, että mahdollisten toimitushäiriöiden kustannuksiin kiinnitetään enemmän huomiota, mutta niissä ei pitäisi edellyttää ennalta määriteltyjä riskinhallintastrategioita.

(49) Monet strategisten raaka-aineiden markkinat eivät ole täysin avoimia ja ne keskittyvät tarjontapuolelle, mikä lisää myyjien neuvotteluvoimaa ja nostaa ostajien maksettavaksi tulevia hintoja. Unioniin sijoittautuneiden yritysten maksettavaksi tulevien hintojen alentamiseksi komission olisi perustettava järjestelmä, jossa kiinnostuneiden ostajien kysyntä voidaan koota yhteen. Jotta vältetään suhteeton vaikutus kilpailuun sisämarkkinoilla, komission olisi toimikuntaa kuullen arvioitava järjestelmän vaikutusta markkinoihin kunkin järjestelmään lisätyn strategisen raaka-aineen osalta. Tällaista järjestelmää kehittäessään komission olisi otettava huomioon vastaavista toimista

([22]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1781, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, Euroopan puolijohde-ekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä ja asetuksen (EU) 2021/694 muuttamisesta (sirusäädös) (EUVL L 229, 18.9.2023, s. 1).

([23]) Komission päätös 2021/C 393 I/02, annettu 16 päivänä syyskuuta 2021, terveyshätätilanteiden valmiusviranomaisen perustamisesta (EUVL C 393 I, 29.9.2021, s. 3).

([24]) Neuvoston asetus (EU) 2022/2372, annettu 24 päivänä lokakuuta 2022, toimenpidekehyksestä kriisin kannalta olennaisten lääketieteellisten vastatoimien tarjonnan varmistamiseksi kansanterveysuhan ilmetessä unionin tasolla (EUVL L 314, 6.12.2022, s. 64).

saadut kokemukset, erityisesti kokemukset neuvoston asetuksen (EU) 2022/2576 ([25]) nojalla perustetusta kaasun yhteishankinnasta. Kaikkien tämän järjestelmän mukaisten toimenpiteiden olisi oltava yhteensopivia unionin kilpailulainsäädännön kanssa.

(50) Tähän asetukseen sisältyvät seurantaa ja strategisia varastoja koskevat säännökset eivät merkitse kansallisten säädösten ja määräysten yhdenmukaistamista, eikä niillä korvata jo olemassa olevia järjestelyjä. Seurantaa ja riskeihin varautumista koskevien kannustimien olisi oltava unionin oikeuden mukaisia. Unionin säädökset kuten ehdotettu sisämarkkinoiden hätätilaväline, jolla pyritään ennakoimaan ja hallitsemaan sisämarkkinoiden toimintaan vaikuttavia kriisejä ja reagoimaan niihin, tai asetus (EU) 2022/2372 ovat tämän vuoksi välineitä, joita voitaisiin edelleen soveltaa strategisiin ja kriittisiin raaka-aineisiin kriisin tai uhkan ilmetessä, siltä osin kuin kyseiset raaka-aineet kuuluvat tällaisten säädösten soveltamisalaan. Komission olisi varmistettava tämän asetuksen ja unionin kriisivälineiden keskinäinen täydentävyys ja johdonmukaisuus kyseisillä säädöksillä perustettujen asiaankuuluvien neuvonta- ja hallintoelinten tietojenvaihdolla.

(51) Kriittisimpiä raaka-aineita ovat metallit, joita voidaan lähtökohtaisesti kierrättää loputtomasti, laadun tosin joskus tästä kärsiessä. Tämä tarjoaa vihreää siirtymää ajatellen mahdollisuuden siirtyä todelliseen kiertotalouteen ja samalla parantaa kriittisten raaka-aineiden saatavuutta ja siten edistää toimitusvarmuuden varmistamista. Uuden teknologian kannalta kriittisten raaka-aineiden kysyntä kasvaa nopeasti alkuvaiheessa, kun louhinta ja jalostus ovat vielä raaka-aineen pääasiallinen lähde. Tämän jälkeen kierrätyksen pitäisi vähentää yhä enemmän louhinnan tarvetta ja siihen liittyviä vaikutuksia. Tämä olisi tehtävä säilyttäen samalla unionin korkea kierrätyskapasiteetti kriittisten uusioraaka-aineiden vahvojen markkinoiden kautta. Useimpien kriittisten raaka-aineiden nykyinen kierrätysaste on kuitenkin alhainen ja jätevirtoja, kuten akkuja ja paristoja, sähkö- ja elektroniikkalaitteita ja ajoneuvoja, toimitetaan kierrätettäväksi kolmansiin maihin. Kierrätysjärjestelmiä ja -tekniikkaa ei ole useinkaan sovitettu tällaisten raaka-aineiden erityispiirteisiin. Innovoinnilla on tärkeä rooli kriittisten raaka-aineiden tarpeen vähentämisessä, toimituspulan riskin vähentämisessä ja kierrätysteknologioiden kehittämisessä, jotta jätteestä voidaan ottaa asianmukaisesti ja turvallisesti talteen kriittisiä raaka-aineita. Tarvitaan pikaisia toimia, joilla puututaan erilaisiin kiertotalouspotentiaalia rajoittaviin tekijöihin.

(52) Jäsenvaltioilla on edelleen merkittävä toimivalta kiertotalouden alalla, esimerkiksi jätteiden keräys- ja käsittelyjärjestelmien alalla. Kyseistä toimivaltaa olisi käytettävä sellaisten jätevirtojen, muun muassa elektroniikkajätteen, keräys- ja kierrätysasteen nostamiseen, joissa on merkittävä potentiaali kriittisten raaka-aineiden hyödyntämiseen, esimerkiksi käyttämällä taloudellisia kannustimia, kuten alennuksia, rahallisia palkkioita tai panttijärjestelmiä, säilyttäen samalla sisämarkkinoiden eheyden. Kriittisten uusioraaka-aineiden käytön lisäämiseksi tähän voisi sisältyä myös eriytettyjä tuottajavastuumaksuja edellyttäen, että tällaisia maksuja sisältyy kansalliseen lainsäädäntöön; nämä maksut hyödyttäisivät tuotteita, jotka sisältävät suuremman osuuden kriittisiä uusioraaka-aineita, jotka on otettu talteen unionin lainsäädännössä vahvistettujen ympäristönormien mukaisesti kierrätetystä jätteestä. Tällaisten jätteestä talteen otettujen kriittisten uusioraaka-aineiden olisi katettava talteenotto kolmansien maiden sellaisten normien mukaisesti, jotka tarjoavat vastaavan suojan kuin unionin normit. Jäsenvaltioiden viranomaisten olisi myös käytettävä vaikutusvaltaansa kriittisten raaka-aineiden ja niitä sisältävien tuotteiden ostajina, ja kansalliset tutkimus- ja innovointiohjelmat tarjoavat merkittäviä resursseja kriittisten raaka-aineiden kiertotaloutta ja materiaalitehokkuutta koskevan tietämyksen lisäämiseen ja teknologian parantamiseen. Jäsenvaltioiden olisi lisäksi edistettävä kriittisten raaka-aineiden talteenottoa kaivannaisjätteestä parantamalla tiedon saatavuutta ja puuttumalla oikeudellisiin, taloudellisiin ja teknisiin esteisiin. Mahdollinen ratkaisu, jota jäsenvaltioiden olisi tarkasteltava, ovat toimijoiden ja jäsenvaltion väliset riskinjakojärjestelyt, joilla edistetään käytöstä poistettujen jätealueiden raaka-aineiden hyödyntämistä. Toimikunnan olisi myös helpotettava jäsenvaltioiden välistä parhaiden käytäntöjen vaihtoa, joka koskee niiden kansallisten ohjelmien suunnittelua ja täytäntöönpanoa.

(53) Monilla unionin alueilla on raaka-aineiden louhinnan perintönä huomattava määrä kaivannaisjätettä käytöstä poistetuilla jätealueilla, joiden tarjoamia mahdollisuuksia kriittisten raaka-aineiden osalta ei yleensä ole vielä tutkittu, koska niiden taloudellinen merkitys on vasta aivan viime aikoina alkanut kasvaa. Kaivannaisjätteen jätealueiden kriittisten raaka-aineiden hyödyntäminen voi lisätä unionin kapasiteettia ja samalla luoda taloudellista arvoa ja työpaikkoja vanhoilla kaivosseuduilla, joihin teollisuuden katoaminen ja taantuminen usein vaikuttavat. Kriittisiä raaka-aineita sisältäviin kohteisiin, erityisesti käytöstä poistettuihin jätealueisiin, ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota eikä niistä ole riittävästi tietoja. Tämä on ollut keskeinen este kaivannaisjätteen potentiaalin laajemmalle hyödyntämiselle kriittisten raaka-aineiden osalta.

([25]) Neuvoston asetus (EU) 2022/2576, annettu 19 päivänä joulukuuta 2022, yhteisvastuun lisäämisestä kaasuhankintojen paremman koordinoinnin, luotettavien viitehintojen ja rajatylittävän kaasukaupan avulla (EUVL L 335, 29.12.2022, s. 1).

(54) Kaivannaisjätteen jätealueiden kriittisten raaka-aineiden hyödyntämisen olisi sisällyttävä asiaankuuluvien jätealueiden hyötykäyttöön. Direktiivissä 2006/21/EY asetetaan tiukat vaatimukset ympäristön ja ihmisten terveyden suojelulle kaivannaisteollisuuden jätehuollossa. Nämä tiukat vaatimukset olisi säilytettävä, mutta on aiheellista ottaa käyttöön lisätoimenpiteitä, joilla maksimoidaan kriittisten raaka-aineiden talteenotto kaivannaisjätteestä.

(55) Sekä nykyisten että uusien kaivannaisjätteen jätealueiden toimijoiden olisi tehtävä alustava taloudellinen arviointitutkimus jätteistä saatavien kriittisten raaka-aineiden hyödyntämisestä sekä alueellaan jo olevan kaivannaisjätteen että toiminnasta syntyvän jätteen osalta. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2008/98/EY ([26]) vahvistetun jätehierarkian mukaisesti etusijalle olisi asetettava kriittisiä raaka-aineita sisältävän jätteen syntymisen estäminen siten, että kriittisiä raaka-aineita otetaan talteen louhitusta aineksesta ennen kuin siitä tulee jätettä. Tällaista tutkimusta laatiessaan toimijoiden olisi kerättävä tarvittavat tiedot, mukaan lukien kaivannaisjätteen kriittisten raaka-aineiden pitoisuudet ja määrät, ja arvioitava useita vaihtoehtoja sellaisten prosessien, toimintojen tai liiketoimintajärjestelyjen osalta, joilla kriittisten raaka-aineiden talteenotosta voitaisiin tehdä taloudellisesti kannattavaa. Tämä velvoite täydentää direktiivissä 2006/21/EY ja sen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annetussa kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä velvoitteita, ja sitä sovelletaan sellaisenaan. Pannessaan sitä täytäntöön toimijoiden ja toimivaltaisten viranomaisten olisi pyrittävä minimoimaan hallinnollinen rasite ja liittämään eri menettelyt mahdollisuuksien mukaan yhteen.

(56) Käytöstä poistettujen kaivannaisjätteen jätealueiden tarjoamasta kriittisten raaka-aineiden potentiaalista on puutteellisesti tietoja, ja tämän korjaamiseksi jäsenvaltioiden olisi perustettava tietokanta, joka sisältää kaikki tarvittavat tiedot hyödyntämisen edistämiseksi unionin kilpailusääntöjen mukaisesti, erityisesti kriittisten raaka-aineiden määrät ja pitoisuudet näillä kaivannaisjätteen jätealueilla. Tiedot olisi asetettava julkisesti saataville käyttäjäystävällisessä ja digitaalisessa muodossa siten, että mahdollistetaan yksityiskohtaisempien teknisten tietojen saanti. Käyttäjäystävällisen tiedonsaannin helpottamiseksi jäsenvaltioiden olisi esimerkiksi tarjottava yhteyspiste, jonka kautta syvällisempi tietojenvaihto kriittisten raaka-aineiden talteenottohankkeiden potentiaalisten kehittäjien kanssa on mahdollista. Tietokanta olisi suunniteltava siten, että mahdolliset hankkeen toteuttajat voivat helposti tunnistaa jätealueet, joissa on hyvät edellytykset raaka-aineiden taloudellisesti kannattavaan talteenottoon. Rajallisten resurssien kohdentamiseksi jäsenvaltioiden olisi edettävä tiedonkeruussa vaiheittain ja toteutettava vaativammat tiedonkeruuvaiheet vain lupaavimpien jätealueiden osalta. Tiedonkeruulla olisi pyrittävä hankkimaan tarkkoja ja edustavia tietoja kaivannaisjätteen jätealueista ja saamaan paras mahdollinen käsitys kriittisten raaka-aineiden hyödyntämispotentiaalista.

(57) Moniin eri tuotteisiin sisältyy kestomagneetteja. Tuuliturbiinit ja sähköautot ovat näistä tärkeimpiä ja nopeimmin kasvavia sovelluksia, mutta myös muihin tuotteisiin, kuten magneettiresonanssikuvauslaitteisiin, teollisuusrobotteihin, kevyisiin kulkuneuvoihin, jäähdytysgeneraattoreihin, lämpöpumppuihin, sähkömoottoreihin, teollisuuden sähköpumppuihin, automaattipesukoneisiin, kuivausrumpuihin, mikroaaltouuneihin, pölynimureihin ja astianpesukoneisiin, sisältyy merkittäviä määriä kestomagneetteja, jotka kannattaa ottaa talteen. Sähkömoottoreiden olisi kuuluttava soveltamisalaan myös silloin, kun ne sisältyvät muihin tuotteisiin. Useimmat kestomagneetit, erityisesti tehokkaimmat tyypit, sisältävät kriittisiä raaka-aineita, kuten neodyymia, praseodyymiä, dysprosiumia ja terbiumia, booria, samariumia, nikkeliä tai kobolttia. Niiden kierrätys on mahdollista, mutta nyt kierrätystä on unionissa vain pienessä mittakaavassa tai tutkimushankkeiden yhteydessä. Kestomagneettien olisikin oltava ensisijainen tuote, kun pyritään kasvattamaan kiertotaloutta ja näin edistämään kestomagneettien jälkimarkkinoita ja varmistamaan kriittisten raaka-aineiden toimitusvarmuus.

(58) Kestomagneettien tehokkaan kierrätyksen edellytyksenä on, että kierrättäjät saavat tarvittavat tiedot tuotteessa olevien kestomagneettien määrästä, tyypistä ja kemiallisesta koostumuksesta sekä niiden sijainnista ja käytetyistä pinnoitteista, liimoista ja lisäaineista ja tiedot siitä, miten kestomagneetit poistetaan tuotteesta turvallisesti. Jotta voidaan varmistaa kestomagneettien kierrätystoiminnan kannattavuus, unionin markkinoille saatettuihin tuotteisiin kuuluviin kestomagneetteihin olisi ajan mittaan sisällytettävä yhä enemmän kierrätettyjä raaka-aineita. Kierrätetty sisältö olisi ensimmäisessä vaiheessa ilmoitettava avoimesti, mutta kun asianmukainen taso ja todennäköiset vaikutukset on erikseen arvioitu, kierrätetylle sisällölle olisi vahvistettava vähimmäismäärä.

(59) Unionin markkinoilla myytävät kriittiset raaka-aineet on usein sertifioitu niiden tuotanto- ja toimitusketjun kestävyyden osalta. Sertifiointi voidaan saada erilaisten julkisten ja yksityisten sertifiointijärjestelmien puitteissa, joiden soveltamisalat ja vaatimusten tiukkuus vaihtelevat, mikä voi aiheuttaa sekaannusta sellaisten väittämien luonteesta ja todenperäisyydestä, joita tällaisen sertifioinnin perusteella esitetään unionin markkinoille saatettujen

([26]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3).

kriittisten raaka-aineiden suhteellisesta kestävyydestä. Komissiolle olisi siirrettävä valta antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa tunnustetaan ne sertifiointijärjestelmät, joita olisi pidettävä luotettavina, ja jotka tarjoavat asianomaisille viranomaisille ja markkinatoimijoille yhteisen perustan kriittisten raaka-aineiden kestävyyden arvioimista varten. Olisi tunnustettava ainoastaan sellaiset sertifiointijärjestelmät, jotka sisältävät säännöksiä riippumattoman kolmannen osapuolen suorittamasta vaatimustenmukaisuuden todentamisesta ja seurannasta. Ympäristönsuojelun osalta sertifiointijärjestelmien olisi katettava riskit, jotka liittyvät esimerkiksi ilmaan, veteen, maaperään, biologiseen monimuotoisuuteen ja jätehuoltoon. Kaikkia kestävyyden osatekijöitä koskevilla vaatimuksilla olisi varmistettava sosiaalisen suojelun ja ympäristönsuojelun korkea taso, ja niiden olisi oltava unionin oikeuden tai liitteessä lueteltujen kansainvälisten välineiden mukaisia. Menettelyjen tehokkuuden varmistamiseksi hankkeen toteuttajien, jotka hakevat hankkeiden tunnustamista strategisiksi hankkeiksi, olisi voitava luottaa siihen, että osallistumista tunnustettuun sertifiointijärjestelmään voidaan käyttää asiaankuuluvana näyttönä, jolla voidaan osoittaa hankkeen kestävä toteutus ja se, että sillä edistetään näin kriittisten raaka-aineiden turvallista ja kestävää tarjontaa. Kun tätä vaihtoehtoa käytetään, tunnustettujen sertifiointijärjestelmien olisi katettava kaikki kestävyyden osatekijät. Tunnustaessaan tällaisia sertifiointijärjestelmiä komission olisi otettava huomioon kokemukset, joita on saatu sertifiointijärjestelmien arvioinnista muiden unionin säädösten yhteydessä, erityisesti samankaltaisten järjestelmien arvioinnista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/821 ([27]) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1542 ([28]) puitteissa.

(60) Kriittisten raaka-aineiden tuotanto arvoketjun eri vaiheissa aiheuttaa ympäristövaikutuksia, olipa kyse ilmastosta, vedestä, maaperästä, eläimistä tai kasveista. Jotta voitaisiin rajoittaa vahingollisia ympäristövaikutuksia ja kannustaa kestävämpien kriittisten raaka-aineiden tuotantoon, komissiolle olisi siirrettävä valta laatia kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjäljen laskentajärjestelmä, myös sen todentamisprosessi, jolla varmistetaan, että unionin markkinoille saatettujen kriittisten raaka-aineiden osalta on yleisesti saatavilla tietoa tällaisesta jalanjäljestä, ja helpotetaan kriittisten raaka-aineiden kiertotaloutta. Järjestelmän perustana olisi oltava tieteellisesti luotettavien arviointimenetelmien ja elinkaariarviointia koskevien asiaankuuluvien kansainvälisten standardien huomioon ottaminen. Kriittisen raaka-aineen ympäristöjalanjäljen ilmoittamista koskevaa vaatimusta olisi sovellettava vain, jos tätä koskevan arvioinnin perusteella on todettu, että vaatimuksella edistettäisiin unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteita helpottamalla sellaisten kriittisten raaka-aineiden hankintaa, joiden ympäristöjalanjälki on pienempi, eikä se vaikuttaisi kohtuuttomasti kauppavirtoihin ja taloudellisiin kustannuksiin. Kun asiaankuuluvat laskentasäännöt on hyväksytty, komission olisi laadittava kriittisiä raaka-aineita koskevat ympäristötehokkuusluokat, jotta mahdolliset ostajat voivat helposti vertailla saatavilla olevien kriittisten raaka-aineiden suhteellista ympäristöjalanjälkeä, mikä ohjaisi markkinoita kohti kestävämpiä raaka-aineita. Kriittisten raaka-aineiden myyjien olisi varmistettava, että ympäristöjalanjälki-ilmoitus on niiden asiakkaiden saatavilla. Unionin markkinoille saatettujen kriittisten raaka-aineiden suhteellista jalanjälkeä koskeva avoimuus voisi mahdollistaa myös muita unionin ja kansallisen tason toimintalinjoja, kuten kannustimia tai ympäristöä säästäviä julkisten hankintojen kriteerejä, joilla edistetään ympäristövaikutuksiltaan vähäisempien kriittisten raaka-aineiden tuotantoa.

(61) Komission suosituksessa (EU) 2021/2279 ([29]) esitetyt ympäristöjalanjälkeä koskevat menetelmät ovat merkityksellinen perusta asiaankuuluvien laskentasääntöjen laatimisessa. Ne perustuvat tieteellisesti luotettaviin arviointimenetelmiin, joissa otetaan huomioon kansainvälinen kehitys ja jotka kattavat ympäristövaikutukset, mukaan lukien ilmastonmuutos sekä veteen, ilmaan, maaperään, luonnonvaroihin, maankäyttöön ja myrkyllisyyteen liittyvät vaikutukset.

(62) Vastuussa olevan valmistajan olisi arvioitava ennen tuotteiden tai kriittisten raaka-aineiden markkinoille saattamista, ovatko ne kestomagneettien kiertotalouden parantamista ja kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjäljen ilmoittamista koskevien vaatimusten mukaisia, ja toimivaltaisten kansallisten viranomaisten olisi pantava kyseiset vaatimukset tehokkaasti täytäntöön. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1020 ([30]) ja direktiivin 2009/125/EY nojalla vahvistetuilla vaatimustenmukaisuutta ja markkinavalvontaa koskevilla säännöksillä on tarkoitus vastata tähän haasteeseen, minkä vuoksi niitä olisi sovellettava myös kyseisiin vaatimuksiin. Sen vuoksi komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla

([27]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/821, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, unionin tuojiin, jotka tuovat konfliktialueilta ja korkean riskin alueilta peräisin olevia tinaa, tantaalia ja volframia, niiden malmeja sekä kultaa, sovellettavien toimitusketjun due diligence -velvoitteiden vahvistamisesta (EUVL L 130, 19.5.2017, s. 1).

([28]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1542, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2023, akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta (EUVL L 191, 28.7.2023, s. 1).

([29]) Komission suositus (EU) 2021/2279, annettu 15 päivänä joulukuuta 2021, ympäristöjalanjälkeä koskevien menetelmien käyttämisestä tuotteiden ja organisaatioiden elinkaaren ympäristötehokkuuden mittaamiseen ja siitä tiedottamiseen (EUVL L 471, 30.12.2021, s. 1).

([30]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1020, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta (EUVL L 169, 25.6.2019, s. 1).

täydennetään tätä asetusta sen varmistamiseksi, että kyseisiä säännöksiä sovelletaan tarvittaessa tämän asetuksen yhteydessä. Jotta voidaan edelleen taata nykyisten sääntelykehysten optimaalinen käyttö, olisi varmistettava, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/858 ([31]) tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 168/2013 ([32]) mukaisen tyyppihyväksynnän piiriin kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuutta valvotaan nykyisellä tyyppihyväksyntäjärjestelmällä.

(63) Komission olisi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 ([33]) 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti pyydettävä yhtä tai useampaa eurooppalaista standardointiorganisaatiota laatimaan eurooppalaisia standardeja tämän asetuksen tavoitteiden tukemiseksi.

(64) Unioni on solminut raaka-aineita koskevia strategisia kumppanuuksia kolmansien maiden kanssa kriittisiä raaka-aineita koskevan vuoden 2020 toimintasuunnitelman täytäntöön panemiseksi. Tarjonnan monipuolistamiseksi näitä toimia olisi jatkettava. Jotta tulevien strategisten kumppanuuksien solmimiselle voidaan luoda ja varmistaa yhdenmukainen kehys, jäsenvaltioiden ja komission olisi osana toimikunnassa käytävää vuoropuheluaan keskusteltava muun muassa siitä, saavutetaanko nykyisillä kumppanuuksilla niille asetetut tavoitteet, kolmansien maiden priorisoinnista uusissa kumppanuuksissa, tällaisten kumppanuuksien sisällöstä sekä niiden johdonmukaisuudesta ja mahdollisista synergiaeduista jäsenvaltioiden ja asianomaisten kolmansien maiden kahdenväliseen yhteistyöhön nähden. Tämä olisi tehtävä rajoittamatta perussopimusten mukaisia neuvoston oikeuksia. Unionin olisi pyrittävä kehittyvien markkinoiden ja talouksien kanssa molempia osapuolia hyödyttäviin kumppanuuksiin, joilla edistetään unionin raaka-aineiden toimitusketjun monipuolistamista ja tuodaan lisäarvoa tuotantoon näissä maissa, noudattaen Global Gateway -strategiaansa.

(65) Strategiset hankkeet kolmansissa maissa, erityisesti maissa, joiden kanssa ei ole solmittu strategista kumppanuutta, voivat olla erityisen riskialttiita sijoittajille ja usein hyvin riippuvaisia kolmannen maan poliittisesta tuesta. Ongelmaa voidaan lievittää lisäämällä riskinjakoa unionin strategisten etujen mukaisesti toimivien kiinnostuneiden yritysten välillä. Sen vuoksi olisi annettava myös tukea, jonka avulla yritykset, myös yhteenliittyminä toimiessaan, pääsevät sellaisten kolmansien maiden markkinoille, jotka eivät kuulu strategisen kumppanuuden tai vapaakauppasopimuksen piiriin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan soveltamista. Tällaiseen tukeen voisi sisältyä sellaisen tukiverkoston tarjoaminen, jonka avulla ne voivat luoda yhteyksiä asianomaiseen kolmanteen maahan ja kerätä tietoa paikallisista ja alueellisista olosuhteista.

(66) Jos tässä asetuksessa säädettyjen tavoitteiden ja kapasiteettia ja monipuolistamista koskevien vertailuarvojen saavuttamisessa ei edistytä, saattaa olla tarpeen hyväksyä lisätoimenpiteitä. Komission olisi tämän vuoksi seurattava edistymistä näiden tavoitteiden ja vertailuarvojen saavuttamisessa.

(67) Jotta jäsenvaltioille aiheutuva hallinnollinen rasitus voidaan pitää mahdollisimman pienenä, erilaisia raportointivelvoitteita olisi yksinkertaistettava, ja komission olisi laadittava malli, jonka avulla jäsenvaltiot voivat täyttää hankkeita, etsintää, seurantaa tai strategisia varastoja koskevat raportointivelvoitteensa säännöllisesti julkaistavassa yhtenäisessä asiakirjassa, joka voi olla luottamuksellinen tai turvallisuusluokitukseltaan rajoitettu.

(68) Jotta voidaan varmistaa toimivaltaisten viranomaisten luottamukseen perustuva ja rakentava yhteistyö unionin ja jäsenvaltioiden tasolla, kaikkien tämän asetuksen soveltamiseen osallistuvien osapuolten olisi otettava huomioon tehtäviä suorittaessaan saamiensa tietojen luottamuksellisuus. Komissio ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset, niiden virkamiehet, työntekijät ja muut näiden viranomaisten valvonnassa työskentelevät henkilöt sekä jäsenvaltioiden muiden viranomaisten virkamiehet ja työntekijät eivät saisi ilmaista tämän asetuksen nojalla saamiaan tai vaihtamiaan tietoja, kun ne ovat salassapitovelvollisuuden alaisia. Tämän olisi koskettava myös toimikuntaa. Tämän asetuksen nojalla kerättyjä tietoja olisi käsiteltävä ja säilytettävä suojatussa ympäristössä.

([31]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/858, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta (EUVL L 151, 14.6.2018, s. 1).

([32]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 168/2013, annettu 15 päivänä tammikuuta 2013, kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen ja nelipyörien hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta (EUVL L 60, 2.3.2013, s. 52).

([33]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12).

(69) Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla saatetaan ajan tasalle strategisten ja kriittisten raaka-aineiden luettelot, säädetään jätteessä saatavilla oleviin strategisiin raaka-aineisiin perustuvista unionin kierrätyskapasiteetin vertailuarvoista, mukautetaan tekijöitä ja näyttöä, jotka on otettava huomioon arvioitaessa strategisten hankkeiden hyväksymiskriteerien täyttymistä, vahvistetaan neodyymin, praseodyymin, dysprosiumin ja terbiumin, boorin, samariumin, nikkelin tai koboltin kulutusjätteestä talteenotetut vähimmäisosuudet, jonka on oltava mukana tiettyihin tuotteisiin sisältyvässä kestomagneetissa, vahvistetaan säännöt eri kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjäljen laskemiseksi ja todentamiseksi ja vahvistetaan ympäristöjalanjälkiluokat eri kriittisille raaka-aineille. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa ([34]) vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

(70) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa seuraavissa asioissa: a) sellaisten mallien laatiminen, joita käytetään strategisten hankkeiden tunnustamista koskevissa hakemuksissa, strategisiin hankkeisiin liittyvissä edistymisraporteissa, kansallisissa etsintäohjelmissa sekä etsintään, seurantaan, strategisiin varastoihin ja kiertotalouteen liittyvissä jäsenvaltioiden raporteissa, b) sellaisten tuotteiden, komponenttien ja jätevirtojen nimeäminen, joilla katsotaan olevan merkityksellinen kriittisten raaka-aineiden hyödyntämispotentiaali, ja c) perusteiden määrittely kriittisten raaka-aineiden kestävyyteen liittyvien järjestelmien tunnustamista varten ja näiden perusteiden soveltaminen. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ([35]) mukaisesti.

(71) Jotta varmistetaan tässä asetuksessa säädettyjen velvoitteiden noudattaminen, jäsenvaltioiden olisi säädettävä seuraamuksista yrityksille, jotka eivät noudata velvoitteitaan, jotka koskevat muun muassa riskeihin varautumista, hankeraportointia ja kierrätettävyyttä koskevia tietoja. Tämän vuoksi on tarpeen, että jäsenvaltiot säätävät kansallisessa lainsäädännössään tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamuksista, jos tätä asetusta ei noudateta. Jäsenvaltioiden on myös tarpeen varmistaa, että hankkeiden toteuttajilla on mahdollisuus tarvittaessa hallinnolliseen tai oikeudelliseen muutoksenhakuun kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

(72) Komission olisi toteuttava tätä asetusta koskeva arviointi. Arviointi olisi paremmasta lainsäädännöstä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen 22 kohdan nojalla tehtävä viiden eri perusteen eli tehokkuuden, tuloksellisuuden, merkityksellisyyden, johdonmukaisuuden ja unionin tason lisäarvon suhteen, ja sen olisi oltava pohjana mahdollisten jatkotoimien vaikutusten arvioinneille. Komission olisi toimitettava Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomus tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja edistymisestä sen tavoitteiden saavuttamisessa, mukaan lukien kapasiteettia ja monipuolistamista koskevat vertailuarvot. Kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjäljen avoimuuteen liittyvien toimenpiteiden täytäntöönpanon perusteella kertomuksessa olisi myös arvioitava, onko aiheellista vahvistaa ympäristöjalanjälkeen liittyvät enimmäiskynnysarvot. Komission olisi myös arvioitava, tarvitaanko vertailuarvoja vuosille 2040 ja 2050 ja yksittäisille strategisille raaka-aineille, tämän asetuksen ja unionin ympäristölainsäädännön välistä johdonmukaisuutta erityisesti strategisten hankkeiden etusijan osalta, tämän asetuksen nojalla perustetun yhteishankintajärjestelmän vaikutusta kilpailuun sisämarkkinoilla sekä sitä, onko aiheellista ottaa käyttöön lisätoimenpiteitä jätteen keräyksen, lajittelun ja käsittelyn lisäämiseksi erityisesti metalliromua ajatellen.

(73) Siltä osin kuin tässä asetuksessa suunnitellut toimenpiteet ovat valtiontukea, tällaisia toimenpiteitä koskevat säännökset eivät rajoita Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamista.

(74) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita eli parantaa sisämarkkinoiden toimintaa vahvistamalla puitteet, joilla varmistetaan kriittisten raaka-aineiden turvattu, häiriönsietokykyinen ja kestävä tarjonta unionissa, myös edistämällä tehokkuutta ja kiertotaloutta koko arvoketjussa, vaan se voidaan niiden laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa ainoastaan unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi,

([34]) EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.
([35]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja tavoitteet

1. Tämän asetuksen yleisenä tavoitteena on parantaa sisämarkkinoiden toimintaa luomalla puitteet, joilla varmistetaan kriittisten raaka-aineiden turvattu, häiriönsietokykyinen ja kestävä tarjonta unionissa, muun muassa edistämällä tehokkuutta ja kiertotaloutta koko arvoketjussa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun yleisen tavoitteen saavuttamiseksi tässä asetuksessa säädetään toimenpiteistä, joilla pyritään

a) alentamaan sellaisten kriittisiin raaka-aineisiin liittyvien toimitushäiriöiden riskiä, jotka todennäköisesti vääristävät kilpailua ja tuovat hajanaisuutta sisämarkkinoille, erityisesti yksilöimällä strategisia hankkeita, jotka edistävät riippuvuuksien vähentämistä ja tuonnin monipuolistamista, ja tukemalla kyseisiä hankkeita sekä ja toteuttamalla toimia, joilla kannustetaan teknologiseen kehitykseen ja resurssitehokkuuteen, jotta voidaan hillitä kriittisten raaka-aineiden kulutuksen odotettua kasvua unionissa;

b) parantamaan unionin kykyä seurata ja hallita kriittisten raaka-aineiden toimitusvarmuuteen liittyvää riskiä;

c) varmistamaan unionin markkinoille saatettujen kriittisten raaka-aineiden ja kriittisiä raaka-aineita sisältävien tuotteiden vapaa liikkuvuus samalla, kun varmistetaan ympäristönsuojelun ja kestävyyden korkea taso muun muassa kehittämällä tällaisten raaka-aineiden ja tuotteiden kiertotaloutta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) ”raaka-aineella” jalostetussa tai jalostamattomassa muodossa olevaa ainetta, jota käytetään tuotantopanoksena väli- tai lopputuotteiden valmistuksessa, lukuun ottamatta pääasiassa elintarvikkeina, rehuina tai polttoaineina käytettäviä aineita;

2) ”raaka-aineiden arvoketjulla” kaikkia toimia ja prosesseja, jotka liittyvät raaka-aineiden etsintään, louhintaan, jalostukseen ja kierrätykseen;

3) ”etsinnällä” kaikkia toimia, joiden tarkoituksena on tunnistaa ja määrittää mineraaliesiintymien ominaisuudet;

4) ”louhinnalla” malmien, mineraalien ja kasvituotteiden tuotantoa niiden alkuperäisestä lähteestä pääasiallisena tuotteena tai sivutuotteena, mukaan lukien mineraaliesiintymistä maan alla, vedenalaisista ja vedessä olevista mineraaliesiintymistä, sekä suolavedestä ja puista;

5) ”unionin louhintakapasiteetilla” strategisia raaka-aineita sisältävien malmien, mineraalien, kasvituotteiden ja rikasteiden unionissa tapahtuvien louhintatoimien vuotuista yhteenlaskettua tuotannon enimmäismäärää, mukaan lukien jalostustoimet, jotka tyypillisesti toteutetaan louhintapaikassa tai sen läheisyydessä;

6) ”mineraaliesiintymillä” mitä tahansa yksittäistä mineraalia tai mineraalien yhdistelmää, joka esiintyy mahdollisesti taloudellisesti merkittävänä massana tai esiintymänä;

7) ”varannoilla” kaikkia mineraaliesiintymiä, joiden louhiminen on taloudellisesti kannattavaa tietyssä markkinatilanteessa;

8) ”jalostuksella” kaikkia fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia prosesseja, jotka liittyvät raaka-aineen muuntamiseen malmeista, mineraaleista, kasvituotteista tai jätteistä puhtaiksi metalleiksi, seoksiksi tai muihin taloudellisesti käyttökelpoisiin muotoihin, mukaan lukien rikastus, erotus, sulatus ja jalostus ja lukuun ottamatta metallin työstämistä ja jatkojalostamista väli- ja lopputuotteiksi;

9) ”unionin jalostuskapasiteetilla” strategisten raaka-aineiden unionissa tapahtuvien jalostustoimien vuotuista yhteenlaskettua tuotannon enimmäismäärää, lukuun ottamatta sellaisia toimia, jotka tyypillisesti toteutetaan louhintapaikassa tai sen läheisyydessä;

10) ”kierrätyksellä” direktiivin 2008/98/EY 3 artiklan 17 alakohdassa tarkoitettua kierrätystä;

11) ”unionin kierrätyskapasiteetilla” strategisten raaka-aineiden unionissa tapahtuvien, uudelleenkäsittelyn jälkeen toteutettavien kierrätystoimien vuotuista yhteenlaskettua tuotannon enimmäismäärää, mukaan lukien jätteen lajittelu ja esikäsittely sekä sen jalostaminen uusioraaka-aineiksi;

12) ”strategisten raaka-aineiden vuotuisella kulutuksella” unioniin sijoittautuneiden yritysten jalostetussa muodossa käyttämien strategisten raaka-aineiden yhteismäärää, lukuun ottamatta unionin markkinoille saatettuihin väli- tai lopputuotteisiin sisältyviä strategisia raaka-aineita;

13) ”toimitusvarmuuteen liittyvällä riskillä” liitteessä II olevan 2 jakson mukaisesti laskettua toimitusvarmuuteen liittyvää riskiä;

14) ”kriittistä raaka-ainetta koskevalla hankkeella” mitä tahansa kriittisten raaka-aineiden louhinnan, jalostuksen tai kierrätyksen alalla suunniteltua laitosta tai suunniteltua nykyisen laitoksen merkittävää laajentamista tai käyttötarkoituksen muuttamista;

15) ”ostajalla” yritystä, joka on tehnyt ostosopimuksen hankkeen toteuttajan kanssa;

16) ”ostosopimuksella” yrityksen ja hankkeen toteuttajan välistä sopimusta, joka sisältää joko yrityksen sitoumuksen, jonka mukaan se hankkii osuuden tietyssä raaka-ainehankkeessa tiettynä ajanjaksona tuotetuista raaka-aineista, tai hankkeen toteuttajan sitoumuksen, jonka mukaan se tarjoaa kyseiselle yritykselle mahdollisuuden toimia näin;

17) ”hankkeen toteuttajalla” yritystä tai yritysten yhteenliittymää, joka toteuttaa raaka-ainehankkeen;

18) ”lupamenettelyllä” menettelyä, johon sisältyvät kaikki kriittisiä raaka-aineita koskevan hankkeen rakentamista ja toteuttamista koskevat asiaankuuluvat luvat, mukaan lukien rakennus-, kemikaali- ja liitäntäluvat sekä tarvittaessa ympäristöarvioinnit ja -luvat, ja joka kattaa kaikki hakemukset ja menettelyt hakemuksen täydellisyyden tunnustamisesta siihen asti, kun keskitetty asiointipiste antaa tiedoksi menettelyn tulosta koskevan kattavan päätöksen;

19) ”kattavalla päätöksellä” jäsenvaltion viranomaisten tekemää päätöstä tai tekemien päätösten kokonaisuutta, jossa määritetään, annetaanko hankkeen toteuttajalle lupa toteuttaa kriittisiä raaka-aineita koskeva hanke, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muutoksenhakumenettelyn yhteydessä tehtyjen päätösten soveltamista;

20) ”kansallisella ohjelmalla” asianomaisten kansallisten tai alueellisten viranomaisten laatimaa ja hyväksymää kansallista ohjelmaa tai ohjelmakokonaisuutta, joka kattaa koko alueen;

21) ”yleisellä etsinnällä” etsintää kansallisella tai alueellisella tasolla, kohdennettua etsintää lukuun ottamatta;

22) ”kohdennetulla etsinnällä” yksittäisen mineraaliesiintymän yksityiskohtaista tutkimista;

23) ”ennustekartalla” karttaa alueista, jotka todennäköisesti sisältävät tietyn raaka-aineen mineraaliesiintymiä;

24) ”toimitushäiriöllä” raaka-aineen saatavuuden odottamatonta merkittävää heikkenemistä tai raaka-aineen hinnan merkittävää nousua, joka ylittää markkinahintojen tavanomaisen vaihtelun;

25) ”raaka-aineiden toimitusketjulla” kaikkia raaka-aineiden arvoketjun toimintoja ja prosesseja siihen saakka, kun raaka-ainetta käytetään tuotantopanoksena väli- tai lopputuotteiden valmistuksessa;

26) ”hallintastrategioilla” talouden toimijan kehittämiä toimintaperiaatteita, joilla rajoitetaan toimitushäiriön todennäköisyyttä sen raaka-aineiden toimitusketjussa tai rajoitetaan tällaisesta toimitushäiriöstä sen taloudelliselle toiminnalle aiheutuvia vahinkoja;

27) ”keskeisillä markkinatoimijoilla” unionin kriittisten raaka-aineiden toimitusketun yrityksiä ja kriittisiä raaka-aineita kuluttavia tuotantoketjun loppupään yrityksiä, joiden luotettava toiminta on olennaisen tärkeää kriittisten raaka-aineiden tarjonnan kannalta;

28) ”strategisilla varastoilla” missä tahansa muodossa olevaa jonkin tietyn raaka-aineen määrää, jonka julkinen tai yksityinen toimija varastoi vapauttaakseen sen toimitushäiriön sattuessa;

29) ”suuryrityksellä” yritystä, jolla oli keskimäärin yli 500 työntekijää ja jonka maailmanlaajuinen nettoliikevaihto oli yli 150 miljoonaa euroa viimeisimpänä tilivuonna, jolta on laadittu vuositilinpäätös;

30) ”strategisilla teknologioilla” keskeisiä teknologioita, jotka ovat olennaisia vihreän ja digitaalisen siirtymän sekä puolustus-, ilmailu- ja avaruussovellusten kannalta;

31) ”yrityksen hallituksella” hallinto- tai valvontaelintä, jonka tehtävänä on valvoa yrityksen toimeenpanevaa johtoa, tai, jos tällaista elintä ei ole, vastaavaa tehtävää suorittavaa henkilöä tai henkilöitä;

32) ”jätteellä” direktiivin 2008/98/EY 3 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä jätettä;

33) ”keräyksellä” direktiivin 2008/98/EY 3 artiklan 10 alakohdassa määriteltyä keräystä;

34) ”käsittelyllä” direktiivin 2008/98/EY 3 artiklan 14 alakohdassa määriteltyä käsittelyä;

35) ”hyödyntämisellä” tai ”talteenotolla” direktiivin 2008/98/EY 3 artiklan 15 alakohdassa määriteltyä hyödyntämistä;

36) ”uudelleenkäytöllä” direktiivin 2008/98/EY 3 artiklan 13 alakohdassa määriteltyä uudelleenkäyttöä;

37) ”kaivannaisjätteellä” direktiivin 2006/21/EY 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kaivannaisjätettä;

38) ”kaivannaisjätteen jätealueella” direktiivin 2006/21/EY 3 artiklan 15 alakohdassa tarkoitettua jätealuetta;

39) ”alustavalla taloudellisella arvioinnilla” kaivannaisjätteestä saatavien kriittisten raaka-aineiden hyödyntämistä koskevan hankkeen varhaisvaiheen käsitteellistä arviointia hankkeen mahdollisen taloudellisen toteuttamiskelpoisuuden kannalta;

40) ”magneettiresonanssikuvauslaitteella” ei-invasiivista lääkinnällistä laitetta, jossa käytetään magneettikenttiä anatomisten kuvien ottamiseen, tai mitä tahansa muuta laitetta, jossa käytetään magneettikenttiä esineiden sisäpuolisten kuvien ottamiseen;

41) ”tuulienergiageneraattorilla” maalla tai merellä sijaitsevan tuuliturbiinin osaa, joka muuntaa roottorin mekaanisen energian sähköenergiaksi;

42) ”teollisuusrobotilla” teollisuuden sovelluksissa käytettävää, automaattisesti ohjattavaa, uudelleen ohjelmoitavissa olevaa yleiskäyttöistä laitetta, joka voidaan ohjelmoida toimimaan kolmella tai useammalla akselilla, jotka voivat olla joko kiinteitä tai liikuteltavia;

43) ”moottoriajoneuvolla” mitä tahansa asetuksen (EU) 2018/858 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettua luokkaan M tai N kuuluvaa tyyppihyväksyttyä ajoneuvoa;

44) ”kevyillä kulkuneuvoilla” pyörillä varustettuja kevyitä ajoneuvoja, joiden voimanlähteenä voidaan käyttää pelkästään sähkömoottoria tai moottorin ja ihmisen voiman yhdistelmää, mukaan lukien sähköpotkulaudat, sähköpolkupyörät ja asetuksessa (EU) N:o 168/2013 4 artiklassa tarkoitetut tyyppihyväksytyt luokan L ajoneuvot;

45) ”jäähdytysyksiköllä” jäähdytysjärjestelmän osaa, joka tuottaa lämpötilaeron, joka mahdollistaa lämmönpoiston jäähdytettävästä tilasta tai prosessista sähköistä höyrynpuristussykliä käyttäen;

46) ”lämpöpumpulla” lämmitysjärjestelmän osaa, joka tuottaa lämpötilaeron, joka mahdollistaa lämmönsyötön lämmitettävään tilaan tai prosessiin sähköistä höyrynpuristussykliä käyttäen;

47) ”sähkömoottorilla” laitetta, joka muuntaa sähköisen tulotehon pyörimisliikkeen muodossa olevaksi mekaaniseksi lähtötehoksi, jonka pyörimisnopeus ja vääntömomentti riippuvat moottorin syöttöjännitteen taajuuden ja moottorin napaluvun kaltaisista tekijöistä, ja jonka nimellinen lähtöteho on vähintään 0,12 kW;

48) ”automaattipesukoneella” pyykinpesukonetta, jossa kone pesee pyykin täydellisesti siten, ettei käyttäjän toimenpiteitä tarvita ohjelman missään vaiheessa;

49) ”kuivausrummulla” laitetta, jossa tekstiilejä kuivataan pyörivässä rummussa, jonka läpi johdetaan kuumaa ilmaa;

50) ”mikroaaltouunilla” laitetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi elintarvikkeiden lämmitykseen sähkömagneettista energiaa käyttäen;

51) ”pölynimurilla” laitetta, joka poistaa puhdistettavalta pinnalta likaa laitteen sisällä syntyvästä alipaineesta johtuvan ilmavirran avulla;

52) ”astianpesukoneella” laitetta, jolla pestään ja huuhdellaan astioita;

53) ”kestomagneetilla” magneettia, joka säilyttää magneettisuutensa sen jälkeen, kun se on poistettu ulkoisesta magneettikentästä;

54) ”tietovälineellä” lineaarista viivakoodia, kaksiulotteista merkkiä tai muuta tunnistetietojen automaattista keruuta tukevaa muotoa, joka on koneellisesti luettavissa;

55) ”yksilöllisellä tuotetunnisteella” yksilöllistä merkkijonoa tuotteiden tunnistamiseksi;

56) ”magneetin pinnoituksella” materiaalikerrosta, jota yleensä käytetään magneettien suojaamiseen korroosiolta;

57) ”poistamisella” manuaalista, mekaanista, kemiallista, termistä tai metallurgista käsittelyä, jonka tuloksena kohteena olevat komponentit tai materiaalit voidaan tunnistaa erilliseksi tuotosvirraksi tai tuotosvirran osaksi;

58) ”kierrättäjällä” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka huolehtii kierrätyksestä luvan saaneessa laitoksessa;

59) ”asettamisella saataville markkinoilla” tuotteen toimittamista liiketoiminnan yhteydessä unionin markkinoille jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta;

60) ”kriittisellä raaka-ainetyypillä” markkinoille saatettua kriittistä raaka-ainetta, joka on eriytetty jalostusvaiheen, kemiallisen koostumuksen, maantieteellisen alkuperän tai käytettyjen tuotantomenetelmien mukaan;

61) ”markkinoille saattamisella” tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla;

62) ”vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla” prosessia, jolla osoitetaan, täyttyvätkö 28, 29 tai 31 artiklassa säädetyt vaatimukset;

63) ”strategisella kumppanuudella” unionin ja kolmannen maan tai merentakaisen maan tai alueen välistä sitoumusta, jonka mukaan lisätään raaka-aineiden arvoketjuun liittyvää yhteistyötä ja joka vahvistetaan ei-sitovalla välineellä, jolla määritetään yhteisen edun mukaiset toimet, joilla edistetään sekä unionia että asianomaista kolmatta maata taikka asianomaisia merentakaisia maita tai alueita hyödyttäviä tuloksia;

64) ”monisidosryhmäisellä hallinnolla” monentyyppisillä sidosryhmillä, mukaan lukien ainakin kansalaisyhteiskunta, sertifiointijärjestelmän päätöksenteossa olevaa virallista, mielekästä ja olennaista roolia, joka on dokumentoitu toimeksiannolla, tehtävänmäärittelyllä tai muun näytön avulla ja joka vahvistaa tai tukee kyseisen sertifiointijärjestelmän monisidosryhmäedustajien osallistumista.

2 LUKU

STRATEGISET JA KRIITTISET RAAKA-AINEET

3 artikla

Strategisten raaka-aineiden luettelo

1. Liitteessä I olevassa 1 jaksossa luetellut raaka-aineet, myös jalostamattomassa muodossaan ja kaikissa jalostusvaiheissa sekä esiintyessään muiden louhinta-, jalostus- tai kierrätysprosessien sivutuotteina, katsotaan strategisiksi raaka-aineiksi.

2. Siirretään komissiolle valta antaa 38 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteessä I olevaa 1 jaksoa strategisten raaka-aineiden luettelon ajan tasalle saattamiseksi.

Strategisten raaka-aineiden ajan tasalle saatettuun luetteloon on arvioiduista raaka-aineista sisällytettävä ne, joiden strateginen merkitys ja kysynnän ennakoitu kasvu arvioidaan suurimmiksi ja tuotannon lisääminen vaikeimmaksi. Strateginen merkitys, kysynnän ennakoitu kasvu ja tuotannon lisäämisen vaikeus on arvioitava liitteessä I olevan 2 jakson mukaisesti.

3. Komissio tarkastelee strategisten raaka-aineiden luetteloa ja tarvittaessa saattaa sen ajan tasalle viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2027 ja sen jälkeen kolmen vuoden välein.

Jäljempänä 35 artiklassa perustetun Euroopan kriittisiä raaka-aineita käsittelevän toimikunnan, jäljempänä ”toimikunta”, pyynnöstä ja tämän asetuksen mukaisen seurannan ja stressitestauksen perusteella komissio tarkastelee strategisten raaka-aineiden luetteloa ja saattaa sen tarvittaessa ajan tasalle milloin tahansa muulloinkin kuin säännöllisten uudelleentarkastelujen yhteydessä.

Osana ensimmäisen alakohdan mukaista strategisten raaka-aineiden luettelon ensimmäistä ajan tasalle saattamista komissio arvioi erityisesti, onko komission tämän artiklan 2 kohdan ja liitteessä I olevan 2 jakson nojalla tekemän arvioinnin perusteella synteettisen grafiitin sisällyttävä edelleen strategisten raaka-aineiden luetteloon.

4 artikla

Kriittisten raaka-aineiden luettelo

1. Liitteessä II olevassa 1 jaksossa luetellut raaka-aineet, myös jalostamattomassa muodossaan ja kaikissa jalostusvaiheissa sekä esiintyessään muiden louhinta-, jalostus- tai kierrätysprosessien sivutuotteina, katsotaan kriittisiksi raaka-aineiksi.

2. Siirretään komissiolle valta antaa 38 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteessä II olevaa 1 jaksoa kriittisten raaka-aineiden luettelon ajan tasalle saattamiseksi.

Kriittisten raaka-aineiden ajan tasalle saatettuun luetteloon on sisällytettävä liitteessä I olevassa 1 jaksossa luetellut strategiset raaka-aineet sekä kaikki muut raaka-aineet, jotka saavuttavat tai ylittävät toimitusvarmuuteen liittyvän riskin osalta kynnysarvon 1 ja taloudellisen merkityksen osalta kynnysarvon 2,8. Taloudellinen merkitys ja toimitusvarmuuteen liittyvä riski lasketaan liitteessä II olevan 2 jakson mukaisesti.

3. Komissio tarkastelee kriittisten raaka-aineiden luetteloa ja saattaa sen tarvittaessa ajan tasalle 2 kohdan mukaisesti viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2027.

3 LUKU

UNIONIN RAAKA-AINEIDEN ARVOKETJUN VAHVISTAMINEN

1 JAKSO

Vertailuarvot

5 artikla

Vertailuarvot

1. Komissio ja jäsenvaltiot vahvistavat strategisten raaka-aineiden arvoketjun eri vaiheita tässä luvussa säädetyillä toimenpiteillä, jotta voidaan

a) varmistaa, että vuoteen 2030 mennessä unionin kapasiteetti kunkin strategisen raaka-aineen osalta on kasvanut merkittävästi siten, että unionin kapasiteetti kokonaisuudessaan lähestyy seuraavia vertailuarvoja tai saavuttaa ne:

   i) unionin malmien, mineraalien tai rikasteiden louhintakapasiteetilla voidaan tuottaa vähintään 10 prosenttia unionin vuotuisesta strategisten raaka-aineiden kulutuksesta, siinä määrin kuin se on mahdollista unionin varannot huomioiden;

   ii) unionin jalostuskapasiteetilla voidaan, myös kaikissa välivaiheen jalostusvaiheissa, tuottaa vähintään 40 prosenttia unionin vuotuisesta strategisten raaka-aineiden kulutuksesta;

   iii) unionin kierrätyskapasiteetilla voidaan, myös kaikissa välivaiheen kierrätysvaiheissa, tuottaa vähintään 25 prosenttia unionin vuotuisesta strategisten raaka-aineiden kulutuksesta ja kierrättää merkittävästi suurempia määriä kutakin jätteestä saatavaa strategista raaka-ainetta;

b) monipuolistaa strategisten raaka-aineiden tuontia unioniin, jotta varmistetaan, että vuoteen 2030 mennessä kunkin strategisen raaka-aineen vuotuinen kulutus unionissa missä tahansa asiaankuuluvassa jalostusvaiheessa voi perustua tuontiin useista kolmansista maista taikka merentakaisista maista tai merentakaisilta alueilta ja ettei yksikään kolmas maa kata yli 65:tä prosenttia unionin vuotuisesta tällaisen strategisen raaka-aineen kulutuksesta.

2. Komissio ja jäsenvaltiot toteuttavat toimia, joilla kannustetaan teknologiseen kehitykseen ja resurssitehokkuuteen, jotta odotettua kriittisten raaka-aineiden kulutuksen kasvua unionissa voidaan hillitä tässä jaksossa ja 5 luvun 1 jaksossa säädetyillä asiaankuuluvilla toimenpiteillä siten, että se jää 44 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun viite-ennusteen alapuolelle.

3. Komissio antaa 38 artiklan mukaisesti viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2027 delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tätä asetusta säätämällä unionin kierrätyskapasiteetin vertailuarvoista, jotka ilmaistaan osuutena asiaankuuluvissa jätevirroissa saatavilla olevista strategisista raaka-aineista.

Ensimmäisen alakohdan nojalla annetuissa delegoiduissa säädöksissä täsmennetään jätevirrat ja niiden sisältämät strategiset raaka-aineet, joiden osalta on saatavilla riittävästi tietoa asiaankuuluvista jätemääristä ja niiden sisältämistä strategisista raaka-aineista asetuksen (EU) 2023/1542, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/53/EY ([36]), direktiivin 2008/98/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/19/EU ([37]) raportointivaatimusten perusteella, jotta voidaan arvioida unionin kierrätyskapasiteetti osuutena asiaankuuluviin jätevirtoihin sisältyvistä strategisista raaka-aineista.

Ensimmäisen alakohdan nojalla annetuissa delegoiduissa säädöksissä vahvistetaan myös unionin kierrätyskapasiteetin vertailuarvo, joka perustuu kunkin strategisen raaka-aineen kierrätyskapasiteettiin toisen alakohdan mukaisesti yksilöidyissä asiaankuuluvissa jätevirroissa.

Komissio määrittää kolmannessa alakohdassa tarkoitetun kierrätyskapasiteetin vertailuarvon seuraavien tekijöiden perusteella:

a) unionin nykyinen kierrätyskapasiteetti ilmaistuna osuutena asiaankuuluvissa jätevirroissa saatavilla olevista strategisista raaka-aineista;

b) se, missä määrin kyseessä olevissa jätevirroissa olevia strategisia raaka-aineita voidaan hyödyntää, ottaen huomioon teknologinen ja taloudellinen toteutettavuus;

c) muut tavoitteet, jotka on asetettu jätteestä saatavien strategisten raaka-aineiden hyödyntämisen kannalta merkityksellisissä muissa unionin säädöksissä.

Siirretään komissiolle valta antaa 38 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tätä asetusta saattamalla tämän kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla annetut delegoidut säädökset ajan tasalle, jos 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun arvioinnin tuloksena on saatavilla tietoja uusien jätevirtojen asiaankuuluvista jätemääristä ja strategisista raaka-ainesisällöistä.

2 JAKSO

Strategiset hankkeet

6 artikla

Strategisten hankkeiden tunnustamisperusteet

1. Hankkeen toteuttajan hakemuksesta ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen komissio tunnustaa strategisiksi hankkeiksi raaka-ainehankkeet, jotka täyttävät seuraavat perusteet:

a) hanke edistäisi merkityksellisellä tavalla strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuutta unionissa;

b) hanke on tai tulee olemaan teknisesti toteutettavissa kohtuullisessa ajassa, ja hankkeen odotettu tuotantomäärä voidaan arvioida riittävällä varmuudella;

c) hanke toteutettaisiin kestävästi, erityisesti seuraavien seikkojen osalta: ympäristövaikutusten seuranta, ehkäiseminen ja minimointi, sosiaalisesti haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja minimointi noudattamalla sosiaalisesti vastuullisia käytäntöjä, mukaan lukien ihmisoikeuksien, alkuperäiskansojen oikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien kunnioittaminen erityisesti muun kuin vapaaehtoisen uudelleenasuttamisen tapauksessa, potentiaali laadukkaiden työpaikkojen luomisessa ja merkityksellinen yhteistyö paikallisyhteisöjen ja asiaankuuluvien työmarkkinaosapuolten kanssa sekä sellaisten avointen liiketoimintakäytäntöjen käyttö, joissa noudatetaan asianmukaisia vaatimustenmukaisuutta koskevia toimintaperiaatteita, jotta voidaan ehkäistä ja minimoida julkishallinnon moitteettomaan toimintaan kohdistuvien haittavaikutusten riskit, mukaan lukien korruptio ja lahjonta;

d) unionissa toteutettavien hankkeiden osalta hankkeen perustamisella, toimeenpanolla tai tuotannolla olisi rajat ylittäviä hyötyjä, jotka ulottuvat kyseisen jäsenvaltion ulkopuolelle, myös tuotantoketjun loppupään toimialoilla;

e) niiden hankkeiden osalta, jotka toteutetaan sellaisissa kolmansissa maissa, jotka ovat kehittyviä markkinoita tai kehittyviä talouksia, hanke hyödyttäisi sekä unionia että kyseistä kolmatta maata, koska se tuottaisi lisäarvoa kyseisessä maassa.

2. Komissio arvioi tämän artiklan 1 kohdassa vahvistettujen tunnustamisperusteiden täyttymistä liitteessä III esitettyjen seikkojen ja näytön mukaisesti.

([36]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/53/EY, annettu 18 päivänä syyskuuta 2000, romuajoneuvoista (EYVL L 269, 21.10.2000, s. 34).

([37]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/19/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (EUVL L 197, 24.7.2012, s. 38).

Siirretään komissiolle valta antaa 38 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä III, jotta voidaan mukauttaa tekniikan ja tieteen kehitykseen sellaisia seikkoja ja näyttöä, jotka on otettava huomioon arvioitaessa tämän artiklan 1 kohdassa vahvistettujen tunnustamisperusteiden täyttymistä, tai jotta voidaan ottaa huomioon liitteessä III olevassa 5 kohdassa lueteltuihin kansainvälisiin välineisiin tehdyt muutokset taikka tämän artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun perusteen täyttymisen kannalta merkityksellisten uusien kansainvälisten välineiden hyväksyminen.

3. Hankkeen tunnustaminen strategiseksi hankkeeksi tämän artiklan nojalla ei vaikuta vaatimuksiin, joita asiaankuuluvaan hankkeeseen tai asianomaiseen hankkeen toteuttajaan sovelletaan unionin oikeuden, kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

7 artikla

Hakeminen ja tunnustaminen

1. Hankkeen toteuttajan on toimitettava komissiolle hakemus, joka koskee kriittisen raaka-ainehankkeen tunnustamista strategiseksi hankkeeksi. Hakemuksessa on oltava

a) asiaankuuluva näyttö 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjen perusteiden täyttymisestä;

b) hankkeen luokitus Yhdistyneiden kansakuntien luonnonvarojen puiteluokituksen mukaisesti sekä asianmukainen näyttö;

c) hankkeen toteuttamisaikataulu, mukaan lukien yleiskatsaus hankkeeseen vaadittavista luvista ja tällaisia lupia koskevan lupamenettelyn tilanteesta;

d) suunnitelma, joka sisältää toimenpiteitä yleisen hyväksynnän saamiseksi, mukaan lukien tarvittaessa toimenpiteet vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen merkityksellisen ja aktiivisen osallistumisen varmistamiseksi, säännöllisten viestintäkanavien luominen paikallisten yhteisöjen, organisaatioiden, myös työmarkkinaosapuolten, ja asianomaisten viranomaisten kanssa sekä tiedotus- ja valistuskampanjoiden ja vaikutusten lievittämistä ja korvaamista koskevien mahdollisten menettelyjen toteuttaminen;

e) tiedot määräysvallasta, siten kuin se määritellään neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ([38]) 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa, hankkeeseen osallistuvissa yrityksissä, ja kun mukana on useita yrityksiä, tiedot kunkin yrityksen suhteellisesta osallistumisesta hankkeeseen;

f) liiketoimintasuunnitelma, jossa arvioidaan hankkeen taloudellista elinkelpoisuutta;

g) arvio hankkeen potentiaalista laadukkaiden työpaikkojen luomisessa ja hankkeen tarpeista ammattitaitoisen työvoiman osalta sekä työsuunnitelma täydennys- ja uudelleenkoulutuksen tukemiseksi ja työvoiman osallistavan edustuksen edistämiseksi;

h) sellaisten kolmansissa maissa taikka merentakaisissa maissa tai merentakaisilla alueilla toteutettavien hankkeiden osalta, joihin liittyy louhintaa, suunnitelma kyseisten alueiden ympäristön tilan parantamiseksi hyödyntämisen päättymisen jälkeen, jotta ympäristö voidaan palauttaa entiseen tilaan ottaen samalla huomioon tekninen ja taloudellinen toteutettavuus;

i) sellaisten direktiivin 92/43/ETY tai direktiivin 2009/147/EY nojalla suojelluilla alueilla toteutettavien hankkeiden osalta, jotka liittyvät yksinomaan jalostukseen tai kierrätykseen, kuvaus hankkeen toteuttajan arvioimista teknisesti tarkoituksenmukaisista vaihtoehtoisista sijaintipaikoista ja syyt, joiden vuoksi kyseisten vaihtoehtoisten sijaintipaikkojen ei katsota soveltuvan hankkeen sijaintipaikoiksi;

j) sellaisten hankkeiden osalta, jotka voivat vaikuttaa alkuperäiskansoihin, suunnitelma, joka sisältää toimenpiteitä, jotka koskevat vaikutusten kohteena olevien alkuperäiskansojen merkityksellistä kuulemista alkuperäiskansoihin kohdistuvien haittavaikutusten ehkäisemisestä ja minimoinnista ja tarvittaessa alkuperäiskansoille suoritettavasta oikeudenmukaisesta korvauksesta, sekä toimenpiteitä kuulemisen tulosten käsittelemiseksi.

Jos sen maan kansallisessa lainsäädännössä, jonka aluetta hanke koskee, säädetään ensimmäisen alakohdan j alakohdassa tarkoitetusta kuulemisesta, ja edellyttäen, että tällainen kuuleminen kattaa kaikki kyseisessä alakohdassa säädetyt tavoitteet, suunnitelmaa voidaan mukauttaa vastaavasti.

2. Komissio antaa viimeistään 24 päivänä marraskuuta 2024 täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan yhtenäinen malli, jota hankkeen toteuttajien on käytettävä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa hakemuksissa. Yhtenäisessä mallissa voidaan ilmoittaa, miten tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on ilmaistava. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun yhtenäisen mallin täyttämiseksi edellytetyn asiakirja-aineiston laajuuden on oltava kohtuullinen.

([38]) Neuvoston asetus (EY) N:o 139/2004, annettu 20 päivänä tammikuuta 2004, yrityskeskittymien valvonnasta (”EY:n sulautuma-asetus”) (EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1).

3. Komissio arvioi 1 kohdassa tarkoitetut hakemukset avoimella ehdotuspyynnöllä, jolla on säännölliset määräajat.

Ensimmäinen tällainen määräaika on viimeistään 24 päivänä elokuuta 2024. Komissio asettaa määräajat vähintään neljä kertaa vuodessa.

4. Komissio ilmoittaa hakijoille 30 päivän kuluessa sovellettavan määräajan päättymisestä, katsooko se, että hakemuksessa annetut tiedot ovat täydelliset. Jos hakemus on puutteellinen, komissio voi pyytää hakijaa toimittamaan ilman aiheetonta viivytystä hakemuksen täydentämiseksi tarvittavat lisätiedot täsmentäen, mitä lisätietoja tarvitaan.

5. Komissio ilmoittaa toimikunnalle kaikista hakemuksista, jotka katsotaan täydellisiksi 4 kohdan mukaisesti.

6. Toimikunta kokoontuu säännöllisin väliajoin 36 artiklan 5 kohdan mukaisesti keskustelemaan oikeudenmukaisen ja avoimen menettelyn pohjalta siitä, täyttävätkö ehdotetut hankkeet 6 artiklan 1 kohdassa säädetyt perusteet, ja antamaan tätä koskevan lausunnon.

Komissio antaa toimikunnalle ennen tämä kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja kokouksia oman arvionsa siitä, täyttävätkö ehdotetut hankkeet 6 artiklan 1 kohdassa säädetyt perusteet.

7. Komissio toimittaa täydellisen hakemuksen sille jäsenvaltiolle, kolmannelle maalle taikka merentakaiselle maalle tai alueelle, jonka aluetta ehdotettu hanke koskee.

8. Jos jäsenvaltio, jonka aluetta ehdotettu hanke koskee, vastustaa hanketta, sitä ei voi tunnustaa strategiseksi hankkeeksi. Asianomaisen jäsenvaltion on esitettävä vastustukselleen perustelut 6 kohdassa tarkoitettujen keskustelujen aikana.

Kolmansissa maissa taikka merentakaisissa maissa tai merentakaisilla alueilla toteutettavien strategisten hankkeiden osalta komissio ilmoittaa saamastaan hakemuksesta kolmannelle maalle taikka merentakaiselle maalle tai alueelle, jonka aluetta ehdotettu hanke koskee. Komissio ei hyväksy hakemusta, ennen kuin se on saanut asianomaisen kolmannen maan nimenomaisen hyväksynnän.

9. Komissio ottaa huomioon toimikunnan 6 kohdassa tarkoitetun lausunnon, tekee päätöksen hankkeen tunnustamisesta strategiseksi hankkeeksi 90 päivän kuluessa siitä, kun hakemus on todettu täydelliseksi 4 kohdan mukaisesti, ja ilmoittaa siitä hakijalle.

Komission päätös on perusteltava. Komissio ilmoittaa päätöksensä toimikunnalle sekä sille jäsenvaltiolle tai kolmannelle maalle, jonka aluetta hanke koskee.

10. Poikkeustapauksissa, joissa hakemuksen luonne, monimutkaisuus tai koko sitä edellyttää tai joissa ennen tiettyä määräaikaa vastaanotettujen hakemusten määrä on liian suuri hakemusten käsittelemiseksi 9 kohdassa tarkoitetussa määräajassa, komissio voi tapauskohtaisesti ja viimeistään 20 päivää ennen 9 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymistä pidentää määräaikaa enintään 90 päivällä. Tässä tapauksessa komissio ilmoittaa kirjallisesti hankkeen toteuttajalle määräajan pidentämisen syyt ja ajankohdan, johon mennessä päätös tehdään.

11. Jos komissio toteaa, että strateginen hanke ei enää täytä 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjä perusteita, tai jos sen tunnustaminen perustui hakemukseen, joka sisälsi siinä määrin virheellisiä tietoja, että se vaikuttaa 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjen perusteiden noudattamiseen, se voi toimikunnan lausunnon huomioon ottaen peruuttaa hankkeen tunnustamisen strategiseksi hankkeeksi.

Ennen tunnustamisen peruuttamista koskevan päätöksen tekemistä komissio toimittaa hankkeen toteuttajalle päätöksensä perustelut, hankkeen toteuttajalle annetaan tilaisuus vastata ja komissio ottaa huomioon hankkeen toteuttajan vastauksen.

12. Hankkeet, joita ei enää tunnusteta strategisiksi hankkeiksi, menettävät kaikki kyseiseen asemaan tämän asetuksen nojalla liittyvät oikeudet.

13. Strategiset hankkeet, jotka eivät enää täytä 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjä perusteita pelkästään liitteen I ajan tasalle saattamisen vuoksi, voivat säilyttää asemansa strategisena hankkeena kolmen vuoden ajan kyseisestä ajan tasalle saattamisesta.

8 artikla

Strategisia hankkeita koskevat raportointi- ja tiedotusvelvoitteet

1. Hankkeen toteuttajan on joka toinen vuosi sen jälkeen, kun hanke on tunnustettu strategiseksi hankkeeksi, toimitettava komissiolle raportti, joka sisältää vähintään seuraavat tiedot:

a) strategisen hankkeen toteutuksen edistyminen erityisesti lupamenettelyn osalta;

b) tarvittaessa syyt viivästyksiin 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun aikatauluun nähden sekä suunnitelma tällaisten viivästysten poistamiseksi;

c) strategisen hankkeen rahoituksen edistyminen, mukaan lukien tiedot julkisesta rahoitustuesta.

Komissio toimittaa toimikunnalle jäljennöksen tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetusta raportista 36 artiklan 7 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen keskustelujen helpottamiseksi.

2. Komissio voi tarvittaessa pyytää hankkeen toteuttajilta lisätietoja, jotka ovat merkityksellisiä strategisen hankkeen toteuttamisen kannalta, sen tarkistamiseksi, täyttyvätkö 6 artiklan 1 kohdassa säädetyt perusteet edelleen.

3. Hankkeen toteuttajan on ilmoitettava komissiolle

a) strategisen hankkeen muutoksista, jotka vaikuttavat 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjen perusteiden täyttymiseen;

b) strategiseen hankkeeseen osallistuvien yritysten määräysvallan pysyvistä muutoksista 7 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuihin tietoihin nähden.

4. Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan yhtenäinen malli, jota hankkeen toteuttajien on käytettävä antaessaan kaikki vaadittavat tiedot tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja raportteja varten. Yhtenäisessä mallissa voidaan ilmoittaa, miten tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on ilmaistava. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun yhtenäisen mallin täyttämiseksi vaadittavan asiakirja-aineiston laajuuden on oltava kohtuullinen.

5. Hankkeen toteuttajan on perustettava yritykselle verkkosivusto tai hankkeen oma verkkosivusto, jolla on paikallisen väestön kannalta merkitykselliset ja hankkeen yleistä hyväksyntää edistävät tiedot strategisesta hankkeesta, mukaan lukien vähintään tiedot strategiseen hankkeeseen liittyvistä ympäristövaikutuksista sekä sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista ja hyödyistä, ja päivitettävä sivustoa säännöllisesti. Yleisöllä on oltava maksuton pääsy yrityksen verkkosivuston asiaankuuluvaan osaan tai hankkeen omalle verkkosivustolle, eikä pääsy saa edellyttää henkilötietojen luovuttamista (vapaasti käytettävissä oleva verkkosivusto). Sen on oltava tarjolla kielellä tai kielillä, joita paikallinen väestö helposti ymmärtää.

3 JAKSO

Lupamenettely

9 artikla

Keskitetty asiointipiste

1. Jäsenvaltioiden on perustettava tai nimettävä viimeistään 24 päivänä helmikuuta 2025 yksi tai useampi viranomainen keskitetyiksi asiointipisteiksi. Jos jäsenvaltio perustaa tai nimeää useampia kuin yhden tällaisen asiointipisteen, sen on varmistettava, että kullakin asiaankuuluvalla hallinnollisella tasolla ja kutakin kriittisten raaka-aineiden arvoketjun vaihetta varten on vain yksi tällainen asiointipiste.

2. Jos jäsenvaltio perustaa tai nimeää useamman kuin yhden keskitetyn asiointipisteen tämän artiklan 1 kohdan nojalla, sen on tarjottava yksinkertainen ja helppokäyttöinen verkkosivusto, jolla kaikki asiointipisteet, mukaan lukien niiden osoite ja sähköiset viestintävälineet, on selkeästi lueteltu ja luokiteltu asiaankuuluvan hallinnollisen tason sekä kriittisten raaka-aineiden arvoketjun vaiheen mukaan. Verkkosivusto voi myös sisältää 18 artiklan nojalla tarjottavaa sisältöä.

3. Tämän artiklan 1 kohdan nojalla perustetut tai nimetyt keskitetyt asiointipisteet, jäljempänä ”keskitetyt asiointipisteet”, vastaavat kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden lupamenettelyn helpottamisesta ja koordinoinnista sekä tietojen antamisesta 18 artiklassa tarkoitetuista seikoista, mukaan lukien tiedot siitä, milloin hakemus katsotaan täydelliseksi 11 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Niiden on koordinoitava ja helpotettava kaikkien asiaankuuluvien asiakirjojen ja tietojen toimittamista.

4. Asianomaisen keskitetyn asiointipisteen on oltava hankkeen toteuttajan ainoa yhteyspiste ja autettava hankkeen toteuttajaa ymmärtämään lupamenettelyn kannalta merkityksellisiä hallinnollisia seikkoja.

5. Kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden hankkeen toteuttajilla on oltava mahdollisuus ottaa yhteyttä keskitettyyn asiointipisteeseen kuuluvaan asianomaiseen hallinnolliseen yksikköön, joka vastaa tässä artiklassa säädetyistä tehtävistä. Jos asianomainen hallinnollinen yksikkö vaihtuu, sen on edelleen täytettävä tässä kohdassa säädetyt velvollisuutensa, kunnes muutoksesta on ilmoitettu hankkeen toteuttajalle.

6. Hankkeiden toteuttajien on voitava toimittaa kaikki lupamenettelyn kannalta merkitykselliset asiakirjat sähköisessä muodossa.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki tietyn kriittistä raaka-ainetta koskevan hankkeen osalta toteutetut voimassa olevat tutkimukset tai myönnetyt luvat tai valtuutukset otetaan huomioon ja että päällekkäisiä tutkimuksia, lupia tai valtuutuksia ei vaadita, ellei unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä muuta edellytetä.

8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijat saavat helposti tietoa ja että niiden saatavilla on menettelyt kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden lupamenettelyä koskevien riitojen ratkaisemiseksi, mukaan lukien tarvittaessa vaihtoehtoiset riitojenratkaisumekanismit.

9. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että keskitetyillä asiointipisteillä on riittävä määrä pätevää henkilöstöä ja riittävät taloudelliset, tekniset ja teknologiset resurssit, jotta ne voivat hoitaa tehokkaasti tämän asetuksen mukaiset tehtävänsä.

10 artikla

Strategisten hankkeiden etusija

1. Strategisten hankkeiden katsotaan edistävän strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuutta unionissa.

2. Direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdassa ja 16 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdassa ja direktiivin 2009/147/EY 9 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tai maa-, rannikko- ja makeanveden ekosysteemien ennallistamista koskevissa unionin säännöksissä tarkoitettujen ympäristövaikutusten tai velvoitteiden osalta unionissa toteutettavien strategisten hankkeiden katsotaan olevan yleisen edun mukaisia tai palvelevan kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta ja niiden voidaan katsoa olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia sillä edellytyksellä, että kaikki mainituissa unionin säädöksissä säädetyt edellytykset täyttyvät.

3. Jotta voidaan varmistaa unionissa toteutettaviin strategisiin hankkeisiin liittyvän lupamenettelyn tehokas hallinnointi, hankkeen toteuttajien ja kaikkien asianomaisten viranomaisten on varmistettava, että kyseinen menettely toteutetaan mahdollisimman nopeasti unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

4. Unionissa toteutettaville strategisille hankkeille on annettava mahdollisimman merkittävä kansallinen asema, jos tällainen on olemassa kansallisessa lainsäädännössä, ja niitä on kohdeltava tällaisen aseman mukaisesti lupamenettelyssä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin lainsäädännössä säädettyjen velvoitteiden soveltamista.

5. Kaikki unionissa toteutettavien strategisten hankkeiden lupamenettelyyn ja lupien myöntämiseen liittyvät riitojenratkaisumenettelyt, oikeustoimet, muutoksenhaut ja oikeussuojakeinot kansallisissa tuomioistuimissa tai paneeleissa – mukaan lukien sovittelun tai välimiesmenettelyjen osalta, jos tällaisia on olemassa kansallisessa lainsäädännössä – on katsottava kiireellisiksi, jos ja siinä määrin kuin tällaisista kiireellisistä menettelyistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä ja edellyttäen, että tavanomaisesti sovellettavia yksityishenkilöiden tai paikallisyhteisöjen puolustautumisoikeuksia kunnioitetaan. Strategisten hankkeiden hankkeen toteuttajien on tarvittaessa osallistuttava tällaisiin kiireellisiin menettelyihin.

11 artikla

Lupamenettelyn kesto

1. Unionissa toteutettavien strategisten hankkeiden lupamenettely saa kestää enintään

a) 27 kuukautta sellaisten strategisten hankkeiden osalta, joihin liittyy louhintaa;

b) 15 kuukautta sellaisten strategisten hankkeiden osalta, joihin liittyy ainoastaan jalostusta tai kierrätystä.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, sellaisten unionissa toteutettavien strategisten hankkeiden osalta, jotka olivat lupamenettelyssä ennen kuin ne tunnustettiin strategisiksi hankkeiksi, ja sellaisten olemassa olevien strategisten hankkeiden laajennusten osalta, joille on jo myönnetty lupa, lupamenettelyn kesto sen jälkeen, kun hanke on tunnustettu strategiseksi hankkeeksi, saa olla enintään

a) 24 kuukautta sellaisten strategisten hankkeiden osalta, joihin liittyy louhintaa;

b) 12 kuukautta sellaisten strategisten hankkeiden osalta, joihin liittyy ainoastaan jalostusta tai kierrätystä.

3. Jos direktiivin 2011/92/EU nojalla edellytetään ympäristövaikutusten arviointia, mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdan g alakohdan i alakohdassa tarkoitettua arviointivaihetta ei sisällytetä tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun lupamenettelyn kestoon.

4. Jos strategisen hankkeen luonne, monimutkaisuus, sijainti tai koko sitä edellyttää, jäsenvaltiot voivat poikkeustapauksissa ennen niiden päättymistä ja tapauskohtaisesti pidentää

a) 1 kohdan a alakohdassa ja 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja määräaikoja enintään kuudella kuukaudella ja

b) 1 kohdan b alakohdassa ja 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja määräaikoja enintään kolmella kuukaudella.

Kun määräaikaa pidennetään, asianomaisen keskitetyn asiointipisteen on ilmoitettava hankkeen toteuttajalle kirjallisesti määräajan pidentämisen syyt ja kattavan päätöksen tekemistä koskeva määräaika.

5. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2011/92/EU 4 artiklan 6 kohdassa säädetään, sen määrittäminen, onko strategisesta hankkeesta tehtävä arviointi kyseisen direktiivin 5–10 artiklan mukaisesti, on tehtävä 30 päivän kuluessa päivästä, jona hankkeen toteuttaja on toimittanut kaikki kyseisen direktiivin 4 artiklan 4 kohdan nojalla vaaditut tiedot.

6. Viimeistään 45 päivän kuluttua strategista hanketta koskevan lupahakemuksen vastaanottamisesta asianomaisen keskitetyn asiointipisteen on vahvistettava, että hakemus on täydellinen, tai, jos hankkeen toteuttaja ei ole toimittanut kaikkia hakemuksen käsittelyyn tarvittavia tietoja, pyydettävä hankkeen toteuttajaa ilman aiheetonta viivytystä toimittamaan täydellinen hakemus ja ilmoitettava, mitkä tiedot puuttuvat. Jos toimitettu hakemus katsotaan toisen kerran puutteelliseksi, asianomainen keskitetty asiointipiste ei saa pyytää tietoja aihepiireistä, joita ensimmäinen lisätietopyyntö ei kata, ja sillä on oikeus pyytää ainoastaan lisänäyttöä puuttuviksi havaittujen tietojen täydentämiseksi.

Lupamenettely alkaa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetusta vahvistamispäivästä.

7. Asianomaisen keskitetyn yhteyspisteen on tiiviissä yhteistyössä hankkeen toteuttajan ja muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa laadittava lupamenettelyn yksityiskohtainen aikataulu viimeistään kuukauden kuluttua tämän artiklan 6 kohdassa tarkoitetusta vahvistamispäivästä. Hankkeen toteuttajan on julkaistava hankkeen aikataulu 8 artiklan 5 kohdassa tarkoitetulla verkkosivustolla. Asianomaisen keskitetyn asiointipisteen on päivitettävä aikataulu, jos tapahtuu kattavan päätöksen ajankohtaan mahdollisesti vaikuttavia merkittäviä muutoksia.

8. Asianomaisen keskitetyn asiointipisteen on ilmoitettava hankkeen toteuttajalle, koska direktiivin 2011/92/EU 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ympäristövaikutusten arviointiselostus on toimitettava, kun otetaan huomioon, miten lupamenettely on järjestetty asianomaisessa jäsenvaltiossa, ja tarve varata riittävästi aikaa selostuksen arviointiin. Ajanjaksoa, joka alkaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen toimittamiselle asetetusta määräpäivästä ja päättyy silloin, kun kyseinen selostus toimitetaan, ei oteta huomioon laskettaessa tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua lupamenettelyn kestoa.

9. Jos direktiivin 2011/92/EU 1 artiklan 2 kohdan g alakohdan ii alakohdan nojalla toteutettu kuuleminen johtaa tarpeeseen täydentää ympäristövaikutusten arviointiselostusta lisätiedoilla, asianomainen keskitetty asiointipiste voi antaa hankkeen toteuttajalle mahdollisuuden toimittaa lisätietoja. Kyseisen keskitetyn asiointipisteen on tällöin ilmoitettava hankkeen toteuttajalle lisätietojen toimittamisen määräpäivä, joka saa olla aikaisintaan 30 päivän kuluttua ilmoituksesta. Ajanjaksoa, joka alkaa lisätietojen toimittamisen määräpäivästä ja päättyy lisätietojen antamiseen, ei oteta huomioon laskettaessa tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua lupamenettelyn kestoa.

10. Tässä artiklassa säädetyt määräajat eivät rajoita unionin ja kansainvälisestä oikeudesta johtuvien velvoitteiden eivätkä hallinnollisten muutoksenhakumenettelyjen ja tuomioistuimessa toteutettavien oikeussuojakeinojen soveltamista.

Tässä artiklassa lupamenettelylle säädetyt määräajat eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisesti asettamien lyhyempien määräaikojen soveltamista.

12 artikla

Ympäristöarvioinnit ja -luvat

1. Jos strategisesta hankkeesta vaaditaan ympäristövaikutusten arviointi direktiivin 2011/92/EU 5–9 artiklan mukaisesti, asianomaisen hankkeen toteuttajan on pyydettävä asianomaiselta keskitetyltä asiointipisteeltä 30 päivän kuluessa hankkeen tunnustamista strategiseksi hankkeeksi koskevasta ilmoituksesta ja ennen hakemuksen jättämistä lausunto mainitun direktiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaiseen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen sisällytettävien tietojen laajuudesta ja yksityiskohtaisuudesta.

Asianomaisen keskitetyn yhteyspisteen on varmistettava, että ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu lausunto annetaan mahdollisimman pian ja viimeistään 45 päivän kuluessa päivästä, jona hankkeen toteuttaja esitti lausuntopyyntönsä.

2. Kun on kyse strategisista hankkeista, joiden ympäristövaikutusten arviointivelvoite johtuu samalla myös direktiiveistä 92/43/ETY, 2000/60/EY, 2008/98/EY, 2009/147/EY, 2010/75/EU tai 2011/92/EU taikka Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2012/18/EU ([39]), jäsenvaltioiden on varmistettava, että sovelletaan yhteen sovitettua tai yhteistä menettelyä, joka täyttää kaikki kyseisten unionin säädösten vaatimukset.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetussa yhteen sovitetussa menettelyssä toimivaltaisen viranomaisen on sovitettava yhteen asiaa koskevissa unionin säädöksissä edellytetyt tietyn hankkeen ympäristövaikutusten eri arvioinnit.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetussa yhteisessä menettelyssä toimivaltaisen viranomaisen on mahdollistettava hankkeen asiaa koskevissa unionin säädöksissä edellytetyn ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttaminen yhtenä yhteisenä arviointina.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset antavat strategisen hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin osalta direktiivin 2011/92/EU 1 artiklan 2 kohdan g alakohdan iv alakohdassa tarkoitetun perustellun päätelmän 90 päivän kuluessa siitä, kun ne ovat vastaanottaneet kaikki tarvittavat, mainitun direktiivin 5, 6 ja 7 artiklan mukaiset tiedot, ja sen jälkeen, kun ne ovat saattaneet päätökseen mainitun direktiivin 6 ja 7 artiklassa tarkoitetut kuulemiset.

4. Jos ehdotetun hankkeen luonne, monimutkaisuus, sijainti tai koko sitä edellyttää, jäsenvaltiot voivat poikkeustapauksissa pidentää 3 kohdassa tarkoitettua määräaikaa enintään 20 päivällä ennen sen päättymistä ja tapauskohtaisesti. Asianomaisen keskitetyn asiointipisteen on tällöin ilmoitettava hankkeen toteuttajalle kirjallisesti määräajan pidentämisen syyt ja perustellun päätöksen tekemistä koskeva määräaika.

5. Strategisten hankkeiden osalta määräaika, jonka kuluessa direktiivin 2011/92/EU 1 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettua yleisöä, jota asia koskee, ja mainitun direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia on kuultava mainitun direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, saa olla enintään 85 päivää eikä se mainitun direktiivin 6 artiklan 7 kohdan mukaisesti saa olla alle 30 päivää. Jos ehdotetun hankkeen luonne, monimutkaisuus, sijainti tai koko sitä edellyttää, asianomainen jäsenvaltio voi poikkeustapauksissa pidentää kyseistä määräaikaa enintään 40 päivällä. Asianomaisen keskitetyn asiointipisteen on ilmoitettava hankkeen toteuttajalle tällaisen määräajan pidentämisen syyt.

6. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta sellaisten strategisten hankkeiden lupamenettelyyn, jotka olivat lupamenettelyssä jo ennen kuin ne tunnustettiin strategiseksi hankkeeksi.

Edellä olevia 2–5 kohtaa sovelletaan sellaisten strategisten hankkeiden lupamenettelyyn, jotka olivat lupamenettelyssä jo ennen kuin ne tunnustettiin strategiseksi hankkeeksi, vain siltä osin kuin kyseisissä kohdissa käsiteltyjä vaiheita ei ole vielä saatettu päätökseen.

13 artikla

Suunnittelu

1. Suunnitelmien, mukaan lukien kaavoitus, aluesuunnitelmat ja maankäyttösuunnitelmat, laatimisesta vastaavien kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten on harkittava, sisällytetäänkö tällaisiin suunnitelmiin tarvittaessa määräyksiä kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden kehittämisestä. Tällaisten määräysten sisällyttämistä harkittaessa etusijalle on asetettava keinotekoiset ja rakennetut alueet, teollisuusalueet, ympäristövaurioalueet sekä toiminnassa olevat tai hylätyt kaivokset, tarvittaessa mukaan lukien tunnistetut mineraaliesiintymät.

2. Jos suunnitelmista, joihin sisältyy kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden kehittämistä koskevia määräyksiä, on tehtävä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/42/EY ([40]) ja direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan mukainen arviointi, nämä arvioinnit on yhdistettävä. Yhdistetyssä arvioinnissa on tarvittaessa käsiteltävä myös vaikutuksia direktiivissä 2000/60/EY tarkoitettuihin vesimuodostumiin, joihin hanke saattaa vaikuttaa. Jos asianomaisten jäsenvaltioiden edellytetään arvioivan nykyisten ja tulevien toimien vaikutuksia meriympäristöön, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/89/EU ([41]) 4 artiklassa tarkoitettu maa- ja merialueiden välinen vuorovaikutus, myös nämä vaikutukset on sisällytettävä yhdistettyyn arviointiin.

([39]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/18/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta (EUVL L 197, 24.7.2012, s. 1).

([40]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/42/EY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2001, tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30).

([41]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/89/EU, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, merten aluesuunnittelun puitteista (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 135).

14 artikla

UN/ECE-yleissopimusten sovellettavuus

1. Tällä asetuksella ei rajoiteta velvoitteita, joista määrätään Århusissa 25 päivänä kesäkuuta 1998 allekirjoitetussa, tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyssä Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UN/ECE) yleissopimuksessa sekä Espoossa 25 päivänä helmikuuta 1991 allekirjoitetussa, valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista tehdyssä UN/ECE:n yleissopimuksessa ja sen Kiovassa 21 päivänä toukokuuta 2003 allekirjoitetussa strategista ympäristöarviointia koskevassa pöytäkirjassa.

2. Kaikki tämän jakson nojalla tehdyt päätökset on asetettava julkisesti saataville helposti ymmärrettävässä muodossa, ja kaikkien yhtä hanketta koskevien päätösten on oltava saatavilla samalla verkkosivustolla.

4 JAKSO

Mahdollistavat edellytykset

15 artikla

Strategisten hankkeiden täytäntöönpanon nopeuttaminen

1. Komissio toteuttaa, tarvittaessa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, toimia, joilla nopeutetaan ja houkutellaan yksityisiä investointeja strategisiin hankkeisiin. Tällaisiin toimiin voi kuulua tuen antaminen ja sen koordinointi strategisissa hankkeissa, joilla on vaikeuksia rahoituksen saannissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamista.

2. Jäsenvaltion, jonka aluetta strateginen hanke koskee, on toteutettava toimenpiteitä helpottaakseen hankkeen oikea-aikaista ja tehokasta täytäntöönpanoa. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa apu

a) sovellettavien hallinnollisten ja raportointivelvoitteiden noudattamisen varmistamisessa;

b) hankkeen toteuttajille, jotta lisätään niiden kykyä varmistaa strategisen hankkeen vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen merkityksellinen ja aktiivinen osallistuminen.

16 artikla

Rahoituksen koordinointi

1. Jäljempänä olevan 36 artiklan 8 kohdan a alakohdan nojalla perustetun pysyvän alaryhmän on strategisen hankkeen toteuttajan pyynnöstä keskusteltava ja annettava neuvoja siitä, miten kyseisen hankkeen rahoitus voidaan saattaa päätökseen, kun otetaan huomioon jo varmistettu rahoitus ja ainakin seuraavat seikat:

a) täydentävät yksityiset rahoituslähteet;

b) Euroopan investointipankkiryhmän tai muiden kansainvälisten rahoituslaitosten, kuten Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin, varoista saatava tuki;

c) jäsenvaltioiden nykyiset välineet ja ohjelmat, mukaan lukien vientitakuulaitosten sekä kansallisten kehityspankkien ja -laitosten tarjoamat välineet ja ohjelmat;

d) asiaankuuluvat unionin varat ja rahoitusohjelmat siten, että kolmansissa maissa tai taikka merentakaisissa maissa tai merentakaisilla alueilla toteutettavien strategisten hankkeiden osalta erityisenä painopisteenä on Global Gateway -aloite.

2. Komissio antaa 36 artiklan 8 kohdan a alakohdassa tarkoitetun pysyvän alaryhmän neuvojen perusteella viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2026 toimikunnalle kertomuksen, jossa kuvataan strategisten hankkeiden rahoituksen saannin esteitä ja annetaan suosituksia tällaisen rahoituksen saannin helpottamiseksi.

17 artikla

Ostosopimusten helpottaminen

1. Komissio perustaa järjestelmän, jolla helpotetaan strategisiin hankkeisiin liittyvien ostosopimusten tekemistä kilpailusääntöjen mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun järjestelmän on mahdollistettava se, että mahdolliset ostajat voivat tehdä ostotarjouksia, joissa ilmoitetaan

a) niiden strategisten raaka-aineiden määrä ja laatu, jotka ne aikovat hankkia;

b) suunniteltu hinta tai hintahaarukka;

c) ostosopimuksen suunniteltu kesto.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun järjestelmän on mahdollistettava se, että strategisten hankkeiden hankkeen toteuttajat voivat tehdä myyntitarjouksia, joissa ilmoitetaan

a) niiden strategisten raaka-aineiden määrä ja laatu, joista ne pyrkivät tekemään ostosopimuksia;

b) suunniteltu hinta tai hintahaarukka, jolla ne ovat halukkaita myymään;

c) ostosopimuksen suunniteltu kesto.

4. Komissio saattaa 2 ja 3 kohdan mukaisesti saatujen osto- ja myyntitarjousten perusteella strategisten hankkeiden hankkeen toteuttajat yhteen hankkeen kannalta mahdollisesti merkityksellisten ostajien kanssa.

18 artikla

Hallinnollisten tietojen saatavuus verkossa

1. Jäsenvaltioiden on annettava verkossa keskitetysti ja helposti saatavilla olevalla tavalla seuraavat tiedot kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden kannalta merkityksellisistä hallinnollisista menettelyistä:

a) edellä 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tiedot;

b) lupamenettely ja siihen liittyvät hallinnolliset menettelyt, joita asiaankuuluvien lupien saaminen edellyttää;

c) rahoitus- ja sijoituspalvelut;

d) rahoitusmahdollisuudet unionin tai jäsenvaltioiden tasolla;

e) yritysten tukipalvelut, mukaan lukien muun muassa yhtiöveroilmoitus, paikallinen verolainsäädäntö ja työlainsäädäntö.

2. Komissio antaa verkossa keskitetysti ja helposti saatavilla olevalla tavalla tietoa hallinnollisista menettelyistä, joilla on merkitystä strategisten hankkeiden tunnustamisen kannalta, ja tällaisen tunnustamisen hyödyistä.

5 JAKSO

Etsintä

19 artikla

Kansalliset etsintäohjelmat

1. Kunkin jäsenvaltion on laadittava kriittisiin raaka-aineisiin ja kriittisten raaka-aineiden kantajamineraaleihin kohdistuvaa yleistä etsintää koskeva kansallinen ohjelmaa viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2025. Kyseisiä kansallisia ohjelmia on tarkasteltava vähintään viiden vuoden välein ja ne on tarvittaessa saatettava ajan tasalle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin kansallisiin ohjelmiin on sisällyttävä toimenpiteitä, joilla lisätään saatavilla olevaa tietoa unionin kriittisistä raaka-aine-esiintymistä. Niihin on tarvittaessa sisällyttävä seuraavat toimenpiteet:

a) mineraalien kartoitus sopivassa mittakaavassa;

b) geokemialliset ohjelmat, mukaan lukien maaperän, sedimenttien ja kallioiden kemiallisen koostumuksen määrittäminen;

c) geotieteelliset tutkimukset, kuten geofysikaaliset tutkimukset;

d) yleisessä etsinnässä kerättyjen tietojen käsittely, myös laatimalla ennustekarttoja;

e) olemassa olevan geotieteellisen tutkimustiedon uudelleenkäsittely kriittisiä raaka-aineita ja kriittisten raaka-aineiden kantajamineraaleja sisältävien tunnistamattomien mineraaliesiintymien tarkistamiseksi.

3. Jos jäsenvaltion geologiset olosuhteet ovat sellaiset, että kriittisten raaka-aineiden esiintymiä tai niiden kantajamineraaleja ei hyvin todennäköisesti tunnisteta 2 kohdassa luetelluilla toimenpiteillä, 1 kohdassa tarkoitettu kansallinen ohjelma voi koostua asiaa koskevasta tieteellisestä näytöstä. Tällaista näyttö on saatattava ajan tasalle kansallisen ohjelman säännöllisen uudelleentarkastelun yhteydessä kriittisten raaka-aineiden luetteloon mahdollisesti tehtyjen muutosten huomioon ottamiseksi.

4. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 1 kohdassa tarkoitetut kansalliset ohjelmansa.

5. Jäsenvaltioiden on 45 artiklan nojalla toimitetuissa raporteissaan annettava tietoja tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin kansallisiin ohjelmiinsa sisältyvien toimenpiteiden täytäntöönpanon edistymisestä.

6. Jäsenvaltioiden on asetettava kartat, joihin on merkitty 1 kohdassa tarkoitetuissa kansallisissa ohjelmissa vahvistettujen toimenpiteiden avulla kerätyt perustiedot kriittisiä raaka-aineita sisältävistä mineraaliesiintymistä, julkisesti saataville vapaasti käytettävissä olevalla verkkosivustolla. Näihin tietoihin on tarvittaessa sisällyttävä todettujen esiintymien luokitus Yhdistyneiden kansakuntien luonnonvarojen puiteluokituksen mukaisesti. Yksityiskohtaisempia tietoja, mukaan lukien käsitellyt geofysikaaliset ja geokemialliset tiedot asianmukaisella resoluutiolla ja laajamittainen geologinen kartoitus, on asetettava saataville pyynnöstä.

Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan malli tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen tietojen saataville asettamista varten. Mallissa voidaan ilmoittaa, miten tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tiedot on ilmaistava. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

7. Ottaen huomioon yleistä etsintää koskevan nykyisen yhteistyön 36 artiklan 8 kohdan c alakohdassa tarkoitetun pysyvän alaryhmän on keskusteltava tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista kansallisista ohjelmista ja niiden täytäntöönpanosta, mukaan lukien vähintään seuraavat:

a) muun muassa rajat ylittävien mineraaliesiintymien ja yhteisten geologisten muodostumien etsintään liittyvät yhteistyömahdollisuudet;

b) edellä 2 kohdassa lueteltuihin toimenpiteisiin liittyvät parhaat käytännöt;

c) mahdollisuudet perustaa yhteinen tietokanta 1 kohdassa tarkoitettujen kansallisten ohjelmien tulosten tallentamista varten.

4 LUKU

RISKIEN SEURANTA JA HALLINTA

20 artikla

Seuranta ja stressitestit

1. Komissio seuraa kriittisten raaka-aineiden toimitusvarmuuteen liittyviä riskejä, erityisesti sellaisia riskejä, jotka saattaisivat vääristää kilpailua tai tuoda hajanaisuutta sisämarkkinoille.

Seurannan on katettava vähintään seuraavien parametrien kehitys:

a) unionin ja kolmansien maiden väliset sekä sisämarkkinoiden sisäiset kauppavirrat;

b) kysyntä ja tarjonta;

c) tarjonnan keskittyminen;

d) unionin ja maailmanlaajuinen tuotanto ja tuotantokapasiteetti raaka-aineiden arvoketjun eri vaiheissa;

e) hintojen epävakaus;

f) pullonkaulat unionin tuotannon eri vaiheissa sekä lupien myöntämisessä unionissa toteutettaville strategisille hankkeille;

g) kriittisten raaka-aineiden tai sellaisten tavaroiden, joissa käytetään kriittisiä raaka-aineita tuotantopanoksena, kaupan mahdolliset esteet sisämarkkinoilla.

2. Jäljempänä 36 artiklan 8 kohdan e alakohdassa tarkoitettuun pysyvään alaryhmään osallistuvien kansallisten viranomaisten on tuettava komissiota tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa seurannassa

a) jakamalla käytettävissään olevat asiaankuuluvat tiedot tämän artiklan 1 kohdassa, sen e alakohtaa lukuun ottamatta, lueteltujen parametrien kehityksestä, mukaan lukien 21 artiklassa tarkoitetut tiedot;

b) keräämällä koordinoidusti komission ja muiden osallistuvien viranomaisten kanssa tietoja tämän artiklan 1 kohdassa lueteltujen parametrien kehityksestä, mukaan lukien 21 artiklassa tarkoitetut tiedot;

c) laatimalla analyysi kriittisten raaka-aineiden toimitusvarmuuteen liittyvistä riskeistä, kun otetaan huomioon tämän artiklan 1 kohdassa lueteltujen parametrien kehitys;

d) ilmoittamalla komissiolle viipymättä, jos jäsenvaltion tietoon tulee kriittisiin raaka-aineisiin liittyvä vakavan toimitushäiriön riski.

3. Komissio varmistaa yhteistyössä 36 artiklan 8 kohdan e alakohdassa tarkoitettuun pysyvään alaryhmään osallistuvien kansallisten viranomaisten kanssa, että kunkin strategisen raaka-aineen toimitusketjulle tehdään stressitesti vähintään joka kolmas vuosi tai jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa seurannassa havaitaan toimitusvarmuuteen liittyvien riskien lisääntyneen merkittävästi. Tätä varten 36 artiklan 8 kohdan e alakohdassa tarkoitetun pysyvän alaryhmän on koordinoitava eri strategisten raaka-aineiden stressitestien toteutusta ja jaettava se osallistuvien viranomaisten kesken.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuissa stressitesteissä on arvioitava asiaankuuluvan strategisen raaka-aineen osalta unionin raaka-aineiden toimitusketjun haavoittuvuutta toimitushäiriöille arvioimalla tällaisia toimitushäiriöitä mahdollisesti aiheuttavien eri skenaarioiden vaikutusta ja niiden mahdollisia seurauksia ottaen huomioon ainakin seuraavat tekijät:

a) se, missä asianomainen strateginen raaka-aine louhitaan, jalostetaan tai kierrätetään;

b) talouden toimijoiden kapasiteetit raaka-aineiden arvoketjussa ja markkinoiden rakenne;

c) tekijät, jotka saattavat vaikuttaa tarjontaan, mukaan lukien geopoliittinen tilanne, logistiikka, energiahuolto, työvoima tai luonnonkatastrofit;

d) hankintalähteiden saatavuus ja kyky nopeasti monipuolistaa hankintalähteitä, korvata raaka-aineita tai vähentää kysyntää;

e) asiaankuuluvan strategisen raaka-aineen käyttäjät arvoketjussa ja niiden osuus kysynnästä siten, että erityistä huomiota kiinnitetään vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta merkityksellisten teknologioiden sekä puolustus-, ilmailu- ja avaruussovellusten valmistukseen;

f) asiaankuuluvien strategisten raaka-aineiden tai sellaisten tavaroiden, joissa käytetään strategisia raaka-aineita tuotantopanoksena, rajatylittävän kaupan mahdolliset esteet sisämarkkinoilla.

4. Komissio asettaa julkisesti saataville vapaasti käytettävissä olevalla verkkosivustolla seurantaa koskevan tulostaulun ja saattaa sen säännöllisesti ajan tasalle; tulostaulu sisältää seuraavat tiedot:

a) aggregoidut tiedot 1 kohdassa tarkoitettujen parametrien kehityksestä;

b) kriittisten raaka-aineiden toimitusvarmuuteen liittyvää riskiä koskevan laskelman aggregoitu kuvaus tämän kohdan a alakohdassa tarkoitettujen tietojen perusteella;

c) tarvittaessa yleisiä ehdotuksia sopiviksi strategioiksi toimitusvarmuuteen liittyvän riskin vähentämiseksi, paitsi jos kyseisten yleisten ehdotusten asettaminen julkisesti saataville vaarantaisi liikesalaisuuksien ja muiden arkaluonteisten, luottamuksellisten ja turvallisuusluokiteltujen tietojen suojan.

5. Komissio analysoi tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisesti kerättyjä tietoja. Jos komissio analyysin perusteella katsoo, että on selviä viitteitä sellaisen toimitushäiriön riskistä, joka todennäköisesti vääristää kilpailua tai tuo hajanaisuutta sisämarkkinoille, se ilmoittaa tästä jäsenvaltioille, toimikunnalle sekä unionin hallintoelimille sellaisissa vaaratilanteiden tai kriisien hallintajärjestelmissä, joiden soveltamisala kattaa asiaankuuluvat strategiset tai kriittiset raaka-aineet. Komissio arvioi tarvittaessa myös, edellyttääkö tämä riski, että strategisten raaka-aineiden luettelo saatetaan ajan tasalle 3 artiklan 3 kohdan nojalla.

21 artikla

Seurantaa koskevat tiedotusvelvoitteet

1. Jäsenvaltioiden on 45 artiklan nojalla toimitetuissa raporteissaan annettava komissiolle tietoja niiden alueella toteutettavista uusista tai meneillään olevista kriittisiä raaka-aineita koskevista hankkeista, joilla on merkitystä 20 artiklan 1 kohdan d alakohdan kannalta, mukaan lukien uusien hankkeiden luokittelu Yhdistyneiden kansakuntien luonnonvarojen puiteluokituksen mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on määritettävä alueelleen sijoittautuneet kriittisten raaka-aineiden arvoketjun keskeiset markkinatoimijat ja

a) seurattava niiden toimintaa tutkimalla julkisesti saatavilla olevia tietoja ja tarvittaessa säännöllisillä ja oikeasuhteisilla kyselytutkimuksilla komission 20 artiklan nojalla toteuttamia seurantaa ja stressitestejä varten vaadittavien tietojen keräämiseksi;

b) annettava 45 artiklan nojalla toimitettavissa raporteissaan tietoja tämän alakohdan a alakohdan mukaisen tiedonkeruun tuloksista;

c) ilmoitettava viipymättä komissiolle merkittävistä tapahtumista, jotka voivat haitata keskeisten markkinatoimijoiden tavanomaista toimintaa.

Keskeiset markkinatoimijat voivat kieltäytyä toimittamasta ensimmäisen alakohdan a alakohdan nojalla pyydettyjä tietoja, jos tällaisten tietojen jakaminen johtaisi liikesalaisuuksien paljastamiseen. Niiden on toimitettava tällaiset tiedot ainoastaan siltä osin kyseiset tiedot ovat jo niiden saatavilla. Jos keskeinen markkinatoimija kieltäytyy toimittamasta pyydettyjä tietoja tai väittää ettei niitä ole saatavilla, sen on esitettävä pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle asiaa koskevat perustelut.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tämän artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti kootut tiedot kansallisille tilastoviranomaisille ja Eurostatille tilastojen laatimista varten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 223/2009 ([42]) mukaisesti. Jäsenvaltioiden on nimettävä kansallinen viranomainen, joka vastaa tietojen toimittamisesta kansallisille tilastoviranomaisille ja Eurostatille.

22 artikla

Strategisia varastoja koskeva raportointi

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 45 artiklan nojalla toimitettavissa raporteissaan tiedot strategisten raaka-aineiden strategisten varastojensa tilanteesta. Jäsenvaltiota ei vaadita toimittamaan tietoja tietyistä strategisista varastoista, jos tällaiset tiedot voisivat vaarantaa niiden puolustuksen tai kansallisen turvallisuuden. Jos jäsenvaltio kieltäytyy toimittamasta tällaisia tietoja, sen on toimitettava perusteltu ilmoitus.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen on katettava kaikkien viranomaisten, julkisessa omistuksessa olevien yhtiöiden tai sellaisten talouden toimijoiden hallussa olevat strategiset varastot, joille jäsenvaltio on antanut tehtäväksi strategisten varastojen keräämisen sen puolesta, ja niihin on sisällyttävä ainakin kuvaus seuraavista:

a) kunkin strategisen raaka-aineen käytettävissä olevien strategisten varastojen määrä aggregoidussa muodossa sekä tonneina että prosenttiosuutena asiaankuuluvien strategisten raaka-aineiden vuotuisesta kansallisesta kulutuksesta ja varastoitujen raaka-aineiden kemiallinen muoto ja puhtaus;

b) kunkin strategisen raaka-aineen osalta käytettävissä olevien strategisten varastojen määrän kehitys aggregoidussa muodossa viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana;

c) strategisten varastojen vapauttamiseen, jakamiseen ja jakeluun sovellettavat säännöt tai menettelyt, paitsi jos tällaisten tietojen jakamisella vaarannettaisiin liikesalaisuuksien tai muiden arkaluonteisten, luottamuksellisten tai turvallisuusluokiteltujen tietojen suoja.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin raportteihin voi sisältyä tietoja kriittisten ja muiden raaka-aineiden strategisista varastoista.

23 artikla

Strategisten varastojen koordinointi

1. Komissio toimittaa toimikunnalle viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2026 ja sen jälkeen joka toinen vuosi 22 artiklan 1 kohdan nojalla saatujen tietojen perusteella seuraavat:

a) luonnos tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi vertailuarvoksi, joka kuvaa unionin strategisten varastojen turvallista tasoa kunkin strategisen raaka-aineen osalta;

b) unionin strategisten varastojen kokonaistason vertailu kunkin strategisen raaka-aineen osalta ja tämän kohdan a alakohdassa tarkoitetun vertailuarvon luonnoksen osalta;

([42]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 223/2009, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2009, Euroopan tilastoista sekä salassapidettävien tilastotietojen luovuttamisesta Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1101/2008, yhteisön tilastoista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 322/97 ja Euroopan yhteisöjen tilasto-ohjelmakomitean perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 89/382/ETY, Euratom kumoamisesta (EUVL L 87, 31.3.2009, s. 164).

c) tiedot strategisten varastojen mahdollisesta saatavuudesta valtioiden rajojen yli, kun otetaan huomioon niiden vapauttamista, jakamista ja jakelua koskevat säännöt tai menettelyt.

2. Komissio ottaa huomioon toimikunnan näkemykset ja hyväksyy vertailuarvon, joka kuvaa unionin strategisten raaka-ainevarastojen turvallista tasoa. Kyseisen vertailuarvon on oltava seuraavien vaatimusten mukainen:

a) se on ilmaistava strategisten raaka-aineiden määränä, joka tarvitaan kattamaan toimitushäiriön tapauksessa tiettyä päivien määrää vastaava keskimääräinen päivittäinen nettotuonti, laskettuna edellisen kalenterivuoden aikana toteutuneen tuonnin määrän perusteella;

b) siinä on otettava huomioon julkisesti saatavilla olevat tiedot yksityisten toimijoiden hallussa olevista strategisista varastoista;

c) sen on oltava oikeassa suhteessa asiaankuuluvan strategisen raaka-aineen toimitusvarmuuteen liittyvään riskiin ja taloudelliseen merkitykseen.

3. Komissio voi toimikunnan näkemykset huomioon ottaen antaa jäsenvaltioille osoitettuja lausuntoja

a) strategisten varastojen tason ja tarvittaessa tuotantokapasiteetin nostamiseksi, kun otetaan huomioon 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu vertailu, olemassa olevien strategisten varastojen suhteellinen jakautuminen jäsenvaltioiden kesken ja talouden toimijoiden strategisten raaka-aineiden kulutus jäsenvaltioiden alueilla;

b) strategisten varastojen vapauttamista, jakamista ja jakelua koskevien sääntöjen tai menettelyjen muuttamiseksi tai yhteensovittamiseksi, jotta voidaan parantaa mahdollista rajat ylittävää saatavuutta erityisesti silloin, kun se on tarpeen strategisten teknologioiden valmistamiseksi.

4. Laatiessaan 3 kohdassa tarkoitettuja lausuntoja komissio ja toimikunta kiinnittävät erityistä huomiota siihen, että on tarpeen pitää voimassa ja edistää kannustimia, jotka kohdistuvat strategisia raaka-aineita tuotantopanoksinaan käyttäviin yksityisiin toimijoihin, jotta ne muodostavat omia strategisia varastoja tai toteuttavat muita toimenpiteitä niihin kohdistuvien toimitusvarmuuteen liittyvien riskien hallitsemiseksi.

5. Jäsenvaltioiden on 45 artiklan nojalla toimitettavissa raporteissaan annettava tietoja siitä, ovatko ne panneet täytäntöön tai aikovatko ne panna täytäntöön tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetut lausunnot ja miten ne aikovat tämän tehdä.

6. Ennen kuin vähintään kaksi jäsenvaltiota osallistuu strategisten raaka-aineiden strategisiin varastoihin liittyviin kansainvälisiin tai monenvälisiin foorumeihin, komissio varmistaa koordinoinnin ennakkoon joko näiden jäsenvaltioiden ja komission välillä tai tätä asiaa käsittelevässä toimikunnan kokouksessa.

7. Komissio toimittaa käytettävissä olevista unionin strategisista varastoista kootut tiedot unionin hallintoelimille, jotka vastaavat asiaankuuluvat strategiset raaka-aineet kattavista vaaratilanteiden tai kriisien hallintajärjestelmistä.

8. Tässä artiklassa tai 22 artiklassa ei velvoiteta jäsenvaltiota pitämään hallussa tai vapauttamaan strategisia varastoja.

24 artikla

Riskeihin varautuminen yrityksissä

1. Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2025 ja 12 kuukauden kuluessa kustakin strategisten raaka-aineiden luettelon 3 artiklan 3 kohdan nojalla tehdystä ajan tasalle saattamisesta nimettävä alueellaan toimivat suuryritykset, jotka käyttävät strategisia raaka-aineita energian varastointiin ja sähköiseen liikkuvuuteen tarkoitettujen akkujen, vedyn tuotantoon ja käyttöön liittyvien laitteiden, uusiutuvan energian tuotantoon liittyvien laitteiden, ilma-alusten, ajomoottorien, lämpöpumppujen, tiedonsiirto- ja varastointiteknologiaan liittyvien laitteiden, mobiililaitteiden, lisäaineiden valmistukseen liittyvien laitteiden, robotiikkaan liittyvien laitteiden, droonien, raketinheittimien, satelliittien tai kehittyneiden sirujen valmistukseen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen suuryritysten on vähintään joka kolmas vuosi ja siltä osin kuin vaaditut tiedot ovat niiden saatavilla suoritettava strategisten raaka-aineiden toimitusketjunsa riskinarviointi, johon sisältyy

a) kartoitus siitä, missä niiden käyttämät strategiset raaka-aineet louhitaan, jalostetaan tai kierrätetään;

b) analyysi tekijöistä, jotka saattavat vaikuttaa niiden strategisten raaka-aineiden tarjontaan;

c) arvio niiden haavoittuvuuksista toimitushäiriöille.

3. Jos toimittajat eivät pyynnöstä aseta tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen yritysten saataville, ne voivat suorittaa riskinarviointinsa komission 20 artiklan 4 kohdan nojalla julkaisemien tietojen tai muuten julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella siinä määrin kuin on mahdollista.

4. Jos 2 kohdassa tarkoitetun riskinarvioinnin tuloksena havaitaan merkittäviä haavoittuvuuksia toimitushäiriöille, 1 kohdassa tarkoitettujen suuryritysten on pyrittävä lieventämään näitä haavoittuvuuksia muun muassa arvioimalla mahdollisuutta monipuolistaa raaka-aineiden toimitusketjujaan tai korvata strategiset raaka-aineet.

5. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut suuryritykset voivat esittää hallitukselleen raportin, joka sisältää 2 kohdassa tarkoitetun riskinarvioinnin tulokset, mukaan lukien arvioinnin perustana olevien tietojen lähde, mahdollisesti havaitut merkittävät riskit sekä suunnitellut tai toteutetut lieventävät toimenpiteet.

6. Jäsenvaltiot voivat pyytää 1 kohdassa tarkoitettuja suuryrityksiä esittämään hallitukselleen 5 kohdassa tarkoitetun raportin ja 3 kohdassa tarkoitetut tietopyynnöt.

25 artikla

Yhteishankinnat

1. Komissio perustaa ja pitää toiminnassa unioniin sijoittautuneita, asiasta kiinnostuneita strategisia raaka-aineita kuluttavia yrityksiä varten järjestelmän, jossa kootaan yhteen tällaisten yritysten kysyntä ja pyydetään toimittajilta tarjouksia kokonaiskysyntään vastaamiseksi. Järjestelmä koskee sekä jalostamattomia että jalostettuja strategisia raaka-aineita.

2. Ennen 1 kohdassa tarkoitetun järjestelmän perustamista komissio tekee toimikuntaa kuultuaan arvioinnin järjestelmän odotetusta vaikutuksesta kunkin strategisen raaka-aineen markkinoihin, jotta vältetään suhteeton vaikutus kilpailuun sisämarkkinoilla.

3. Perustaessaan ja pitäessään toiminnassa 1 kohdassa tarkoitettua järjestelmää komissio 2 kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella

a) valitsee, mihin strategisiin raaka-aineisiin ja missä jalostusvaiheessa järjestelmää voidaan käyttää, kun otetaan huomioon eri strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuuteen liittyvä suhteellinen riski;

b) vahvistaa järjestelmään osallistumista varten vaaditun strategisen raaka-aineen vähimmäismäärät ja ottaa huomioon kiinnostuneiden osallistujien odotetun lukumäärän ja tarpeen varmistaa, että osallistujamäärä on hallittavissa pk-yritysten tarpeet huomioiden.

4. Edellä 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun järjestelmään osallistumisen on oltava avointa ja läpinäkyvää kaikille unioniin sijoittautuneille asiasta kiinnostuneille yrityksille.

5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun järjestelmään osallistuvat unionin yritykset voivat avoimesti yhdessä neuvotella ostosta, mukaan lukien ostosopimuksen hinnat tai muut ehdot ja edellytykset, tai käyttää yhteishankintoja parempien edellytysten luomiseksi tavarantoimittajiensa kanssa tai pulan välttämiseksi. Järjestelmään osallistuvien unionin yritysten on noudatettava unionin oikeutta, unionin kilpailulainsäädäntö mukaan lukien.

6. Yksiköt on suljettava kysynnän yhdistämiseen ja yhteishankintaan osallistumisen ulkopuolelle sekä toimittajina tai palveluntarjoajina osallistumisen ulkopuolelle, jos ne ovat

a) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan nojalla hyväksyttyjen unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena;

b) tällaisten unionin rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden, yksiköiden tai elinten suorassa tai välillisessä omistuksessa tai määräysvallassa tai toimivat tällaisten puolesta tai johdolla.

7. Poiketen siitä, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 ([43]) 176 artiklassa säädetään, komissio hankkii kyseisen asetuksen mukaisella hankintamenettelyllä tarvittavat palvelut unioniin sijoittautuneelta yksiköltä, joka toimii palveluntarjoajana tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun järjestelmän perustamiseksi ja toiminnassa pitämiseksi. Valitulla palveluntarjoajalla ei saa olla eturistiriitoja.

([43]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

8. Komissio määrittelee palvelusopimuksessa tehtävät, jotka palveluntarjoajan on suoritettava, mukaan lukien kysynnän yhdistäminen, tarjontaa koskevien käyttöoikeuksien myöntäminen, kaikkien osallistujien rekisteröinti ja varmentaminen, toimien julkaiseminen ja niistä raportointi sekä muut tehtävät, jotka ovat tarpeen 1 kohdassa tarkoitetun järjestelmän perustamiseksi ja toiminnassa pitämiseksi. Palvelusopimuksessa on käsiteltävä myös palveluntarjoajan toimintaan liittyviä käytännön kysymyksiä, kuten tietoteknisten välineiden käyttöä, turvatoimia, valuuttaa tai valuuttoja, maksujärjestelmää ja vastuita.

9. Palveluntarjoajan kanssa tehtävässä palvelusopimuksessa komissiolle on varattava oikeus valvoa palveluntarjoajaa ja tehdä sitä koskevia tarkastuksia. Tätä varten palveluntarjoajan hallussa olevien sopimusta koskevien tietojen on oltava kokonaisuudessaan komission saatavilla. Kaikkien palvelinten ja tietojen on sijaittava unionin alueella ja ne on tallennettava fyysisesti unionin alueella.

10. Palveluntarjoajan kanssa tehtävässä palvelusopimuksessa on määritettävä palveluntarjoajan saamien tietojen omistusoikeus ja määrättävä kyseisten tietojen mahdollisesta siirtämisestä komissiolle palvelusopimuksen irtisanomisen tai voimassaolon päättymisen yhteydessä.

5 LUKU

KESTÄVYYS

1 JAKSO

Kiertotalous

26 artikla

Kiertotaloutta koskevat kansalliset toimenpiteet

1. Kunkin jäsenvaltion on viimeistään kahden vuoden kuluttua 7 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanosäädöksen voimaantulopäivästä hyväksyttävä ja pantava täytäntöön kansalliset ohjelmat, jotka sisältävät sellaisia toimenpiteitä, tai sisällytettävä kansallisiin ohjelmiin sellaisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on

a) kannustaa teknologiseen kehitykseen ja resurssitehokkuuteen, jotta voidaan hillitä kriittisten raaka-aineiden kulutuksen odotettua kasvua unionissa;

b) edistää jätteen syntymisen ehkäisemistä ja lisätä sellaisten tuotteiden ja komponenttien uudelleenkäyttöä ja korjaamista, joilla on merkityksellinen kriittisten raaka-aineiden hyödyntämispotentiaali;

c) lisätä sellaisen jätteen keräystä, lajittelua ja käsittelyä, jolla on merkityksellinen kriittisten raaka-aineiden hyödyntämispotentiaali, metalliromu mukaan lukien, ja varmistaa sen sisällyttäminen asianmukaiseen kierrätysjärjestelmään, jotta voidaan maksimoida kierrätettävien materiaalien saatavuus ja laatu kriittisten raaka-aineiden kierrätyslaitosten tuotantopanoksena;

d) lisätä kriittisten uusioraaka-aineiden käyttöä muun muassa sellaisilla toimenpiteillä kuin kierrätetyn sisällön huomioon ottaminen julkisiin hankintoihin liittyvissä myöntämisperusteissa tai kriittisiä uusioraaka-aineita koskevat taloudelliset kannustimet;

e) parantaa kriittisten raaka-aineiden kierrätysteknologioiden kehitystasoa ja edistää kiertotalouden periaatteiden mukaista suunnittelua, kriittisten raaka-aineiden materiaalitehokkuutta ja kriittisten raaka-aineiden korvaamista tuotteissa ja sovelluksissa ainakin sisällyttämällä tätä varten tukitoimia kansallisiin tutkimus- ja innovointiohjelmiin;

f) varmistaa, että käytössä on toimenpiteitä, joiden avulla työvoimalle annetaan taidot, joita tarvitaan kiertotalouden tukemiseen kriittisten raaka-aineiden arvoketjussa, mukaan lukien täydennys- ja uudelleenkoulutusta koskevat toimenpiteet;

g) kun tuottajan on maksettava kansallisen lainsäädännön nojalla laajennettua tuottajavastuuta koskevien velvoitteidensa mukaisesti maksuja direktiivin 2008/98/EY 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti, edistää tällaisten maksujen mukauttamista, jotta kannustetaan siihen, että tuotteet sisältävät suuremman osuuden kriittisiä uusioraaka-aineita, jotka on otettu talteen asiaankuuluvien unionin ympäristönormien mukaisesti kierrätetystä jätteestä;

h) toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kriittiset raaka-aineet, jotka viedään sen jälkeen kun ne ovat lakanneet olemasta jätettä, täyttävät direktiivin 2008/98/EY ja muun asiaa koskevan unionin lainsäädännön mukaiset asiaankuuluvat edellytykset;

i) tukea tarvittaessa kriittisiä raaka-aineita sisältävien jätevirtojen kierrätysprosesseja koskevien unionin laatunormien käyttöä.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut ohjelmat voidaan sisällyttää direktiivin 2008/98/EY 28 ja 29 artiklan mukaisesti hyväksyttyihin uusiin tai olemassa oleviin jätehuoltosuunnitelmiin ja jätteen syntymisen ehkäisemistä koskeviin ohjelmiin.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja kansallisia ohjelmia on tarkasteltava viimeistään viiden vuoden kuluttua niiden hyväksymisestä ja ne on tarvittaessa saatettava ajan tasalle.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen ohjelmien on katettava erityisesti tuotteet ja jätteet, joihin ei sovelleta unionin oikeuden mukaisia erityisiä keräystä, käsittelyä, kierrätystä tai uudelleenkäyttöä koskevia vaatimuksia. Muiden tuotteiden ja jätteiden osalta toimenpiteet on pantava täytäntöön unionin oikeuden mukaisesti.

Edellä olevan 1 kohdan b, c ja d alakohdan osalta mainituissa alakohdissa tarkoitettuihin ohjelmiin voi sisältyä taloudellisten kannustimien, kuten alennusten, rahallisten palkkioiden tai panttijärjestelmien, käyttöönotto, jotta edistetään sellaisten tuotteiden uudelleenkäytön valmistelua ja uudelleenkäyttöä, joilla on merkityksellinen kriittisten raaka-aineiden hyödyntämispotentiaali, ja tällaisista tuotteista peräisin olevan jätteen keräämistä ja käsittelyä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamista.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut kansalliset toimenpiteet on suunniteltava siten, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen.

5. Jäsenvaltioiden on erikseen yksilöitävä ja ilmoitettava sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta poistettujen, merkityksellisiä kriittisten raaka-aineiden määriä sisältävien komponenttien määrät sekä tällaisista laitteista talteen otettujen kriittisten raaka-aineiden määrät.

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joissa täsmennetään tällaisten raporttien muoto ja yksityiskohdat. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Ensimmäisen raportointikauden on katettava ensimmäinen täysi kalenterivuosi tällaisten täytäntöönpanosäädösten hyväksymisen jälkeen. Jäsenvaltioiden on annettava nämä tiedot toimittaessaan komissiolle kierrätetyn sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määriä koskevat tiedot direktiivin 2012/19/EU 16 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

6. Jäsenvaltioiden on 45 artiklan nojalla toimittamissaan raporteissa annettava tietoja tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kansallisten ohjelmien hyväksymisestä ja tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden tehokkaan täytäntöönpanon edistymisestä.

7. Komissio hyväksyy viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2025 täytäntöönpanosäädöksiä, joissa täsmennetään luettelo tuotteista, komponenteista ja jätevirroista, joilla on katsottava olevan vähintään merkityksellinen kriittisten raaka-aineiden hyödyntämispotentiaali 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

Luetteloa laatiessaan komissio ottaa huomioon

a) kyseisistä tuotteista, komponenteista ja jätevirroista hyödynnettävissä olevien kriittisten raaka-aineiden kokonaismäärän;

b) sen, missä määrin kyseiset tuotteet, komponentit ja jätevirrat kuuluvat unionin oikeuden piiriin;

c) sääntelyn puutteet;

d) erityishaasteet, jotka vaikuttavat tuotteiden, komponenttien ja jätevirtojen keräykseen ja jätteenkäsittelyyn;

e) tuotteisiin, komponentteihin ja jätevirtoihin sovellettavat olemassa olevat keräys- ja jätteenkäsittelyjärjestelmät.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

27 artikla

Kaivannaisjätteestä saatavien kriittisten raaka-aineiden hyödyntäminen

1. Toiminnanharjoittajien, jotka ovat velvollisia laatimaan jätehuoltosuunnitelmat direktiivin 2006/21/EY 5 artiklan mukaisesti, on toimitettava kyseisen direktiivin 3 artiklan 27 alakohdassa määritellylle toimivaltaiselle viranomaiselle alustava taloudellinen arviointitutkimus mahdollisuuksista hyödyntää kriittisiä raaka-aineita, jotka saadaan

a) jätealueelle varastoidusta kaivannaisjätteestä; sekä

b) syntyvästä kaivannaisjätteestä tai, jos se katsotaan tehokkaammaksi, louhitusta aineksesta ennen kuin siitä tulee jätettä.

Toiminnanharjoittajat vapautetaan tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetystä velvoitteesta, jos ne voivat osoittaa direktiivin 2006/21/EY 3 artiklan 27 alakohdassa määritellyille toimivaltaiselle viranomaiselle, että kaivannaisjäte ei hyvin todennäköisesti sisällä teknisesti hyödynnettävissä olevia kriittisiä raaka-aineita.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun tutkimukseen on sisällyttävä vähintään arvio kaivannaisjätteeseen ja louhittuun ainekseen sisältyvien kriittisten raaka-aineiden määristä ja pitoisuuksista sekä arvio niiden teknisestä ja taloudellisesta hyödynnettävyydestä. Toiminnanharjoittajien on täsmennettävä menetelmät, joita käytetään määrien ja pitoisuuksien arvioimiseksi.

3. Olemassa olevien kaivannaisjätteen jätealueiden toiminnanharjoittajien on toimitettava tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tutkimus direktiivin 2006/21/EY 3 artiklan 27 alakohdassa määritellylle toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään 24 päivänä marraskuuta 2026. Uusien kaivannaisjätteen jätealueiden toiminnanharjoittajien on toimitettava tällainen tutkimus direktiivin 2006/21/EY 3 artiklan 27 alakohdassa määritellyille toimivaltaisille viranomaisille toimittaessaan jätehuoltosuunnitelmansa kyseisen direktiivin 7 artiklan mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden on perustettava tietokanta alueellaan sijaitsevista käytöstä poistetuista kaivannaisjätteen jätealueista, myös hylätyistä kaivannaisjätteen jätealueista, lukuun ottamatta käytöstä poistettuja kaivannaisjätteen jätealueita, joissa jätealueiden erityispiirteiden tai geologisten olosuhteiden vuoksi on epätodennäköistä, että esiintyisi mahdollisesti teknisesti hyödynnettävissä olevia määriä kriittisiä raaka-aineita. Tietokannassa on oltava tiedot seuraavista:

a) kaivannaisjätteen jätealueen sijainti, pinta-ala ja jätteiden tilavuus tai tapauksen mukaan arvioitu tilavuus;

b) kaivannaisjätteen jätealueen toiminnanharjoittaja tai entinen toiminnanharjoittaja ja tarvittaessa sen oikeudellinen seuraaja;

c) kaikkien kaivannaisjätteeseen ja, jos nämä tiedot ovat saatavilla, alkuperäiseen mineraaliesiintymään sisältyvien raaka-aineiden arvioidut määrät ja pitoisuudet 7 kohdan mukaisesti;

d) mahdolliset lisätiedot, joita jäsenvaltio pitää merkityksellisinä kriittisten raaka-aineiden talteenoton mahdollistamiseksi kaivannaisjätteen jätealueelta.

5. Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä marraskuuta 2027 hyväksyttävä ja pantava täytäntöön toimenpiteitä, joilla edistetään kriittisten raaka-aineiden talteenottoa kaivannaisjätteestä, erityisesti sellaisilta käytöstä poistetuilta kaivannaisjätteen jätealueilta, joiden on 4 artiklassa tarkoitetussa tietokannassa todettu sisältävän mahdollisesti taloudellisesti hyödynnettävissä olevia kriittisiä raaka-aineita.

6. Edellä 4 kohdassa tarkoitettu tietokanta on otettava käyttöön viimeistään 24 päivänä marraskuuta 2026, ja kaikki tiedot on merkittävä tietokantaan viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2027. Tietokanta on asetettava julkisesti saataville digitaalisessa muodossa, ja sitä on päivitettävä vähintään kolmen vuoden välein, jotta siihen voidaan sisällyttää saatavilla olevia lisätietoja sekä tietoja äskettäin käytöstä poistetuista tai tunnistetuista jätealueista.

7. Edellä 4 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen tietojen toimittamiseksi jäsenvaltioiden on toteutettava ainakin seuraavat toimet:

a) jäsenvaltioiden on käytöstä poistettujen kaivannaisjätteen jätealueiden osalta tarkasteltava kattavasti saatavilla olevia lupa-asiakirjoja tai muuta saatavilla olevaa asiakirja-aineistoa, jos lupa-asiakirjoja ei ole, viimeistään 24 päivänä marraskuuta 2026;

b) tällaisten kaivannaisjätteen jätealueiden osalta, joita koskevat käytettävissä olevat tiedot saattavat osoittaa kriittisten raaka-aineiden mahdollisesti taloudellisesti hyödynnettävissä olevien määrien esiintymisen, jäsenvaltioiden on myös otettava edustava määrä geokemiallisia näytteitä viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2026;

c) tällaisten kaivannaisjätteen jätealueiden osalta, joissa tämän kohdan a ja b alakohdassa kuvatut toimet ovat osoittaneet mahdollisesti taloudellisesti hyödynnettävissä olevia määriä kriittisiä raaka-aineita, jäsenvaltioiden on myös toteutettava yksityiskohtaisempi näytteenotto, jonka jälkeen tehdään kemiallinen ja mineraloginen ominaisuuksien määrittely, johon kuuluu kairanäytteiden tutkimista tai vastaavia tekniikoita, viimeistään 24 päivänä maaliskuuta 2027, jos tämä on ympäristön kannalta kestävää sovellettavien unionin tason ympäristövaatimusten ja tarvittaessa direktiivin 2006/21/EY vaatimusten mukaisesti.

8. Edellä 7 kohdassa tarkoitetut toimet on toteutettava mineraalivaroja, jätteitä, omistusoikeutta, maanomistusta sekä ympäristö- ja terveysvaikutuksia koskevien kansallisten oikeusjärjestelmien ja muiden asiaankuuluvien säännösten asettamissa rajoissa. Jos tällaiset tekijät estävät toimien toteuttamisen, jäsenvaltion viranomaisten on pyrittävä yhteistyöhön kaivannaisjätteen jätealueen toiminnanharjoittajan tai omistajan kanssa. Edellä 7 kohdassa tarkoitettujen toimien tulokset on asetettava saataville osana 4 kohdassa tarkoitettua tietokantaa. Jäsenvaltioiden on mahdollisuuksien mukaan sisällytettävä tietokantaan Yhdistyneiden kansakuntien luonnonvarojen puiteluokituksen mukainen käytöstä poistettujen kaivannaisjätteen jätealueiden luokitus.

28 artikla

Kestomagneettien kierrätettävyys

1. Alkaen kahden vuoden kuluttua 2 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanosäädöksen voimaantulopäivästä luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa markkinoille magneettiresonanssikuvauslaitteita, tuulienergiageneraattoreita, teollisuusrobotteja, moottoriajoneuvoja, kevyitä kulkuneuvoja, jäähdytysgeneraattoreita, lämpöpumppuja, sähkömoottoreita, myös silloin, kun sähkömoottorit ovat osana muita tuotteita, automaattipesukoneita, kuivausrumpuja, mikroaaltouuneja, pölynimureja tai astianpesukoneita, on varmistettava, että kyseisissä tuotteissa on näkyvä, helposti luettava ja pysyvä merkintä, jossa ilmoitetaan,

a) onko näissä tuotteissa yksi tai useampi kestomagneetti;

b) jos tuotteessa on yksi tai useampi kestomagneetti, kuuluvatko kyseiset kestomagneetit johonkin seuraavista tyypeistä:

i) neodyymi-rauta-boori;

ii) samarium-koboltti;

iii) alumiini-nikkeli-koboltti;

iv) ferriitti.

2. Komissio hyväksyy viimeistään 24 päivänä marraskuuta 2026 täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen merkintöjen muoto. Tämä täytäntöönpanosäädös hyväksytään 39 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

3. Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa markkinoille 1 kohdassa tarkoitettuja tuotteita, joissa on yksi tai useampi 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun tyyppinen kestomagneetti, on alkaen kahden vuoden kuluttua 2 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanosäädöksen voimaantulopäivästä varmistettava, että tuotteessa tai sen yhteydessä on tietoväline.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettu tietoväline on linkitettävä yksilölliseen tuotetunnukseen, josta ovat saatavilla seuraavat tiedot:

a) vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimi, rekisteröity toiminimi tai rekisteröity tavaramerkki ja postiosoite sekä mahdolliset sähköiset viestintävälineet, joilla tällaisiin henkilöihin voidaan ottaa yhteys;

b) tiedot kaikkien tuotteeseen sisältyvien eri kestomagneettien painosta, sijainnista ja kemiallisesta koostumuksesta sekä magneettipinnoitteiden, liimojen ja mahdollisten lisäaineiden käytöstä ja niiden tyypistä;

c) tiedot, jotka mahdollistavat kaikkien tuotteeseen sisältyvien kestomagneettien käsittelyn ja turvallisen poistamisen, mukaan lukien vähintään kaikkien kestomagneetin käsittelyyn ja poistamiseen tarvittavien poistovaiheiden, -työkalujen tai -tekniikoiden järjestys, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tietojen antamista käsittelylaitoksille direktiivin 2012/19/EU 15 artiklan 1 kohdan nojalla.

5. Niiden tuotteiden osalta, joissa kiinteät kestomagneetit ovat yksinomaan yhdessä tai useammassa tuotteeseen sisältyvässä sähkömoottorissa, 4 kohdan b alakohdassa tarkoitetut tiedot voidaan korvata kyseisten sähkömoottoreiden sijaintia koskevilla tiedoilla ja 4 kohdan c alakohdassa tarkoitetut tiedot voidaan korvata sähkömoottoreiden käsittelyä ja poistamista koskevilla tiedoilla, mukaan lukien vähintään kaikkien sähkömoottoreiden käsittelyyn ja poistamiseen tarvittavien poistovaiheiden, -työkalujen tai -tekniikoiden järjestys.

6. Edellä 3 kohdassa tarkoitetuista tuotteista, joista edellytetään tuotepassia jonkin toisen unionin säädöksen nojalla, 4 kohdassa tarkoitetut tiedot on sisällytettävä kyseiseen tuotepassiin.

7. Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa 3 kohdassa tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava, että 4 kohdassa tarkoitetut tiedot ovat täydellisiä, ajantasaisia ja tarkkoja ja että ne ovat saatavilla vähintään yhtä kauan kuin tuotteen tyypillinen käyttöikä lisättynä kymmenellä vuodella, myös sen jälkeen, kun vastuussa oleva luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö on todettu maksukyvyttömäksi, asetettu selvitystilaan tai lopettanut toimintansa unionissa. Kyseinen henkilö voi valtuuttaa toisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön toimimaan puolestaan.

Edellä 4 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissa on viitattava tuotteen malliin tai, jos saman mallin eri yksiköt eroavat tiedoiltaan, tiettyyn erään tai yksikköön. Edellä 4 kohdassa tarkoitettujen tietojen on oltava korjaajien, kierrättäjien, markkinavalvontaviranomaisten ja tulliviranomaisten saatavilla.

8. Kun kestomagneettien kierrätykseen liittyvät tietovaatimukset vahvistetaan unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä minkä tahansa 1 kohdassa luetellun tuotteen osalta, näitä vaatimuksia sovelletaan asianomaisiin tuotteisiin tämän artiklan sijasta.

9. Tässä artiklassa säädettyjä vaatimuksia ei sovelleta tuotteisiin, jotka on ensisijaisesti suunniteltu puolustus- tai avaruussovelluksiin.

10. Tätä artiklaa sovelletaan magneettiresonanssikuvauslaitteisiin, moottoriajoneuvoihin ja kevyisiin kulkuneuvoihin, jotka ovat luokan L tyyppihyväksyttyjä ajoneuvoja, 24 päivästä toukokuuta 2029.

11. Tätä artiklaa ei sovelleta

a) asetuksen (EU) 2018/858 3 artiklan 31 alakohdassa määriteltyihin erikoiskäyttöön tarkoitettuihin ajoneuvoihin;

b) muun ajoneuvon kuin perusajoneuvon osiin, jotka on tyyppihyväksytty luokan N_1, N_2, N_3, M_2 tai M_3 monivaiheisessa tyyppihyväksynnässä;

c) asetuksen (EU) 2018/858 3 artiklan 30 alakohdassa määriteltyihin pieninä sarjoina valmistettaviin ajoneuvoihin.

12. Siirretään komissiolle valta antaa 38 artiklan mukaisesti delegoitu säädös, jolla täydennetään tätä asetusta säätämällä yhdistetyn nimikkeistön koodien luettelosta asetuksen (ETY) N:o 2658/87 ([44]) liitteen I mukaisesti ja tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tuotteita vastaavista tuotekuvauksista, jotta voidaan helpottaa tulliviranomaisten työtä kyseisten tuotteiden sekä tässä artiklassa ja 29 artiklassa säädettyjen vaatimusten osalta.

29 artikla

Kestomagneettien kierrätetty sisältö

1. Viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2027 tai alkaen kahden vuoden kuluttua 2 kohdassa tarkoitetun delegoidun säädöksen voimaantulosta, sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi, luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa markkinoille 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tuotteita, joissa on yksi tai useampi 28 artiklan 1 kohdan b alakohdan i, ii ja iii alakohdassa tarkoitettu kestomagneetti ja joissa kaikkien tällaisten kestomagneettien kokonaispaino on yli 0,2 kg, on asetettava vapaasti käytettävissä olevalla verkkosivustolla julkisesti saataville tuotteeseen sisältyvissä kestomagneeteissa olevan, kulutusjätteestä talteen otetun neodyymin, dysprosiumin, praseodyymin, terbiumin, boorin, samariumin, nikkeliin ja koboltin osuus.

2. Viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2026 komissio antaa 38 artiklan mukaisesti delegoidun säädöksen, jolla täydennetään tätä asetusta vahvistamalla tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tuotteisiin sisältyvissä kestomagneeteissa olevan, kulutusjätteestä talteen otetun neodyymin, dysprosiumin, praseodyymin, terbiumin, boorin, samariumin, nikkelin ja koboltin osuuden laskenta- ja todentamissäännöt.

Laskenta- ja todentamissäännöissä on täsmennettävä sovellettava vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 768/2008/EY ([45]) liitteessä II vahvistettujen moduulien joukosta kyseisten tuotteiden huomioon ottamiseksi tarvittavin mukautuksin. Täsmentäessään sovellettavaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä komissio ottaa huomioon seuraavat perusteet:

a) onko kyseinen moduuli asianmukainen tuotteen tyypin kannalta ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun yleiseen etuun nähden;

b) tuotteeseen liittyvien riskien luonne ja se, missä määrin vaatimustenmukaisuuden arviointi vastaa riskin tyyppiä ja astetta;

c) se, että valmistajan on voitava valita päätöksen N:o 768/2008/EY liitteessä II olevien laadunvarmistusta ja tuotetodistuksia koskevien moduulien välillä, kun kolmannen osapuolen osallistuminen on pakollista.

3. Komissio antaa 2 kohdan nojalla annetun delegoidun säädöksen voimaantulon jälkeen ja joka tapauksessa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2031 delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tätä asetusta vahvistamalla kulutusjätteestä talteen otettavalle neodyymille, dysprosiumille, praseodyymille, terbiumille, boorille, samariumille, nikkelille ja koboltille vähimmäisosuudet, jotka 1 kohdassa tarkoitettuihin tuotteisiin sisältyvien kestomagneettien on sisällettävä.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuissa delegoiduissa säädöksissä voidaan soveltaa eri tuotteisiin eri vähimmäisosuuksia ja jättää tietyt tuotteet tämän velvoitteen ulkopuolelle. Niissä säädetään siirtymäajoista, jotka on sopeutettu siihen, miten vaikeaa toimenpiteen alaan kuuluvien tuotteiden mukauttaminen on, vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun vähimmäisosuuden on perustuttava vaikutusten ennakkoarviointiin, jossa otetaan huomioon

([44]) Neuvoston asetus (ETY) N:o 2658/87 annettu 23 päivänä heinäkuuta 1987 tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista (EYVL L 256, 7.9.1987, s. 1).

([45]) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 768/2008/EY, tehty 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 82).

a) kulutusjätteestä talteen otetun neodyymin, dysprosiumin, praseodyymin, terbiumin, boorin, samariumin, nikkelin ja koboltin nykyinen ja ennustettu saatavuus;

b) 1 kohdan mukaisesti kootut tiedot ja kierrätetyn sisällön osuuden suhteellinen jakautuminen 1 kohdassa tarkoitettuihin markkinoille saatettuihin tuotteisiin sisältyvissä kestomagneeteissa;

c) tekninen ja tieteellinen kehitys, mukaan lukien kestomagneettiteknologioissa tapahtuvat huomattavat muutokset, jotka vaikuttavat hyödynnettävien materiaalien tyyppiin;

d) vähimmäisosuuden tosiasiallinen ja mahdollinen vaikutus unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin;

e) mahdolliset vaikutukset kestomagneetteja sisältävien tuotteiden toimintaan;

f) tarve estää suhteettomat kielteiset vaikutukset kestomagneettien ja kestomagneetteja sisältävien tuotteiden kohtuuhintaisuuteen.

4. Kun kestomagneettien kierrätettyyn sisältöön liittyvät vaatimukset vahvistetaan unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä minkä tahansa 1 kohdassa luetellun tuotteen osalta, asianomaisiin tuotteisiin sovelletaan kyseisiä vaatimuksia tämän artiklan sijasta.

5. Alkaen 1 kohdassa säädetyn vaatimuksen soveltamispäivästä luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden, jotka saattavat markkinoille 1 kohdassa tarkoitettuja tuotteita, on tarjotessaan 1 kohdassa tarkoitettuja tuotteita myyntiin, myös etämyynnissä, tai esitellessään niitä liiketoiminnan yhteydessä varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitetut tiedot ovat niiden asiakkaiden saatavilla ennen kuin myyntisopimus sitoo asiakkaita.

Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, jotka saattavat markkinoille 1 kohdassa tarkoitettuja tuotteita, eivät saa antaa tai esittää merkintöjä, merkkejä, symboleja tai tekstejä, jotka ovat omiaan johtamaan harhaan tai hämmentämään asiakkaita 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen osalta. Tässä artiklassa säädettyjä vaatimuksia ei sovelleta tuotteisiin, jotka on ensisijaisesti suunniteltu puolustus- tai avaruussovelluksiin.

6. Magneettiresonanssikuvauslaitteisiin, moottoriajoneuvoihin ja kevyisiin kulkuneuvoihin, jotka ovat luokan L tyyppihyväksyttyjä ajoneuvoja, sovelletaan 1 ja 5 kohdassa vahvistettuja vaatimuksia alkaen viiden vuoden kuluttua 2 kohdassa tarkoitetun delegoidun säädöksen voimaantulopäivästä.

7. Tätä artiklaa ei sovelleta

a) asetuksen (EU) 2018/858 3 artiklan 31 alakohdassa määriteltyihin erikoiskäyttöön tarkoitettuihin ajoneuvoihin;

b) muun ajoneuvon kuin perusajoneuvon osiin, jotka on tyyppihyväksytty luokan N_1, N_2, N_3, M_2 tai M_3 monivaiheisessa tyyppihyväksynnässä;

c) asetuksen (EU) 2018/858 3 artiklan 30 alakohdassa määriteltyihin pieninä sarjoina valmistettaviin ajoneuvoihin.

2 JAKSO

Sertifiointi ja ympäristöjalanjälki

30 artikla

Tunnustetut järjestelmät

1. Valtiot, toimialajärjestöt ja kiinnostuneiden organisaatioiden ryhmittymät, jotka ovat kehittäneet ja jotka valvovat kriittisten raaka-aineiden kestävyyteen liittyviä sertifiointijärjestelmiä, jäljempänä ”järjestelmien omistajat”, voivat hakea komissiolta järjestelmiensä tunnustamista.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin hakemuksiin on sisällytettävä kaikki asiaankuuluva näyttö liitteessä IV vahvistettujen perusteiden täyttymisestä.

Komissio antaa viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2027 täytäntöönpanosäädöksiä, joissa täsmennetään yhtenäinen malli, jota järjestelmien omistajien on käytettävä antaessaan vähimmäistiedot, jotka tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin hakemuksiin on sisällytettävä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Kolmannessa alakohdassa tarkoitetun yhtenäisen mallin täyttämiseksi vaadittavan asiakirja-aineiston laajuuden on oltava kohtuullinen.

2. Jos komissio toteaa tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti toimitetun näytön perusteella, että sertifiointijärjestelmä täyttää liitteessä IV vahvistetut perusteet tai osan niistä, se hyväksyy täytäntöönpanosäädöksen, jolla järjestelmä tunnustetaan ja jossa täsmennetään tunnustuksen kattama järjestelmän soveltamisala. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

3. Tunnustuksen kattama kunkin järjestelmän soveltamisala täsmennetään seuraavien seikkojen osalta:

a) järjestelmän piiriin kuuluvat raaka-aineiden arvoketjun vaiheet;

b) järjestelmän piiriin kuuluvat hankkeen elinkaaren vaiheet, mukaan lukien ennen käytöstä poistamista, sen aikana ja sen jälkeen; ja

c) liitteessä IV olevassa 2 kohdassa luetellut kestävyyden osatekijät ja ympäristöriskien luokat, joita järjestelmässä käsitellään.

Liitteessä IV olevissa 1 kohdan a–d alakohdassa säädetyt vaatimukset ovat ennakkoedellytys järjestelmän tunnustamiselle.

4. Komissio tarkistaa vähintään joka kolmas vuosi 2 kohdan nojalla hyväksytyn täytäntöönpanosäädöksen soveltamispäivästä, että järjestelmä täyttää edelleen liitteessä IV säädetyt perusteet tai näiden perusteiden tunnustetun osan.

5. Tunnustettujen järjestelmien omistajien on ilmoitettava komissiolle viipymättä kaikista näihin järjestelmiin tehdyistä muutoksista tai päivityksistä, jotka liittyvät liitteessä IV säädettyjen perusteiden tai näiden perusteiden tunnustetun osan täyttymiseen. Komissio arvioi, vaikuttavatko tällaiset muutokset tai päivitykset tunnustamisen perusteisiin, ja toteuttaa asianmukaisia toimia.

6. Jos on näyttöä toistuvista tai merkittävistä tapauksista, joissa tunnustettua järjestelmää toteuttavat talouden toimijat eivät ole täyttäneet kyseisen järjestelmän vaatimuksia, komissio kuulee tunnustetun järjestelmän omistajaa ja tutkii, viittaavatko kyseiset tapaukset järjestelmän puutteisiin, jotka vaikuttavat tunnustamisen perusteisiin, ja toteuttaa asianmukaisia toimia.

7. Jos komissio havaitsee tunnustetussa järjestelmässä puutteita, jotka vaikuttavat tunnustamisen perusteisiin, se voi antaa järjestelmän omistajalle asianmukaisen määräajan, joka saa olla enintään 12 kuukautta, korjaavien toimien toteuttamiseen.

8. Jos järjestelmän omistaja jättää toteuttamatta tai kieltäytyy toteuttamasta tarvittavia korjaavia toimia ja jos komissio on todennut, että tämän artiklan 6 kohdassa tarkoitetut puutteet merkitsevät sitä, että järjestelmä ei enää täytä liitteessä IV vahvistettuja perusteita tai näiden perusteiden tunnustettua osaa, komissio peruuttaa järjestelmän tunnustamisen täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

9. Komissio perustaa tunnustetuista järjestelmistä rekisterin ja pitää sen ajan tasalla. Rekisteri asetetaan julkisesti saataville vapaasti käytettävissä olevalla verkkosivustolla. Tällä verkkosivustolla on myös voitava koota palautetta kaikilta asianomaisilta sidosryhmiltä tunnustettujen järjestelmien toteuttamisesta. Palaute on toimitettava asianomaisille järjestelmän omistajille harkittavaksi.

31 artikla

Ympäristöjalanjälki-ilmoitus

1. Siirretään komissiolle valta antaa 38 artiklan mukaisesti tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetun kertomuksen ja tämän artiklan 3 kohdan soveltamiseksi tehtävän tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta koskevan arvioinnin tulos huomioon ottaen delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tätä asetusta, jotta voidaan vahvistaa erilaisten kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjäljen laskenta- ja todentamissäännöt liitteen V mukaisesti ja ottaen huomioon tieteellisesti luotettavat arviointimenetelmät ja asiaankuuluvat kansainväliset standardit. Laskenta- ja todentamissäännöissä on yksilöitävä vähintään kolme tärkeintä ympäristövaikutusluokkaa, jotka muodostavat suurimman osan koko ympäristöjalanjäljestä. Kasvihuonekaasupäästöjen on oltava yksi ympäristövaikutusluokista. Jalanjälki-ilmoitus on rajattava kyseisiin ympäristövaikutusluokkiin.

2. Komissio antaa viimeistään 24 päivänä marraskuuta 2026 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa esitetään, mitkä kriittiset raaka-aineet on asetettava etusijalle arvioitaessa, onko kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjäljen ilmoittamista koskeva velvoite tarpeellinen ja oikeasuhteinen.

Komissio esittää niiden kriittisten raaka-aineiden osalta, jotka se on todennut olevan etusijalla, 3 kohdan soveltamiseksi tehtävän tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta koskevan arvioinnin päätelmät viimeistään 12 kuukauden kuluttua tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun kertomuksen antamisesta.

3. Komissio hyväksyy tiettyä kriittistä raaka-ainetta koskevia laskenta- ja todentamissääntöjä, jos se on erilaiset asiaankuuluvat ympäristövaikutusluokat huomioon otettuaan todennut, että asianomaisella kriittisellä raaka-aineella on merkittävä ympäristöjalanjälki ja että tämän vuoksi velvoite ilmoittaa kyseisen kriittisen raaka-aineen ympäristöjalanjälki 1 kohdassa tarkoitettujen ympäristövaikutusluokkien osalta sitä markkinoille saatettaessa on tarpeellinen ja oikeasuhteinen, jotta voidaan edistää unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamista tukemalla sellaisten kriittisten raaka-aineiden tarjontaa, joiden ympäristöjalanjälki on pienempi.

4. Harkitessaan, onko tämän artiklan 6 kohdassa säädetty velvoite tarpeellinen, komissio ottaa huomioon

a) sen, saavutetaanko unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteet ja miten ja kuinka tehokkaasti ne saavutetaan jo asianomaiseen kriittiseen raaka-aineeseen sovellettavilla muilla unionin säädöksillä;

b) asiaankuuluvien kansainvälisten standardien ja ohjeiden olemassaolon ja käyttöönoton tai mahdollisuudet sopia tällaisista standardeista kansainvälisellä tasolla sekä kestävät käytännöt markkinoilla, mukaan lukien 30 artiklan 2 kohdan mukaisesti tunnustetut vapaaehtoiset järjestelmät;

c) strategisten kumppanuuksien, strategisten hankkeiden, kauppasopimusten ja muiden kansainvälisten välineiden sekä unionin toteuttamien toimien vaikuttavuuden unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamisessa;

d) talouden toimijoille aiheutuvat taloudelliset kustannukset ja hallinnollisen rasitteen.

5. Komissio tekee vaikutusten ennakkoarvioinnin, jotta se voi päättää delegoidun säädöksen antamisesta 1 kohdan nojalla. Kyseisen arvioinnin on täytettävä seuraavat vaatimukset:

a) se perustuu muun muassa seuraavien tahojen kuulemiseen:

   i) kaikki asianomaiset sidosryhmät, kuten teollisuus, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään teollisuus, pk-yritykset ja tarvittaessa käsiteollisuus, työmarkkinaosapuolet, kauppiaat, vähittäiskauppiaat, maahantuojat, ihmisten terveyttä ja ympäristönsuojelua edistävät järjestöt, kuluttajajärjestöt ja tiedeyhteisö;

   ii) kolmannet maat taikka merentakaiset maat tai alueet, joiden unionin kanssa käymään kauppaan tämä velvoite voi vaikuttaa merkittävästi;

   iii) toimikunta;

   iv) unionin virastot, joilla on toimivaltaa ympäristönsuojelun alalla, tapauksen mukaan;

b) siinä varmistetaan, että tällaisia toimenpiteitä ei ole valmisteltu, hyväksytty tai sovellettu siten, että niiden avulla tai vaikutuksesta luodaan tarpeettomia esteitä kansainväliselle kaupalle, eivätkä ne rajoita kauppaa enemmän kuin on tarpeen unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi, kun otetaan huomioon kolmansien maiden toimittajien kyky noudattaa tällaista ilmoitusta siten, että tällä ei ole suhteetonta vaikutusta yhteenlaskettuihin kauppavirtoihin ja kriittisten raaka-aineiden kustannuksiin;

c) siinä arvioidaan, onko samankaltaisilla unionin oikeuden mukaisilla velvoitteilla saavutettu aiotut vaikutukset ja onko niillä edistetty merkittävästi unionin ympäristötavoitteiden saavuttamista;

d) siinä arvioidaan, edistäisikö toimenpide unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamista vaikuttamatta suhteettomasti unionin tuotannonalan kykyyn hankkia asianomaista kriittistä raaka-ainetta.

6. Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa markkinoille sellaisia kriittisiä raaka-aineita, myös jalostettuja ja kierrätettyjä raaka-aineita, joiden osalta komissio on hyväksynyt 1 kohdan nojalla laskenta- ja todentamissäännöt, on asetettava saataville ympäristöjalanjälki-ilmoitus.

Ensimmäisessä alakohdassa säädettyä vaatimusta sovelletaan kuhunkin markkinoille saatettuun yksittäiseen kriittisen raaka-aineen tyyppiin, eikä sitä sovelleta väli- tai lopputuotteisiin sisältyviin kriittisiin raaka-aineisiin.

7. Edellä 6 kohdassa tarkoitettuun ympäristöjalanjälki-ilmoitukseen on sisällytettävä seuraavat tiedot:

a) vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimi, rekisteröity toiminimi tai rekisteröity tavaramerkki ja postiosoite sekä sähköiset viestintävälineet, joilla tällaisiin henkilöihin voidaan ottaa yhteys;

b) tiedot kriittisen raaka-aineen tyypistä, jota ilmoitus koskee;

c) tapauksen mukaan tiedot maasta ja alueesta, jossa kriittinen raaka-aine louhittiin, käsiteltiin, jalostettiin ja kierrätettiin;

d) kriittisen raaka-aineen ympäristöjalanjälki laskettuna 1 kohdan nojalla hyväksyttyjen sovellettavien todentamis- ja laskentasääntöjen mukaisesti;

e) jäljempänä olevan 8 kohdan nojalla annetun sovellettavan delegoidun säädöksen mukaisesti määritetty ympäristöjalanjälkiluokka, johon kriittinen raaka-aine kuuluu;

f) verkkolinkki, jonka kautta pääsee tutustumaan ympäristöjalanjälki-ilmoituksen tuloksia tukevan tutkimuksen julkiseen versioon.

8. Komissio antaa 38 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tätä asetusta vahvistamalla kohtuullisessa ajassa ympäristöjalanjälkiluokat kriittisille raaka-aineille, joiden laskenta- ja todentamissäännöt on hyväksytty tämän artiklan 1 kohdan nojalla liitteen V mukaisesti.

9. Vahvistaessaan kriittisiä raaka-aineita sisältävien väli- ja lopputuotteiden ympäristöjalanjälkeä koskevia laskentasääntöjä komissio edellyttää mahdollisuuksien mukaan tässä artiklassa tarkoitettujen ympäristöjalanjäljen laskentasääntöjen käyttöä.

10. Ympäristöjalanjälki-ilmoitus on asetettava saataville vapaasti käytettävissä olevalla verkkosivustolla ja sen on oltava helposti ymmärrettävä.

Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan tämän artiklan 6 kohdassa tarkoitetun ympäristöjalanjälki-ilmoituksen muoto. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

11. Luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden, jotka saattavat markkinoille kriittisiä raaka-aineita, on tarjotessaan kriittisiä raaka-aineita myyntiin, myös etämyynnissä, tai esitellessään niitä liiketoiminnan yhteydessä varmistettava, että niiden asiakkailla on mahdollisuus tutustua ympäristöjalanjälki-ilmoitukseen ennen kuin myyntisopimus sitoo asiakkaita.

Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, jotka saattavat markkinoille kriittisiä raaka-aineita, eivät saa antaa tai esittää merkintöjä, merkkejä, symboleja tai tekstejä, jotka ovat omiaan johtamaan harhaan tai hämmentämään asiakkaita ympäristöjalanjälki-ilmoitukseen sisältyvien tietojen osalta.

3 JAKSO

Vapaa liikkuvuus, vaatimustenmukaisuus ja markkinavalvonta

32 artikla

Vapaa liikkuvuus

1. Jäsenvaltiot eivät saa kieltää, rajoittaa tai estää kestomagneetteja sisältävien tuotteiden tai tämän asetuksen mukaisten kriittisten raaka-aineiden asettamista saataville markkinoilla tai käyttöön ottamista syistä, jotka liittyvät kestomagneettien kierrätystä tai niiden kierrätettyä sisältöä koskeviin tietoihin, tai syistä, jotka liittyvät tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjälkeä koskeviin tietoihin.

2. Jäsenvaltiot eivät saa estää messuilla, näyttelyissä, esittelytilaisuuksissa tai vastaavissa tilaisuuksissa tapahtuvaa sellaisten kestomagneetteja sisältävien tuotteiden tai kriittisten raaka-aineiden esittelyä, jotka eivät ole tämän asetuksen mukaisia, sillä edellytyksellä, että näkyvällä merkinnällä selvästi ilmoitetaan, että kyseiset tuotteet tai kriittiset raaka-aineet eivät ole tämän asetuksen mukaisia ja että niitä ei voida asettaa saataville markkinoilla ennen kuin ne on saatettu tämän asetuksen vaatimusten mukaisiksi.

33 artikla

Vaatimustenmukaisuus ja markkinavalvonta

1. Vastuussa olevien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden on ennen 28 tai 29 artiklan soveltamisalaan kuuluvan tuotteen saattamista markkinoille varmistettava, että sovellettava vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely on suoritettu ja että vaaditut tekniset asiakirjat on laadittu. Jos vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyllä on osoitettu, että tuote on sovellettavien vaatimusten mukainen, vastuussa olevien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden on varmistettava, että EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus on laadittu ja CE-merkintä on kiinnitetty tuotteeseen.

2. Tämän asetuksen 28 artiklassa säädettyjen vaatimusten soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely on direktiivin 2009/125/EY liitteessä IV vahvistettu menettely, paitsi jos kyseiset tuotteet kuuluvat myös tämän asetuksen 29 artiklassa säädettyjen vaatimusten soveltamisalaan, jolloin vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely on tämän asetuksen 29 artiklan 2 kohdan nojalla hyväksytyissä laskenta- ja todentamissäännöissä vahvistettu menettely.

3. Tätä artiklaa ei sovelleta tuotteisiin, jotka kuuluvat asetuksen (EU) 2018/858 tai (EU) N:o 168/2013 mukaisen tyyppihyväksynnän piiriin.

34 artikla

Täytäntöönpano ja yhteensovittaminen unionin yhdenmukaistamislainsäädännön kanssa

Siirretään komissiolle valta antaa 38 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä 28, 29, 31 ja 33 artiklan täydentämiseksi, jotta voidaan

a) vahvistaa 28 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen tietovälineen ja yksilöllisen tuotetunnisteen teknistä suunnittelua ja toimintaa koskevat vaatimukset;

b) viitata teknisiin standardeihin, joita käytetään 28 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitetun tietovälineen ja yksilöllisen tuotetunnisteen osalta;

c) vahvistaa säännöt 28 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun yksilöllisen tuotetunnisteen sisällyttämiseksi markkinavalvonnan ja tullivalvonnan kannalta merkityksellisiin rekistereihin;

d) vahvistaa 28 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitetun tietovälineen ja yksilöllisen tuotetunnisteen tullivalvontaan liittyvät vaatimukset;

e) vahvistaa menettelyt sellaisten tuotteiden käsittelemiseksi, jotka aiheuttavat riskin kansallisella tasolla tai joihin liittyy muodollisia vaatimustenvastaisuuksia, sekä niihin liittyvät suojamenettelyt, joita sovelletaan, jos toteutettujen markkinavalvontatoimenpiteiden johdosta esitetään vastalauseita;

f) vahvistaa EU-vaatimustenmukaisuusvakuutukseen liittyvät vaatimukset sekä CE-merkinnän kiinnittämistä koskevat yleiset periaatteet, säännöt ja edellytykset.

Kyseisissä delegoiduissa säädöksissä on viitattava muuhun unionin yhdenmukaistamislainsäädäntöön, erityisesti direktiiviin 2009/125/EY, tai varmistettava yhteensovittamisen sen kanssa ja otettava huomioon tarve rajoittaa hallinnollista rasitetta samalla, kun varmistetaan tämän asetuksen 28, 29 ja 31 artiklan tehokas täytäntöönpano.

6 LUKU

HALLINNOINTI

35 artikla

Euroopan kriittisiä raaka-aineita käsittelevä toimikunta

1. Perustetaan Euroopan kriittisiä raaka-aineita käsittelevä toimikunta, jäljempänä ”toimikunta”.

2. Toimikunta antaa neuvoja komissiolle ja suorittaa tässä asetuksessa säädetyt tehtävät.

36 artikla

Toimikunnan kokoonpano ja toiminta

1. Toimikunta koostuu kaikkien jäsenvaltioiden ja komission edustajista. Sen puheenjohtajana toimii komission edustaja, jäljempänä ”puheenjohtaja”.

2. Kunkin jäsenvaltion on nimitettävä korkean tason edustaja toimikuntaan. Jäsenvaltio voi nimittää eri edustajia toimikunnan eri tehtäviin, jos se on kyseisen tehtävän ja asiantuntemuksen kannalta tarkoituksenmukaista. Kullakin toimikuntaan nimitetyllä edustajalla on varajäsen. Vain jäsenvaltioilla on äänioikeus. Kullakin jäsenvaltiolla on vain yksi ääni edustajien lukumäärästä riippumatta.

Puheenjohtaja kutsuu Euroopan parlamentin edustajia osallistumaan tarkkailijoina toimikunnan kokouksiin, myös 8 kohdassa tarkoitettujen pysyvien tai väliaikaisten alaryhmien kokouksiin.

3. Puheenjohtaja voi tarvittaessa kutsua teollisuuden, erityisesti pk-yritysten, kansalaisyhteiskunnan, tiedeyhteisön, ammattiliittojen, paikallis- tai alueviranomaisten, kolmansien maiden, merentakaisten maiden ja alueiden sekä Euroopan puolustusviraston, Euroopan kemikaaliviraston, Euroopan ympäristökeskuksen ja Euroopan ulkosuhdehallinnon edustajia osallistumaan toimikunnan tai sen 8 kohdassa tarkoitettujen pysyvien tai väliaikaisten alaryhmien kokouksiin tarkkailijoina tai antamaan kirjallisia kannanottoja. Tarkkailijat eivät saa osallistua toimikunnan ja sen alaryhmien neuvojen laatimiseen.

4. Toimikunta vahvistaa ensimmäisessä kokouksessaan työjärjestyksensä jäsentensä yksinkertaisella enemmistöllä komission ehdotuksesta.

5. Toimikunta kokoontuu säännöllisin väliajoin, jotta se voi hoitaa tässä asetuksessa säädetyt tehtävänsä tehokkaasti. Toimikunta kokoontuu tarvittaessa komission perustellusta pyynnöstä tai jäsenvaltion perustellusta pyynnöstä, jossa mainitaan sen alueella toteutettavaan strategiseen hankkeeseen liittyvä erityinen etu, jonka vuoksi on perusteltua pitää ylimääräinen kokous.

Toimikunnan on kokoonnuttava vähintään seuraavasti:

a) kolmen kuukauden välein strategisia hankkeita koskevien hakemusten arvioimiseksi 3 luvun 2 jakson mukaisesti;

b) kuuden kuukauden välein 4 luvun mukaisen seurannan kehittämiseksi;

c) kerran vuodessa keskustellakseen 3 luvun 5 jaksossa vahvistettujen, etsintään liittyvien jäsenvaltioiden velvoitteiden täytäntöönpanon edistymisestä, myös strategisten tai kriittisten raaka-aineiden luetteloiden ajan tasalle saattamisten perusteella.

6. Komissio koordinoi toimikunnan työtä teknistä ja logistista tukea tarjoavan toimeenpanevan sihteeristön avulla.

7. Toimikunnalla on seuraavat tehtävät:

a) keskustella säännöllisesti 9 artiklan täytäntöönpanosta ja jakaa parhaita käytäntöjä kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden lupamenettelyn nopeuttamiseksi ja yleisön niitä koskevan osallistumisen ja kuulemisen parantamiseksi;

b) ehdottaa tarvittaessa komissiolle 9 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanoa koskevia suuntaviivoja, jotka keskitettyjen yhteyspisteiden on otettava huomioon;

c) keskustella säännöllisesti strategisten hankkeiden täytäntöönpanosta ja tarvittaessa toimenpiteistä, joita hankkeen toteuttaja tai jäsenvaltio, jonka aluetta strateginen hanke koskee, voisi toteuttaa helpottaakseen edelleen kyseisten strategisten hankkeiden toteuttamista 15 artiklan nojalla;

d) tarjota komissiolle 25 artiklassa tarkoitetun yhteishankintajärjestelmän rakenteen arviointiin liittyviä neuvoja;

e) helpottaa jäsenvaltioiden välistä parhaiden käytäntöjen vaihtoa, jotta parannetaan niiden 26 artiklan mukaisia kansallisia ohjelmia.

8. Toimikunta voi perustaa pysyviä tai väliaikaisia alaryhmiä tiettyjä kysymyksiä ja tehtäviä varten.

Toimikunta perustaa vähintään seuraavat pysyvät alaryhmät:

a) alaryhmä, joka keskustelee strategisten hankkeiden rahoituksesta ja koordinoi sitä 16 artiklan mukaisesti ja johon on määrä kutsua tarkkailijoiksi kansallisten kehityspankkien ja -laitosten, vientitakuulaitosten, Euroopan kehitysrahoituslaitosten, Euroopan investointipankkiryhmän, muiden kansainvälisten rahoituslaitosten, mukaan lukien Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki, ja tarvittaessa yksityisten rahoituslaitosten edustajia;

b) alaryhmä, joka keskustelee ja vaihtaa näkemyksiä toimenpiteistä, joilla lisätään yleistä tietämystä kriittisten raaka-aineiden toimitusketjusta, sekä jakaa parhaita käytäntöjä, jotka koskevat yleisön ja sidosryhmien osallistumista kriittisiä raaka-aineita koskeviin hankkeisiin, ja johon on määrä kutsua säännöllisesti tarkkailijoiksi kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden edustajia;

c) alaryhmä, jossa kootaan yhteen kansalliset tai tarvittaessa alueelliset geologiset laitokset tai kartoitukset tai, jos tällaista laitosta tai kartoitusta ei ole, yleisestä etsinnästä vastaavat asianomaiset kansalliset viranomaiset, jotta voidaan edistää 19 artiklan nojalla laadittujen kansallisten etsintäohjelmien koordinointia;

d) alaryhmä, joka keskustelee ja vaihtaa näkemyksiä toimenpiteistä kiertotalouden, resurssitehokkuuden ja kriittisten raaka-aineiden korvaamisen edistämiseksi;

e) alaryhmä, jossa kootaan yhteen kriittisiä raaka-aineita käsittelevät kansalliset hankinta- ja tiedotusvirastot tai, jos tällaista virastoa ei ole, kyseisestä asiasta vastaavat asianomaiset kansalliset viranomaiset, jotta voidaan edistää komission 20 artiklan nojalla toteuttamia seurantaa ja stressitestejä;

f) alaryhmä, jossa kootaan yhteen kansalliset hätävirastot ja strategisista varastoista vastaavat kansalliset viranomaiset tai, jos tällaista virastoa ja viranomaista ei ole, kyseisestä asiasta vastaavat asianomaiset kansalliset viranomaiset, jotta voidaan edistää 23 artiklassa säädettyä strategisten varastojen koordinointia.

Tehtäviään hoitaessaan toimikunta varmistaa tarvittaessa koordinoinnin, yhteistyön ja tietojenvaihdon asiaankuuluvien unionin oikeuden nojalla perustettujen kriisinhallinta- ja kriisivalmiusrakenteiden kanssa.

9. Toimikunta toteuttaa tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen luottamuksellisten ja kaupallisesti arkaluonteisten tietojen turvallisen käsittelyn 46 artiklan mukaisesti.

10. Toimikunnan on pyrittävä kaikin tavoin tekemään päätökset yksimielisesti.

37 artikla

Kansainvälinen yhteistyö ja strategiset kumppanuudet

1. Toimikunta keskustelee säännöllisesti seuraavista kysymyksistä:

a) missä määrin unionin solmimilla strategisilla kumppanuuksilla edistetään

i) unionin toimitusvarmuuden parantamista, mukaan lukien 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa asetetut vertailuarvot;

ii) yhteistyön parantamista kriittisten raaka-aineiden arvoketjussa unionin ja kumppanimaiden välillä, mukaan lukien valmiuksien kehittämistä ja teknologian siirtoa koskevat ohjelmat, joilla edistetään kiertotaloutta ja kriittisten raaka-aineiden vastuullista kierrättämistä tuottajamaissa;

iii) kumppanimaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä, muun muassa edistämällä kestäviä ja kiertotalouden mukaisia käytäntöjä, kunnollisia työoloja sekä ihmisoikeuksien kunnioittamista niiden raaka-aineiden arvoketjuissa;

b) johdonmukaisuus ja mahdolliset synergiaedut jäsenvaltioiden asianomaisten kolmansien maiden kanssa tekemän kahdenvälisen yhteistyön ja unionin strategisten kumppanuuksien puitteissa toteuttamien toimien välillä;

c) mitkä kolmannet maat voitaisiin asettaa etusijalle strategisten kumppanuuksien solmimisessa ottaen huomioon seuraavat kriteerit:

i) mahdollinen vaikutus toimitusvarmuuteen ja toimitusten häiriönsietokykyyn, kun otetaan huomioon kriittisiin raaka-aineisiin liittyvä kolmannen maan mahdollinen varanto-, louhinta-, jalostus- ja kierrätyskapasiteetti;

ii) voisiko unionin ja kolmannen maan yhteistyö parantaa kolmannen maan valmiuksia varmistaa kielteisten ympäristövaikutusten seuranta, ehkäiseminen ja minimointi kolmannen maan sääntelykehyksen ja sen täytäntöönpanon kautta, sosiaalisesti vastuullisten käytäntöjen soveltaminen, mukaan lukien ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien kunnioittaminen etenkin pakkotyön ja lapsityön osalta, merkityksellinen yhteistyö paikallisyhteisöjen, myös alkuperäiskansojen, kanssa, avointen ja vastuullisten liiketoimintakäytäntöjen soveltaminen, julkishallinnon moitteettomaan toimintaan kohdistuvien haittavaikutusten ehkäiseminen ja oikeusvaltioperiaate;

iii) onko unionin ja kolmannen maan välillä jo tehty yhteistyösopimuksia ja onko kehittyvillä markkinoilla ja kehittyvissä talouksissa mahdollista käynnistää Global Gateway -investointihankkeita muun muassa strategisiin hankkeisiin tehtävien investointien helpottamiseksi;

iv) kehittyvien markkinoiden ja kehittyvien talouksien osalta se, voisiko kumppanuus tuottaa paikallista lisäarvoa, tuotantoketjun loppupään toiminta mukaan lukien, ja hyödyttäisikö se sekä unionia että kumppanimaata unionia ja miten se tämän voisi tehdä;

d) neuvoo komissiota siitä, miten voidaan varmistaa, että tämän kohdan yhteydessä tarkoitetut strategiset kumppanuudet ovat johdonmukaisia kehittyvien markkinoiden ja kehittyvien talouksien kanssa harjoitettavan unionin toimintapolitiikan kanssa.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaiset toimikunnan keskustelut eivät rajoita perussopimusten mukaisia neuvoston oikeuksia.

3. Jäsenvaltiot

a) ilmoittavat komissiolle kahdenvälisestä yhteistyöstään asianomaisten kolmansien maiden kanssa, kun sen alaan sisältyy kriittisten raaka-aineiden arvoketju;

b) voivat tukea komissiota strategisissa kumppanuuksissa vahvistettujen yhteistyötoimenpiteiden täytäntöönpanossa raaka-aineiden arvoketjussa.

4. Komissio ilmoittaa kerran vuodessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimikunnan 1 kohdan nojalla käymien keskustelujen sisällöstä ja tuloksista.

7 LUKU

SÄÄDÖSVALLAN SIIRTÄMINEN JA KOMITEAMENETTELY

38 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 24 päivästä kesäkuuta 2024 kahdeksan vuoden ajaksi 3 artiklan 2 kohdassa, 4 artiklan 2 kohdassa, 5 artiklan 3 kohdassa, 6 artiklan 2 kohdassa, 28 artiklan 12 kohdassa, 29 artiklan 2 ja 3 kohdassa, 31 artiklan 1 ja 8 kohdassa ja 34 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän kahdeksan vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 3 artiklan 2 kohdassa, 4 artiklan 2 kohdassa, 5 artiklan 3 kohdassa, 6 artiklan 2 kohdassa, 28 artiklan 12 kohdassa, 29 artiklan 2 ja 3 kohdassa, 31 artiklan 1 ja 8 kohdassa ja 34 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevan 3 artiklan 2 kohdan, 4 artiklan 2 kohdan, 5 artiklan 3 kohdan, 6 artiklan 2 kohdan, 28 artiklan 12 kohdan, 29 artiklan 2 tai 3 kohdan, 31 artiklan 1 tai 8 kohdan tai 34 artiklan 1 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa voidaan jatkaa kahdella kuukaudella.

39 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

8 LUKU

MUUTOKSET

40 artikla

Asetuksen (EU) N:o 168/2013 muuttaminen

Lisätään asetuksen (EU) N:o 168/2013 liitteessä II olevan C1 jakson taulukkoon kohta seuraavasti:

”15 a	18	kestomagneetin kiertotaloutta koskevat vaatimukset	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1252 (*)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1252, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).”.

41 artikla

Asetuksen (EU) 2018/858 muuttaminen

Lisätään asetuksen (EU) 2018/858 liitteessä II olevan I osan taulukossa olevaan G jaksoon ”Ympäristöominaisuudet ja päästöt” kohta seuraavasti:

”G 15	Kestomagneetin kiertotaloutta koskevat vaatimukset	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1252 (*)	X	X	X	X	X	X					X	X

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1252, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).”.

42 artikla

Asetuksen (EU) 2018/1724 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2018/1724 seuraavasti:

1) lisätään liitteeseen I rivi seuraavasti:

”AJ. Kriittisiä raaka-aineita koskevat hankkeet	1. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1252 9 artiklan 1 kohdan nojalla perustetut tai nimetyt keskitetyt asiointipisteet (*) 2. lupamenettelyä koskevat tiedot

	3. rahoitus- ja sijoituspalveluja koskevat tiedot 4. tiedot rahoitusmahdollisuuksista unionin tai jäsenvaltioiden tasolla 5. tiedot yritysten tukipalveluista, mukaan lukien muun muassa yritysveroilmoitus, paikallinen verolainsäädäntö tai työlainsäädäntö

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1252, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).";

2) lisätään liitteeseen II rivi seuraavasti:

"Kriittisiä raaka-aineita koskevat hankkeet	Kaikkiin kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden rakentamista ja toteuttamista koskeviin asiaankuuluviin lupiin, mukaan lukien rakennus-, kemikaali- ja liitäntäluvat sekä tarvittaessa ympäristöarvioinnit ja -luvat, liittyvä menettely, joka kattaa kaikki hakemukset ja menettelyt hakemuksen täydellisyyden tunnustamisesta siihen asti, kun asetuksen (EU) 2024/1252. 9 artiklan mukainen asianomainen keskitetty asiointipiste antaa tiedoksi menettelyn tulosta koskevan kattavan päätöksen.	Kaikki menettelyihin kuuluvat tuotokset hakemuksen täydellisyyden tunnustamisesta siihen asti, kun asetuksen (EU) 2024/1252 9 artiklan mukainen asianomainen keskitetty asiointipiste antaa tiedoksi menettelyn tulosta koskevan kattavan päätöksen.";

3) lisätään liitteeseen III kohta seuraavasti:

"9) Asetuksen (EU) 2024/1252 9 artiklan mukainen asianomainen keskitetty asiointipiste.".

43 artikla

Asetuksen (EU) 2019/1020 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2019/1020 seuraavasti:

1) korvataan 4 artiklan 5 kohta seuraavasti:

”5. Tätä artiklaa sovelletaan ainoastaan tuotteisiin, jotka kuuluvat asetusten (EU) N:o 305/2011 ([1])*, (EU) 2016/425 ([2])*, (EU) 2016/426 ([3])* ja (EU) 2024/1252 ([4])* ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/14/EY ([5])*, 2006/42/EY ([6])*, 2009/48/EY ([7])*, 2009/125/EY ([8])*, 2011/65/EU ([9])*, 2013/29/EU ([10])*, 2013/53/EU ([11])*, 2014/29/EU ([12])*, 2014/30/EU ([13])*, 2014/31/EU ([14])*, 2014/32/EU ([15])*, 2014/34/EU ([16])*, 2014/35/EU ([17])*, 2014/53/EU ([18])* ja 2014/68/EU ([19])* soveltamisalaan.

([1])* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 305/2011, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2011, rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta (EUVL L 88, 4.4.2011, s. 5).

([2])* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/425, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta (EUVL L 81, 31.3.2016, s. 51).

([3])* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/426, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista ja direktiivin 2009/142/EY kumoamisesta (EUVL L 81, 31.3.2016, s. 99).

([4])* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1252, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

([5])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/14/EY, annettu 8 päivänä toukokuuta 2000, ulkona käytettävien laitteiden melupäästöjä ympäristöön koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 162, 3.7.2000, s. 1).

([6])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/42/EY, annettu 17 päivänä toukokuuta 2006, koneista ja direktiivin 95/16/EY muuttamisesta (EUVL L 157, 9.6.2006, s. 24).

([7])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/48/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009, lelujen turvallisuudesta (EUVL L 170, 30.6.2009, s. 1).

([8])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/125/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista (EUVL L 285, 31.10.2009, s. 10).

([9])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/65/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, tiettyjen vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 88).

([10])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/29/EU, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, pyroteknisten tuotteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 178, 28.6.2013, s. 27).

([11])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/53/EU, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, huviveneistä ja vesiskoottereista sekä direktiivin 94/25/EY kumoamisesta (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 90).

([12])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/29/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, yksinkertaisten painesäiliöiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 45).

([13])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/30/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 79).

([14])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/31/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, muiden kuin automaattisten vaakojen asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 107).

([15])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/32/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, mittauslaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 149).

([16])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/34/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäviksi tarkoitettuja laitteita ja suojajärjestelmiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 309).

([17])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/35/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, tietyllä jännitealueella toimivien sähkölaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 357).

([18])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/53/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 1999/5/EY kumoamisesta (EUVL L 153, 22.5.2014, s. 62).

([19])* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/68/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, painelaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 189, 27.6.2014, s. 164).”;

2) lisätään liitteeseen I kohta seuraavasti:

”71. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1252, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj), siltä osin kuin se koskee kyseisen asetuksen 28, 29 tai 31 artiklassa säädettyjä vaatimuksia.”.

9 LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

44 artikla

Edistymisen seuranta

1. Komissio esittää viimeistään 24 päivänä marraskuuta 2026 kertomuksen, joka sisältää suuntaa-antavat ennusteet kunkin kriittisen raaka-aineen vuotuisesta kulutuksesta vuosina 2030, 2040 ja 2050, mukaan lukien pienen kulutuksen mukainen ennuste, suuren kulutuksen mukainen ennuste ja viite-ennuste, sekä louhintaa ja jalostusta koskevat ohjeelliset vertailuarvot kutakin strategista raaka-ainetta varten 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa vuodeksi 2030 asetettujen vertailuarvojen saavuttamiseksi.

2. Komissio seuraa toimikunnan neuvot huomioon ottaen edistymistä 5 artiklan 1 kohdassa asetettujen vertailuarvojen saavuttamisessa sekä 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa kriittisten raaka-aineiden kulutuksen odotetun kasvun hillitsemisessä unionissa ja julkaisee viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2027 ja sen jälkeen vähintään joka kolmas vuosi kertomuksen, jossa esitetään yksityiskohtaisesti unionin edistyminen näiden vertailuarvojen saavuttamisessa ja kulutuksen kasvun hillitsemisessä.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettuun kertomukseen on sisällyttävä

a) määrällisiä tietoja siitä, missä määrin unioni on edistynyt 5 artiklassa tarkoitettujen vertailuarvojen saavuttamisessa ja mainitussa artiklassa tarkoitetussa kulutuksen kasvun hillitsemisessä;

b) luettelo unionin ja kolmansien maiden välillä solmituista raaka-aineita kokevista strategisista kumppanuuksista; ja

c) arvio strategisten kumppanuuksien vaikutuksesta 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa asetetun vertailuarvon saavuttamiseen.

Tämän artiklan soveltamiseksi talouden toimijoita ei vaadita toimittamaan 21 artiklan nojalla toimitettujen tietojen lisäksi muita tietoja.

4. Tämän asetuksen johdonmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi komissio seuraa sen täytäntöönpanemiseksi toteuttamiensa toimien johdonmukaisuutta unionin muun lainsäädännön kanssa. Lisäksi komissio julkaisee viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2025 kertomuksen tämän asetuksen ja muun unionin lainsäädännön välisestä johdonmukaisuudesta.

5. Jos komissio 1 kohdassa tarkoitetun kertomuksen perusteella katsoo, että unioni ei todennäköisesti saavuta 5 artiklan tavoitteita, se arvioi, olisiko mahdollista ja oikeasuhteista ehdottaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että nämä tavoitteet saavutetaan.

6. Komissio pyytää eurooppalaisia standardointiorganisaatioita laatimaan eurooppalaisia standardeja tai eurooppalaisia standardointituotteita tämän asetuksen tavoitteiden tukemiseksi.

45 artikla

Jäsenvaltioiden raportointi

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2026 ja sen jälkeen vuosittain raportti, joka sisältää 19 artiklan 5 kohdassa, 21 artiklan 1 ja 2 kohdassa, 22 artiklan 1 kohdassa, 23 artiklan 5 kohdassa ja 26 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Talouden toimijoita ei vaadita toimittamaan ensimmäisessä alakohdassa lueteltujen säännösten puitteissa toimitettujen tietojen lisäksi muita tietoja.

2. Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan malli tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja raportteja varten. Mallissa voidaan ilmoittaa, miten tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on ilmaistava. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin raportteihin sisältyviin tietoihin sovelletaan 46 artiklaa.

46 artikla

Luottamuksellisten tietojen käsittely

1. Tämän asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä saatuja tietoja saa käyttää ainoastaan tämän asetuksen mukaisiin tarkoituksiin, ja tällaiset tiedot on suojattu asiaa koskevalla unionin ja kansallisella lainsäädännöllä.

2. Jäsenvaltiot ja komissio varmistavat, että tämän asetuksen soveltamiseksi saadut ja käsitellyt liikesalaisuudet ja muut arkaluonteiset, luottamukselliset ja turvallisuusluokitellut tiedot, mukaan lukien suositukset ja toteutettavat toimenpiteet, suojataan unionin ja asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

3. Komissio ja jäsenvaltiot varmistavat, ettei tämän asetuksen nojalla annettujen tai vaihdettujen turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuusluokkaa alenneta tai poisteta ilman tietojen luovuttajan asiaa koskevan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaista kirjallista ennakkosuostumusta.

4. Jos jäsenvaltio katsoo, että aggregoitujen tietojen luovuttaminen 22 artiklan nojalla todennäköisesti vaarantaa sen kansalliseen turvallisuuteen liittyvän edun, se voi perustellulla ilmoituksella vastustaa sitä, että komissio luovuttaa kyseiset tiedot.

5. Komissio ja kansalliset viranomaiset, niiden virkamiehet, työntekijät ja muut näiden viranomaisten valvonnassa työskentelevät henkilöt varmistavat tehtäviensä ja toimintansa yhteydessä saamiensa tietojen luottamuksellisuuden asiaa koskevan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tämä velvoite koskee myös kaikkia jäsenvaltioiden edustajia, tarkkailijoita, asiantuntijoita ja muita henkilöitä, jotka osallistuvat 36 artiklan nojalla toimikunnan kokouksiin.

6. Komissio säätää standardoiduista ja turvallisista keinoista tämän asetuksen nojalla saatujen tietojen kokoamista, käsittelyä ja säilyttämistä varten.

7. Tämän asetuksen mukaisia tietojen jakamista koskevia velvoitteita ei sovelleta tietoihin, jotka koskevat jäsenvaltioiden keskeisiä turvallisuuteen tai puolustukseen liittyviä etuja.

47 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä marraskuuta 2026 säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava nämä säännökset ja toimenpiteet komissiolle viipymättä, ja jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikki niitä koskevat myöhemmät muutokset viipymättä.

48 artikla

Arviointi

1. Komissio arvioi tätä asetusta suhteessa sen tavoitteisiin ja esittää siitä kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2028.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetussa kertomuksessa on arvioitava vähintään seuraavat:

a) onko aiheellista vahvistaa ympäristöjalanjäljen enimmäisrajat kriittisille raaka-aineille, joiden osalta on hyväksytty laskenta- ja todentamissäännöt, ja onko kriittisten raaka-aineiden toimitusketjujen vahvistamista tarvetta jatkaa vuoden 2030 jälkeen;

b) onko aiheellista vahvistaa vertailuarvot vuosiksi 2040 ja 2050 aggregoidulla tasolla ja kunkin strategisen raaka-aineen osalta;

c) unionin ympäristölainsäädännön ja tämän asetuksen välinen johdonmukaisuus erityisesti strategisten hankkeiden etusijan osalta;

d) asiaankuuluvien jätevirtojen jätemääriä ja niiden sisältämiä strategisia raaka-aineita koskevien tietojen saatavuus;

e) edellä olevan 25 artiklan nojalla perustetun yhteishankintajärjestelmän vaikutus kilpailuun sisämarkkinoilla;

f) onko aiheellista ottaa käyttöön lisätoimenpiteitä jätteiden keräyksen, lajittelun ja käsittelyn lisäämiseksi erityisesti metalliromun osalta, rautaromu mukaan luettuna.

3. Komissio esittää 1 kohdassa tarkoitetun kertomuksen pohjalta tarvittaessa asiaa koskevia lainsäädäntöehdotuksia.

49 artikla

Voimaantulo

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

2. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, 40 ja 41 artiklaa sovelletaan 24 päivänä toukokuuta 2028.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 11 päivänä huhtikuuta 2024.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puheenjohtaja	*Puheenjohtaja*
R. METSOLA	H. LAHBIB

LIITE I

Strategiset raaka-aineet

1 jakso

Strategisten raaka-aineiden luettelo

Seuraavia raaka-aineita pidetään strategisina:

a) bauksiitti/alumiinioksidi/alumiini

b) vismutti

c) boori – metallurginen laatu

d) koboltti

e) kupari

f) gallium

g) germanium

h) litium – akkulaatu

i) magnesiummetalli

j) mangaani – akkulaatu

k) grafiitti – akkulaatu

l) nikkeli – akkulaatu

m) platinaryhmän metallit

n) magneettien harvinaiset maametallit (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm ja Ce)

o) piimetalli

p) titaanimetalli

q) volframi

2 jakso

Menetelmä strategisten raaka-aineiden valitsemiseksi

1. Strateginen merkitys määritetään sen perusteella, millainen merkitys raaka-aineella on vihreän ja digitaalisen siirtymän sekä puolustus-, ilmailu- ja avaruussovellusten kannalta, seuraavien perusteiden mukaisesti:

   a) sellaisten strategisten teknologioiden määrä, joissa käytetään raaka-ainetta tuotantopanoksena;

   b) asiaankuuluvien strategisten teknologioiden valmistukseen tarvittavan raaka-aineen määrä;

   c) asiaankuuluvien strategisten teknologioiden odotettu maailmanlaajuinen kysyntä.

2. Ennustettu kysynnän kasvu ($D_{F/C,\tau}$) lasketaan seuraavasti:

$$D_{F/C,\tau} = \frac{DF_{\tau}}{GS_{\tau_0}}$$

jossa

DF_{τ} on raaka-aineen maailmanlaajuista vuotuista kysyntää vuonna τ koskeva ennuste;

$GS_{\tau o}$ on raaka-aineen maailmanlaajuinen vuosituotanto viitejaksolla, τ_0.

3. Tuotannon lisäämisen vaikeus määritetään ottaen huomioon vähintään seuraavat seikat:

   a) raaka-aineen nykyisen maailmanlaajuisen vuosituotannon laajuus;

   b) raaka-aineen varanto-tuotantosuhde, joka perustuu taloudellisesti louhittavissa olevien geologisten luonnonvarojen tiedossa oleviin varantoihin ja nykyiseen maailmanlaajuiseen vuosituotantoon;

   c) toimituskapasiteettia lisäävien uusien hankkeiden toteutumisajat, kun saatavilla on luotettavaa tietoa.

LIITE II

Kriittiset raaka-aineet

1 jakso

Kriittisten raaka-aineiden luettelo

Seuraavia raaka-aineita pidetään kriittisinä:

a) antimoni

b) arseeni

c) bauksiitti/alumiinioksidi/alumiini

d) baryytti

e) beryllium

f) vismutti

g) boori

h) koboltti

i) koksihiili

j) kupari

k) maasälpä

l) fluorisälpä

m) gallium

n) germanium

o) hafnium

p) helium

q) raskaat harvinaiset maametallit

r) kevyet harvinaiset maametallit

s) litium

t) magnesium

u) mangaani

v) grafiitti

w) nikkeli – akkulaatu

x) niobium

y) raakafosfaatti

z) fosfori

aa) platinaryhmän metallit

ab) skandium

ac) piimetalli

ad) strontium

ae) tantaali

af) titaanimetalli

ag) volframi

ah) vanadiini

2 jakso

Taloudellisen merkityksen ja toimitusvarmuuteen liittyvän riskin laskeminen

1. Arvioidun raaka-aineen taloudellinen merkitys (*EI*) lasketaan seuraavasti:

$$\boldsymbol{EI = \sum_{s} (A_s * Q_s) * SI_{EI}}$$

jossa

s tarkoittaa NACE-luokituksen kaksinumerotason mukaisia talouden toimialoja;

A_s on arvioidun raaka-aineen loppukäytön osuus tietyllä NACE-luokituksen kaksinumerotason mukaisella toimialalla (käytettävä unionin arvoja, jos ne ovat saatavilla, ja muussa tapauksessa maailmanlaajuisia osuuksia);

Q_s on arvonlisä asiaankuuluvalla NACE-luokituksen kaksinumerotason mukaisella toimialalla osuutena koko kansantaloudesta;

SI_{EI} on taloudelliseen merkitykseen liittyvä korvattavuusindeksi.

2. Taloudelliseen merkitykseen liittyvä arvioidun raaka-aineen korvattavuusindeksi (SI_{EI}) lasketaan sen merkityksellisimpien teollisten sovellusten perusteella seuraavasti:

$$\boldsymbol{SI_{EI} = \sum_{i} \sum_{a} SPP_{i,a;EI} * Sub_share_{i,a} * Share_a}$$

jossa

i tarkoittaa yksittäistä korvaavaa raaka-ainetta;

a tarkoittaa raaka-aineen yksittäistä sovellusta;

$SPP_{i,a;EI}$ on kunkin korvaavan raaka-aineen, *i*, taloudellisen merkityksen parametri, jossa korvaavaa raaka-ainetta verrataan arvioituun raaka-aineeseen ja joka perustuu tekniseen suorituskykyyn, mukaan lukien toiminnallisuus, ja kustannustehokkuuteen kunkin sovelluksen, *a*, osalta;

$Share_a$ on raaka-aineiden osuus loppukäyttösovelluksessa;

$Sub_share_{i,a}$ on kunkin korvaavan raaka-aineen osaosuus kussakin sovelluksessa.

3. Arvioidun raaka-aineen toimitusvarmuuteen liittyvä riski (*SR*) lasketaan seuraavasti:

$$SR = \left[\left(HHI_{WGI,t_c}\right)_{GS} * \frac{IR}{2} + \left(HHI_{WGI,t_c}\right)_{EU_sourcing} * \left(1 - \frac{IR}{2}\right)\right] * (1 - EoL_{RIR}) * SI_{SR}$$

jossa

GS tarkoittaa arvioidun raaka-aineen maailmanlaajuista vuosituotantoa;

EU_sourcing tarkoittaa unionin tosiasiallista tarjonnan hankintaa eli unionin sisäistä tuotantoa ja unioniin suuntautuvaa tuontia kolmansista maista taikka merentakaisista maista tai merentakaisilta alueilta;

HHI on Herfindahl-Hirschman-indeksi (jota käytetään sijaismuuttujana kuvaamaan tarjonnan keskittymistä maittain);

WGI on skaalattuihin Maailmanpankin Worldwide Governance -indikaattoreihin perustuva indeksi (jota käytetään maan hallintojärjestelmän sijaismuuttujana);

t_c on *WGI*:tä mukauttava kaupan parametri, joka määritetään ottaen huomioon mahdolliset vientiverot (joiden vaikutusta voidaan mahdollisesti lieventää voimassa olevalla kauppasopimuksella), fyysiset vientikiintiöt tai maan, *c*, määräämät vientikiellot.

EoL_{RIR} on käytöstäpoiston yhteydessä tapahtuvan kierrätyksen osuus, jolla tarkoitetaan uusioraaka-aineen (vanhasta romusta kierrätettyjen) tuotantopanosten suhdetta raaka-aineen kaikkiin (ensiö- ja uusioraaka-aineen) tuotantopanoksiin;

SI_{SR} on toimitusvarmuuteen liittyvään riskiin liittyvä korvattavuusindeksi;

IR on tuontiriippuvuus.

4. Raaka-aineiden tuontiriippuvuus, *IR*, lasketaan seuraavasti:

$$IR = \max\left\{0;\ \frac{Import - Export}{DomesticProduction + Import - Export}\right\}$$

5. Arvioidun raaka-aineen Herfindahl-Hirschman-indeksi (HHI_{WGI}) lasketaan seuraavasti:

$$HHI_{WGI,t_c} = \sum_c (S_c)^2 * WGI_c * t_c$$

jossa

c tarkoittaa arvioitua raaka-ainetta toimittavia maita;

S_c on maan *c* osuus arvioidun raaka-aineen tarjonnasta (*GS* tai *EU_sourcing*);

WGI_c on maan *c* skaalattuihin Maailmanpankin Worldwide Governance -indikaattoreihin perustuva indeksi;

t_c on *WGI*:tä mukauttava maan kaupan parametri, joka määritetään ottaen huomioon mahdolliset vientiverot (joiden vaikutusta voidaan mahdollisesti lieventää voimassa olevalla kauppasopimuksella), fyysiset vientikiintiöt tai maan *c* määräämät vientikiellot.

6. Toimitusvarmuuteen liittyvään riskiin liittyvä arvioidun raaka-aineen korvattavuusindeksi (SI_{SR}) lasketaan seuraavasti:

$$SI_{SR} = \sum_{i} \sum_{a} SPP_{i;SR} * Sub_share_{i,a} * Share_{a}$$

jossa

i tarkoittaa yksittäistä korvaavaa raaka-ainetta;

a tarkoittaa tarkasteltavan raaka-aineen yksittäistä sovellusta;

$SPP_{i;SR}$ on kunkin korvaavan raaka-aineen, i, toimitusvarmuuteen liittyvän riskin parametri, joka perustuu sen maailmanlaajuiseen tuotantoon, kriittisyyteen ja taloudelliseen merkitykseen (primaarituote, rinnakkaistuote, sivutuote);

$Share_{a}$ on tarkasteltavien raaka-aineiden osuus loppukäyttösovelluksessa;

$Sub_share_{i,a}$ on kunkin korvaavan raaka-aineen osaosuus kussakin sovelluksessa.

7. Jos rakenteelliset tai tilastolliset muutokset vaikuttavat taloudellisen merkityksen ja toimitusvarmuuteen liittyvän riskin mittaamiseen horisontaalisesti kaikkien arvioitujen raaka-aineiden osalta, vastaavat arvot on korjattava tällaisten muutosten kompensoimiseksi.

Tässä jaksossa olevien laskentakaavojen mukaisten laskelmien on perustuttava niiden viiden viimeisimmän vuoden keskiarvoon, joilta tiedot ovat saatavilla. Tietojen ensisijaisuus, laatu ja saatavuus on otettava huomioon.

LIITE III

Strategisten hankkeiden tunnustamisperusteiden arviointi

1. Se, täyttääkö unionissa toteutettava hanke 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn perusteen, arvioidaan ottaen huomioon seuraavat seikat:

   a) edistääkö hanke 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa vahvistettujen vertailuarvojen saavuttamista;

   b) edistääkö hanke unionin kapasiteetin ylläpitämistä tai vahvistamista, osuutena unionin vuotuisesta strategisten raaka-aineiden kulutuksesta, kun otetaan huomioon unionin kulutuksen odotettu kasvu;

   c) edistääkö hanke unionin tuotantokapasiteetin vahvistamista sellaisten innovatiivisten raaka-aineiden osalta, joilla voidaan korvata strategisia raaka-aineita yhdessä tai useammassa strategisessa teknologiassa, samalla kun toteutetaan toimenpiteitä samanlaisen tai pienemmän ympäristöjalanjäljen saavuttamiseksi kuin korvattavalla strategisella raaka-aineella.

   Hankkeen vaikutus asiaankuuluvaan kapasiteetin vertailuarvoon arvioidaan ottaen huomioon hankkeen liiketoiminta-suunnitelma ja hakemukseen sisältyvät tekniset taustatiedot sekä hankkeessa arvioitu markkinoilletuontiaika.

2. Se, täyttääkö kolmannessa maassa taikka merentakaisessa maassa tai merentakaisella alueella toteutettava hanke 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn perusteen, arvioidaan ottaen huomioon seuraavat seikat:

   a) edistääkö hanke 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa vahvistettujen vertailuarvojen saavuttamista tai unionin strategisten raaka-aineiden tarjonnan häiriönsietokyvyn ylläpitämistä;

   b) antaako sovellettava oikeudellinen kehys tai antavatko muut edellytykset takeet siitä, että hankkeeseen liittyvät kauppa ja investoinnit eivät vääristy, kun otetaan erityisesti huomioon se, onko unioni solminut 37 artiklassa tarkoitetun strategisen kumppanuuden tai tehnyt raaka-aineita koskevan luvun sisältävän kauppasopimuksen asianomaisen kolmannen maan tai asianomaisten merentakaisten maiden tai alueiden kanssa ja onko tällainen kehys tai ovatko tällaiset edellytykset unionin yhteisen kauppapolitiikan mukaisia;

   c) se, missä määrin on yrityksiä, jotka ovat tehneet tai ovat halukkaita tekemään hankkeen toteuttajan kanssa ostosopimuksia käyttääkseen tai jalostaakseen unionissa asiaankuuluvissa hankkeissa tuotettuja strategisia raaka-aineita;

   d) onko hanke unionin kehitysyhteistyö- ja ulkopolitiikan tavoitteiden mukainen.

   Hankkeen vaikutus a alakohdassa tarkoitettuihin vertailuarvoihin arvioidaan ottaen huomioon hankkeen liiketoiminta-suunnitelma ja hakemukseen sisältyvät tekniset taustatiedot, hankkeen arvioitu markkinoilletuontiaika sekä se osuus hankkeen tuotoksesta, joka kuuluu c alakohdassa tarkoitettujen nykyisten tai mahdollisten ostosopimusten piiriin. Edellä olevaan c alakohtaan liittyvä näyttö voi sisältää sopimuksia, aiesopimuksia tai yhteisymmärryspöytäkirjoja.

3. Se, täyttääkö hanke 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyn perusteen, arvioidaan ottaen huomioon seuraavat seikat:

   a) hankkeen kehittämismahdollisuuksia koskevien toteutettavuustutkimusten laatu;

   b) se, onko käytettäväksi tarkoitettua teknologia demonstroitu asiaankuuluvassa ympäristössä.

4. Edellä 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen toteutettavuustutkimusten tarkoituksena on

   a) arvioida teknisiä ja ympäristönäkökohtia analysoimalla, onko ehdotetun hankkeen onnistuminen todennäköistä;

   b) tunnistaa mahdolliset tekniset kysymykset ja ongelmat, joita saattaa ilmetä hanketta toteutettaessa.

   Hankkeen toteutettavuuden vahvistamiseksi voidaan tarvita lisätutkimuksia.

5. Se, täyttävätkö unionissa toteutettavat hankkeet 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn perusteen, arvioidaan ottaen huomioon kokonaisarvio siitä, onko hanke asiaa koskevan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukainen, sekä asiaankuuluva lisänäyttö ottaen huomioon hankkeen sijaintipaikka.

Se, täyttävätkö kolmansissa maissa taikka merentakaisissa maissa tai merentakaisilla alueilla toteutettavat hankkeet 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn perusteen, arvioidaan ottaen huomioon, onko hanke sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukainen, jos kyseisessä kansallisessa lainsäädännössä annetaan riittävä varmuus kyseisen perusteen tai sen osa-alueiden noudattamisesta, ja seuraavien kansainvälisten välineiden mukainen:

a) monikansallisista yrityksistä ja sosiaalipolitiikasta annettu ILO:n kolmikantainen periaatejulistus;

b) vastuullista liiketoimintaa koskevat OECD:n due diligence -ohjeet, erityisesti korruption torjuntaa koskevat ohjeet;

c) konflikti- ja riskialueilta peräisin olevien mineraalien toimitusketjun vastuullisuutta koskeva OECD:n due diligence -opas;

d) sidosryhmien merkityksellistä osallistumista kaivannaisteollisuuden alalla koskeva OECD:n due diligence -opas, myös viitattaessa alkuperäiskansojen oikeuksista annetussa Yhdistyneiden kansakuntien julistuksessa vahvistettuihin periaatteisiin;

e) hyvää hallintotapaa koskevat OECD:n periaatteet;

f) vastuullista liiketoimintaa koskevat OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille;

g) YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet;

h) IFC:n maahankintaa ja ei-vapaaehtoista uudelleenasuttamista koskeva suorituskykystandardi 5.

6. Hankkeen toteuttajat voivat myös todistaa 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn perusteen täyttymisen

a) esittämällä näyttöä siitä, että kyseinen hanke on erikseen sertifioitu yhdessä tai useammassa 30 artiklan 2 kohdan nojalla tunnustetussa järjestelmässä, jotka yhdessä kattavat liitteessä IV olevassa 2 kohdassa luetellut vaatimukset; tai

b) sitoutumalla hankkimaan sertifioinnin kyseiselle hankkeelle osana yhtä tai useampaa 30 artiklan 2 kohdan nojalla tunnustettua järjestelmää, jotka yhdessä kattavat liitteessä IV olevassa 2 kohdassa luetellut vaatimukset, ja esittämällä riittävää näyttöä siitä, että kyseinen hanke pystyy toteutusvaiheessa täyttämään tällaisen sertifioinnin perusteet.

7. Se, täyttääkö unionissa toteutettava hanke 6 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetyn perusteen, arvioidaan ottaen huomioon seuraavat seikat:

a) osallistuuko hankkeeseen eri jäsenvaltioista olevia yrityksiä;

b) sijaitsevatko myös mahdolliset hankkeen tuotosten ostajat useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa;

c) vaikutukset strategisten raaka-aineiden saatavuuteen jatkokäyttäjille useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa.

8. Se, täyttääkö kolmannessa maassa toteutettava hanke 6 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetyn perusteen, arvioidaan ottaen huomioon se, missä määrin hanke edistää asianomaisessa kolmannessa maassa seuraavia:

a) raaka-aineiden arvoketjun useamman kuin yhden vaiheen vahvistaminen kyseisessä maassa tai sitä laajemmalla alueella;

b) maan sisäiseen raaka-aineiden arvoketjuun kohdistuvien yksityisten investointien edistäminen;

c) laajempien taloudellisten tai yhteiskunnallisten hyötyjen, myös työpaikkojen, luominen.

LIITE IV

Sertifiointijärjestelmiä koskevat perusteet

1. Tunnustetun sertifiointijärjestelmän on täytettävä seuraavat perusteet:

   a) järjestelmän on oltava avoin läpinäkyvin, oikeudenmukaisin ja syrjimättömin ehdoin kaikille talouden toimijoille, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä noudattamaan järjestelmän vaatimuksia, ja sillä on oltava monisidosryhmäinen hallinto;

   b) vaatimustenmukaisuuden todentaminen ja seuranta on objektiivista, perustuu kansainvälisiin, unionin tai kansallisiin standardeihin, vaatimuksiin ja menettelyihin ja toteutetaan asianomaisesta talouden toimijasta riippumattomasti;

   c) sertifiointi sisältää riittävät vaatimukset ja menettelyt vastuullisten todentajien pätevyyden ja riippumattomuuden varmistamiseksi;

   d) sertifiointi sisältää vaatimuksia, joilla varmistetaan, että laitostasolla laaditaan tarkastusraportti.

2. Sertifiointia koskeviin vaatimuksiin on sisällytettävä vähintään seuraavat:

   a) vaatimukset, joilla varmistetaan ympäristön kannalta kestävät käytännöt, mukaan lukien vaatimukset, joilla varmistetaan ympäristöasioiden hallinta ja ympäristövaikutusten lieventäminen, seuraavissa ympäristöriskien luokissa:

      i) ilma, mukaan lukien ilman pilaantuminen, kuten kasvihuonekaasupäästöt;

      ii) vesi, mukaan lukien merenpohja ja meriympäristö ja veden pilaantuminen, veden käyttö, veden määrä, kun otetaan huomioon tulvat tai kuivuus, ja veden saanti;

      iii) maaperä, mukaan lukien maaperän pilaantuminen, maaperän eroosio, maankäyttö ja maaperän huonontuminen;

      iv) biologinen monimuotoisuus, mukaan lukien vahingot elinympäristöille, luonnonvaraisille eläimille, kasveille ja ekosysteemeille, mukaan lukien ekosysteemipalvelut;

      v) vaaralliset aineet;

      vi) melu ja tärinä;

      vii) laitosten turvallisuus;

      viii) energiankäyttö;

      ix) jätteet ja jäämät;

   b) vaatimukset, joilla varmistetaan sosiaalisesti vastuulliset käytännöt, mukaan lukien ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien kunnioittaminen, mukaan lukien alkuperäiskansojen paikallisyhteisön hyvinvointi;

   c) vaatimukset, joilla varmistetaan liiketoiminnan rehellisyys ja avoimuus, mukaan lukien vaatimukset moitteettomasta hallinnosta varainhoidossa sekä ympäristö- ja sosiaaliasioissa ja korruption ja lahjonnan vastaiset politiikat.

LIITE V

Ympäristöjalanjälki

I osa

Määritelmät

Tässä liitteessä tarkoitetaan:

a) ”toimintotiedoilla” elinkaari-inventaarioita mallinnettaessa käytettäviä prosesseihin liittyviä tietoja, jolloin prosessin toimintoja edustavien prosessiketjujen elinkaari-inventaariotulosten koontitulos kerrotaan kulloinkin vastaavalla toimintotiedolla ja tulokset yhdistetään sen jälkeen niin, että saadaan kyseisen prosessin ympäristöjalanjälki;

b) ”materiaaliluettelolla” luetteloa selvityksen kohteena olevan tuotteen valmistamiseen tarvittavista raaka-aineista, osakokoonpanoista, välikokoonpanoista, komponenteista, osista ja niiden määristä;

c) ”yrityskohtaisella datalla” tai ”primaaridatalla” yhdestä tai useammasta laitoksesta suoraan mitattua tai kerättyä dataa (laitoskohtaista dataa), joka kuvaa edustavasti yrityksen toimintaa;

d) ”vaikutustenarviointimenetelmällä” protokollaa, jolla elinkaari-inventaariotiedot muunnetaan huolta aiheuttavan ympäristövaikutuksen määrällisiksi osuuksiksi;

e) ”vaikutusluokalla” luonnonvarojen käytön tai ympäristövaikutusten luokkaa, johon elinkaari-inventaariotiedot liittyvät;

f) ”elinkaarella” tuotejärjestelmän peräkkäisiä ja toisiinsa liittyviä vaiheita raaka-aineiden hankinnasta tai luonnonvaroista tuottamisesta loppusijoitukseen (ISO 14040:2006);

g) ”elinkaari-inventaariolla” perus-, jäte- ja tuotevirtojen kytkösten kokonaisuutta elinkaari-inventaarion data-aineistossa;

h) ”elinkaari-inventaarion data-aineistolla” asiakirjoja tai tiedostoja, jotka sisältävät elinkaaritietoa tietystä tuotteesta tai muusta kohteesta, kuten laitoksesta tai prosessista, ja jotka kattavat kuvailevat metatiedot ja määrällisen elinkaari-inventaarion ja joissa voi olla kyse yksikköprosessin data-aineistosta, osittain koontiin perustuvasta data-aineistosta tai kokonaan koontiin perustuvasta data-aineistosta;

i) ”sekundaaridatalla” dataa, joka ei ole peräisin ympäristöjalanjälkiselvitystä tekevän yrityksen hankintaketjuun kuuluvasta tietystä prosessista, eli dataa, jota yritys ei ole suoraan itse koonnut, mitannut tai estimoinut vaan joka on hankittu ulkopuolisen tahon LCI-tietokannasta tai muista lähteistä, mukaan lukien toimialakohtainen keskiarvodata, kuten julkaistuista tuotantotiedoista, virallisista tilastoista ja toimialajärjestöiltä saatu data, kirjallisuuskatselmukset, tekniset tutkimukset ja patentit, ja joka voi perustua myös taloustietoon ja sisältää epäsuoria tietoja ja muuta geneeristä dataa ja johon sisältyy horisontaalisesti aggregoitu primaaridata;

j) ”järjestelmän rajauksella” tietoa elinkaariselvitykseen sisällytetyistä tai siitä poisjätetyistä näkökohdista.

Kriittisen raaka-aineen ympäristöjalanjäljen laskentasääntöihin on sisällytettävä niiden tulkintaa varten tarvittavat lisämääritelmät.

II osa

Soveltamisala

Tämä liite sisältää pääkohdat siitä, miten kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjälki lasketaan.

Kunkin kriittisen raaka-aineen ympäristöjalanjäljen laskentasääntöjen on perustuttava tässä liitteessä esitettyihin keskeisiin osatekijöihin, ja niissä on otettava huomioon tieteellisesti luotettavat arviointimenetelmät ja elinkaariarviointia koskevat asiaankuuluvat kansainväliset standardit.

Kriittisen raaka-aineen ympäristöjalanjäljen laskennan on perustuttava materiaaliluetteloon, energiaan, tuotantomenetelmiin ja apumateriaaleihin, joita käytetään kriittisen raaka-aineen tuotantoon osallistuvissa laitoksissa.

Vahvistaessaan tiettyjen kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjäljen laskentasääntöjä komissio pyrkii varmistamaan johdonmukaisuuden asiaankuuluvia kriittisiä raaka-aineita käyttävien väli- ja lopputuotteiden ympäristöjalanjälkeä koskevien laskentasääntöjen kanssa.

III osa

Ilmoitettu yksikkö

Ilmoitetun yksikön on oltava 1 kg asiaankuuluvaa kriittisen raaka-aineen tyyppiä.

Kunkin kriittisen raaka-aineen ympäristöjalanjäljen laskentasäännöissä voidaan määritellä pienempi tai suurempi ilmoitettu yksikkö kilogrammoina ilmaistuna, jos se on tarpeen asiaankuuluvan kriittisen raaka-aineen luonteen tai käytön huomioon ottamiseksi.

Kaikki valmistajan hiilijalanjäljen määrittämiseksi kokoama määrällinen panos- ja tuotosdata on laskettava suhteessa tähän ilmoitettuun yksikköön.

IV osa

Järjestelmän rajaus

1. Louhinta, rikastus ja jalostus ovat ne kolme elinkaaren vaihetta, jotka on sisällytettävä kriittisten ensiöraaka-aineiden järjestelmän rajaukseen seuraavien prosessien kanssa, kun ne ovat merkityksellisiä kyseisen raaka-aineen osalta:

   a) tuotantoketjun alkupään prosessit, mukaan lukien malmin louhinta raaka-aineen tuotantoa varten, kemikaalien tuotanto ja toimitus, mukaan lukien kuljetus, apuprosessit, polttoaineiden tuotanto ja toimitus, mukaan lukien kuljetus, sähkön tuotanto ja toimitus sekä raaka-aineiden kuljetus ajoneuvoissa, jotka eivät ole organisaation omistuksessa tai käytössä;

   b) malmin, rikasteiden ja raaka-aineiden kuljetus organisaation omistamissa tai käyttämissä ajoneuvoissa;

   c) malmin, rikasteiden ja raaka-aineiden varastointi;

   d) malmin murskaus ja puhdistus;

   e) raaka-ainerikasteen tuotanto;

   f) metallin erottaminen (kemiallisella, fysikaalisella tai biologisella menetelmällä);

   g) sulattaminen;

   h) metallin konvertointi;

   i) kuonan puhdistus;

   j) metallinjalostus;

   k) metallielektrolyysi;

   l) metallien valu tai pakkaaminen;

   m) käytetyn raaka-aineen ja kuonan käsittely;

   n) kaikki tähän liittyvät apuprosessit, kuten paikalla tehtävää jäteveden käsittelyä varten, myös prosessiveden käsittelyä, suoraa jäähdytystä ja pintavaluntavettä varten; kaasunpuhdistusjärjestelmät, myös primäärisille ja sekundaarisille poistokaasuille; kattilat, myös syöttöveden esikäsittelyä varten; ja sisäinen logistiikka.

2. Kriittisten uusioraaka-aineiden järjestelmän rajaukseen, jossa määritellään kierrätyksen elinkaarivaihe, on sisällytettävä seuraavat prosessit, kun ne ovat merkityksellisiä kyseisen kierrätetyn raaka-aineen osalta:

   a) tuotantoketjun alkupään prosessit, mukaan lukien panosraaka-aineen tuottaminen (romuraaka-aineet ja ensisulatetut rikasteet), kemikaalien tuotanto ja toimitus (kuljetus), apuprosessit, polttoaineiden tuotanto ja toimitus (kuljetus), sähkön tuotanto ja toimitus sekä raaka-aineiden kuljetus ajoneuvoissa, jotka eivät ole organisaation omistuksessa;

   b) rikasteiden ja romun kuljetus organisaation omistamissa tai käyttämissä ajoneuvoissa;

   c) romun, rikasteiden ja raaka-aineiden varastointi;

   d) uusioraaka-aineen esikäsittely;

   e) sulattaminen;

f) metallin konvertointi;

g) metallinjalostus;

h) metallielektrolyysi;

i) metallien valu tai pakkaaminen;

j) käytetyn raaka-aineen käsittely;

k) kaikki tähän liittyvät apuprosessit, kuten paikalla tehtävää jäteveden käsittelyä varten, myös prosessiveden käsittelyä, suoraa jäähdytystä ja pintavaluntavettä varten; kaasunpuhdistusjärjestelmät, myös primäärisille ja sekundaarisille poistokaasuille; kattilat, myös syöttöveden esikäsittelyä varten; ja sisäinen logistiikka.

3. Käyttövaihe tai elinkaaren loppuvaihe on jätettävä ympäristöjalanjälkeä koskevien laskelmien ulkopuolelle, koska se ei ole vastuussa olevan talouden toimijan suorassa vaikutusvallassa. Muut prosessit voidaan sulkea laskelmien ulkopuolelle, jos niiden vaikutus tietyn kriittisen raaka-aineen ympäristöjalanjälkeen on merkityksetön.

V osa

Vaikutusluokat

Laskentasäännöissä on täsmennettävä vaikutusluokat, jotka on sisällytettävä ympäristöjalanjälkeä koskevaan laskelmaan. Valinnan on perustuttava kriittisten pisteiden analyysiin, joka on tehty kansainvälisellä tasolla kehitettyjen tieteellisesti luotettavien menetelmien mukaisesti ja jossa otetaan huomioon

a) eri vaikutusten suhteellinen merkitys, mukaan lukien niiden suhteellinen merkitys unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamisen kannalta;

b) sellaisten tuotantoketjun loppupään yritysten tarpeet, jotka haluavat tiedottaa käyttämiensä kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjäljestä.

VI osa

Yrityskohtaisten ja sekundaaridata-aineistojen käyttö

Laskentasäännöissä on täsmennettävä yrityskohtaisten tai sekundaaridata-aineistojen käyttö kaikissa asiaankuuluvissa prosesseissa ja raaka-aineissa. Jos laskentasäännöt mahdollistavat valinnan yrityskohtaisen ja sekundaaridata-aineiston välillä, komissio harkitsee kannustamista yrityskohtaisen data-aineiston käyttöön.

Yrityskohtaisen datan käyttöä on edellytettävä ainakin niissä prosesseissa, jotka ovat vastuussa olevan toimijan suorassa vaikutusvallassa ja joilla on suurin vaikutus asiaankuuluviin vaikutusluokkiin.

Yrityskohtaisia toimintotietoja on käytettävä yhdistettynä asiaankuuluviin ilmastojalanjälkilaskennan periaatteiden mukaisiin sekundaaridata-aineistoihin. Laskentasäännöissä on täsmennettävä, sallitaanko otanta kansainvälisellä tasolla kehitetyissä tieteellisesti luotettavissa menetelmissä vahvistettujen perusteiden mukaisesti.

Materiaaliluettelon tai energiayhdistelmän muutos kriittisen raaka-aineen tyypin tuotannossa edellyttää ympäristöjalanjäljen uutta laskentaa.

Vahvistaessaan laskentasääntöjä, jotka koskevat muun muassa kriittisten raaka-aineiden tuotannossa käytetystä sähköstä aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä, komissio varmistaa johdonmukaisuuden ja yhteensovittamisen muun asiaa koskevan unionin lainsäädännön kanssa, jollei tästä ole perusteltua poiketa.

Delegoidulla säädöksellä täsmennettävien laskentasääntöjen on sisällettävä seuraavien elinkaarivaiheiden yksityiskohtaiset mallinnukset:

a) ensiöraaka-aineen louhinta-, rikastus- ja jalostusvaihe;

b) uusioraaka-aineiden hankinta- ja jalostusvaihe.

VII osa

Vaikutustenarviointimenetelmät

Ympäristöjalanjälki on laskettava käyttäen tieteellisesti luotettavia vaikutustenarviointimenetelmiä, joissa otetaan huomioon kansainvälisellä tasolla tapahtunut kehitys ilmastonmuutokseen, veteen, ilmaan, maaperään, luonnonvaroihin, maankäyttöön ja myrkyllisyyteen liittyvien asiaankuuluvien vaikutusluokkien osalta.

Tulokset on esitettävä karakterisoituina (ilman normalisointia ja painotuksia).

VIII osa

Ympäristöjalanjälkiluokat

Sen mukaan, miten sisämarkkinoille asetettujen tuotteiden ympäristöjalanjälki-ilmoitusten arvot jakautuvat, määritetään markkinaerottautumisen mahdollistamiseksi tarkoituksenmukainen määrä luokkia niin, että luokka A on paras luokka, jossa elinkaarijalanjälki on pienin. Kunkin luokan kynnysarvojen ja niiden vaihteluvälien määrittämisen on perustuttava edeltävien kolmen vuoden aikana markkinoille saatettujen asiaankuuluvien kriittisten raaka-aineiden ympäristöjalanjälkiarvoihin, oletettuihin teknologisiin parannusmahdollisuuksiin ja muihin vielä määrittelemättömiin teknisiin tekijöihin.

Komissio tarkastelee luokkien määrää ja kynnysarvoja uudelleen kolmen vuoden välein, jotta ne vastaavat markkinatodellisuutta ja markkinoiden oletettua kehitystä.

IX osa

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Laskenta- ja todentamissäännöissä on täsmennettävä sovellettava vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely päätöksen N:o 768/2008/EY liitteessä II vahvistettujen moduulien joukosta kyseisten raaka-aineiden huomioon ottamiseksi tarvittavin mukautuksin.

Täsmentäessään sovellettavaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä komissio ottaa huomioon seuraavat perusteet:

a) onko kyseinen moduuli asianmukainen raaka-aineen tyypin kannalta ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun yleiseen etuun nähden;

b) tuotteeseen liittyvien riskien luonne ja se, missä määrin vaatimustenmukaisuuden arviointi vastaa riskin tyyppiä ja astetta;

c) se, että valmistajan on voitava valita päätöksen N:o 768/2008/EY liitteessä II olevien laadunvarmistusta ja tuotetodistuksia koskevien moduulien välillä, kun kolmannen osapuolen osallistuminen on pakollista.